

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
(ΦΟΔΣΑ) ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΡΓΟ:

ΚΑΙ
«ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΧΥΤΑ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ»

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:

ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ:
ΚΑ: 20.7311.018 και
ΚΑ: 20.6142.004

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:

5.121.200,00 €,
συμπεριλαμβανομένου του
δικαιώματος προαίρεσης και του
ΦΠΑ (24%)

ΑΡ ΜΕΛΕΤΗΣ:

29/2021

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΜΑΪΟΣ 2021

Πίνακας Περιεχομένων

Σελίδα

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΟΙΝΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ)	6
1 ΑΡΘΡΟ 1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΣΥ	6
2 ΑΡΘΡΟ 2: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ	6
3 ΑΡΘΡΟ 3: ΣΥΜΒΑΣΗ	7
4 ΑΡΘΡΟ 4: ΓΛΩΣΣΑ	7
5 ΑΡΘΡΟ 5: ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΙ ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΤΕΥΧΩΝ	7
6 ΑΡΘΡΟ 6: ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Η ΟΔΗΓΙΩΝ.....	7
7 ΑΡΘΡΟ 7: ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΤΕ	8
8 ΑΡΘΡΟ 8: ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΚΤΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ	8
9 ΑΡΘΡΟ 9: ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	8
10 ΑΡΘΡΟ 10: ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ, ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ – ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΩΝ....	9
10.1 ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ	9
10.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ.....	9
10.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΝΑ ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ	9
11 ΑΡΘΡΟ 11: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ.....	10
12 ΑΡΘΡΟ 12: ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ	10
13 ΑΡΘΡΟ 13:ΕΚΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	11
14 ΑΡΘΡΟ 14: ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	12
15 ΑΡΘΡΟ 15: ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	14
16 ΑΡΘΡΟ 16: ΠΤΩΧΕΥΣΗ, ΘΑΝΑΤΟΣ	14
17 ΑΡΘΡΟ 17: ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ.....	15
18 ΑΡΘΡΟ 18: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	16
19 ΑΡΘΡΟ 19: ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	18
20 ΑΡΘΡΟ 20: ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΝΑΔΟΧΟΥ.....	19
ΜΕΡΟΣ Β: ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΟΙΝΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ)	20
21 ΑΡΘΡΟ 21: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	20
22 ΑΡΘΡΟ 22: ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ - ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ	20
23 ΑΡΘΡΟ 23: ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	21
24 ΑΡΘΡΟ 24: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ - ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ	22
25 ΑΡΘΡΟ 25: ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	22

25.1	Εγγύηση Καλής Εκτέλεσης.....	22
25.2	Εγγύηση Προκαταβολής.....	23
25.3	Εκδοση εγγυητικών.....	23
26	ΆΡΘΡΟ 26: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ.....	24
26.1	Γενικοί όροι	24
26.2	Υποχρεωτικοί όροι	25
26.3	Διαδικασία ελέγχου από τον ΚτΕ της επάρκειας των ασφαλιστικών συμβάσεων με ασφαλιστική περίοδο εκκινούσα από την υπογραφή της σύμβασης	25
26.4	Ασφάλιση του προσωπικού του έργου	26
26.5	Ασφάλιση του έργου “ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ” – Ασφάλιση έναντι υλικών ζημιών	26
26.6	Πρόστιμα ή/και ποινικές ρήτρες.....	27
26.7	Ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων	27
26.8	Διάρκεια της ασφάλισης	28
26.9	Όρια αποζημίωσης.....	28
26.10	Ασφάλιση κύριου μηχανικού εξοπλισμού “ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ”	28
26.11	Ασφάλιση αυτοκινήτων	29
27	ΆΡΘΡΟ 27: ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	29
ΜΕΡΟΣ Γ: ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ.....		33
28	ΆΡΘΡΟ 28: ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΈΛΕΥΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	33
28.1	Ποιότητα Υλικών	33
28.2	Προμήθεια Υλικών	33
28.3	Προσπέλαση προς θέσεις λήψης υλικών	33
28.4	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΕΚΚ.....	33
28.5	Υλικά δανείων	34
28.6	Πηγές λήψης υλικών	34
28.7	Αλλαγές των πηγών υλικών	34
28.8	Γενικά	34
29	ΆΡΘΡΟ 29: ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ - ΠΡΙΜ	35
29.1	Συνολική προθεσμία κατασκευής του έργου	35
29.2	Τμηματικές και λοιπές προθεσμίες	35
29.3	Ποινικές ρήτρες.....	36
29.4	Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ).....	36
30	ΆΡΘΡΟ 30: ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΟΥ.....	37
31	ΆΡΘΡΟ 31: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	38
32	ΆΡΘΡΟ 32: ΜΕΛΕΤΕΣ - ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	38
33	ΆΡΘΡΟ 33: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΈΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ	39
34	ΆΡΘΡΟ 34: ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ – ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΑΦΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	39

34.1	Απρόβλεπτα	39
34.2	Πρωτόκολλα αφανών εργασιών	39
34.3	Απολογιστικές εργασίες.....	39
35	ΆΡΘΡΟ 35: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΈΣ ΔΟΚΙΜΈΣ	39
36	ΆΡΘΡΟ 36: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΟΥ.....	40
37	ΆΡΘΡΟ 37: ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ - ΠΛΗΡΩΜΕΣ	40
37.1	Επιμετρήσεις.....	40
37.2	Πιστοποιήσεις –Πληρωμές	42
38	ΆΡΘΡΟ 38: ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΟΦΕΛΟΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ.....	45
39	ΆΡΘΡΟ 39: ΔΙΕΎΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ.....	45
40	ΆΡΘΡΟ 40: ΧΡΌΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ - ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	47
41	ΆΡΘΡΟ 41: ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΜΈΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΣΗΜΑΝΣΗ	47
42	ΆΡΘΡΟ 42: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	48
43	ΆΡΘΡΟ 43: ΜΕΛΈΤΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	49
44	ΆΡΘΡΟ 44: ΦΎΛΑΞΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ, ΈΡΓΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ & ΜΈΣΩΝ	50
45	ΆΡΘΡΟ 45: ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΈΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ..	51
46	ΆΡΘΡΟ 46: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΦΩΤΙΣΜΟΣ	58
47	ΆΡΘΡΟ 47: ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ	58
48	ΆΡΘΡΟ 48: ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ	59
49	ΆΡΘΡΟ 49: ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΑ ΈΡΓΑ – ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ	61
50	ΆΡΘΡΟ 50: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΠΙΟΥ - ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ	64
51	ΆΡΘΡΟ 51: ΤΕΛΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	65
52	ΆΡΘΡΟ 52: ΖΗΜΙΕΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΤΟΥΣ.....	65
53	ΆΡΘΡΟ 33: ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ.....	65
54	ΆΡΘΡΟ 34: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΈΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ	66
54.1	Γνώση τοπικών συνθηκών	66
54.2	Καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη Αναδόχου	66
55	ΆΡΘΡΟ 55: ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	67
56	ΆΡΘΡΟ 56:ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	67
57	ΆΡΘΡΟ 57:ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.....	68
ΜΕΡΟΣ Δ: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ		69
58	ΆΡΘΡΟ 58: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	69
59	ΆΡΘΡΟ 59: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ.....	69
59.1	Υποχρεώσεις Λειτουργίας	69

59.2	Γενικές υποχρεώσεις και ευθύνες	70
59.3	Υποβολή Εκθέσεων από τον Ανάδοχο κατά τη λειτουργία	71
60	ΑΡΘΡΟ 60: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗ	72
60.1	Οδηγίες και Αποφάσεις, Εγκρίσεις από τον Εργοδότη	72
60.2	Παροχή υφισταμένων στοιχείων	73
60.3	Κινητός εξοπλισμός.....	73
61	ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗ ΜΗ ΕΠΙΤΡΕΠΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	73
62	ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	73
63	ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΡΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	73
64	ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.....	74
65	ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	74
66	ΑΡΘΡΟ 66 ΑΜΟΙΒΗ - ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ.....	74
66.1	ΑΜΟΙΒΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	74
66.2	ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	75
67	ΑΡΘΡΟ 67: ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	76

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΟΙΝΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ)

1 ΑΡΘΡΟ 1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΣΥ

Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.) αφορά στους Γενικούς και Ειδικούς Όρους, σύμφωνα με τους οποίους και σε συνδυασμό με τους λοιπούς όρους της σύμβασης, τα λοιπά συμβατικά τεύχη, τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές, τη μελέτη που έχει εγκριθεί, καθώς και τις έγγραφες οδηγίες της Διευθύνουσας το έργο Υπηρεσίας, θα εκτελεστεί η σύμβαση με τίτλο «**ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΧΥΤΑ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ**».

Οι όροι αυτοί συμπληρώνουν τους όρους της Διακήρυξης και συμπληρώνονται με τους όρους των λοιπών Τευχών Δημοπράτησης (Τ.Δ.).

2 ΆΡΘΡΟ 2: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Η εκτέλεση της σύμβασης διέπεται, ερμηνεύεται και συμπληρώνεται από την Ελληνική Νομοθεσία. Ειδικότερα, ισχύουν οι διατάξεις του Ν.4412/16 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/EΕ και 2014/25/EΕ)», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και οι λοιποί σχετικοί Νόμοι και διατάξεις. Η εκτέλεση της σύμβασης συμπληρώνεται με τους όρους της παρούσας και των λοιπών συμβατικών τευχών. Όπου γίνεται αναφορά σε νομοθεσία, ισχύουσες διατάξεις ή κείμενες διατάξεις, νοείται, εκτός εάν ρητά προβλέπεται διαφορετικά, κάθε κανόνας δικαίου, εθνικός, κοινοτικός ή διεθνής εφαρμοζόμενος στην Ελλάδα, περιεχόμενος σε κάθε πηγή δικαίου (Σύνταγμα, Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, Υπουργικές Αποφάσεις, Εγκύκλιοι, Οδηγίες, Κανονισμοί, Εθνικοί και Ευρωπαϊκής Ένωσης) όπως αυτός τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει κάθε φορά κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της Διακήρυξης Δημοπρασίας.

Γενικά για την εκτέλεση της σύμβασης θα εφαρμοσθούν:

- τα αναφερόμενα στην Τεχνική Περιγραφή και τις συμπληρωματικές Τεχνικές Προδιαγραφές του Έργου, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Ε.Σ.Υ. και συμβατικά τεύχη της εργολαβίας, σε συνδυασμό με το περιεχόμενο της εγκεκριμένης Οριστικής Μελέτης του έργου.
- η απόφαση ΔΙΠΑΔ/ΟΙΚ/273/17-7-2012 του Υπουργείου Α.Α. ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ. η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 2221/Β/30-7-2012, με θέμα «Έγκριση τετρακοσίων σαράντα (440) Ελληνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΕΤΕΠ), με υποχρεωτική εφαρμογή σε όλα τα Δημόσια Έργα», όπως ισχύει.
- τα «Ευρωπαϊκά Πρότυπα» όπως έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή CEN.
- οι Ελληνικοί κανονισμοί και πρότυπα και οι άλλες διατάξεις (νόμοι, διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι κ.λπ.) που ισχύουν στην Ελλάδα,,
- συμπληρωματικά προς τα παραπάνω, θα εφαρμόζονται οι προδιαγραφές ΕΛΟΤ (Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης) και σε συμπλήρωση αυτών οι Προδιαγραφές ISO (International Standards Organization) και σε συμπλήρωση αυτών οι ASTM των ΗΠΑ.
- οποιοιδήποτε άλλοι Κανονισμοί, Τεχνικές Προδιαγραφές και Ειδικές Διατάξεις, καθώς και Εγκύκλιοι, Οδηγίες, Διαταγές και Αποφάσεις του τ. ΥΠΕΧΩΔΕ που δεν αναφέρονται ρητώς προηγουμένως, αλλά άπτονται του αντικειμένου του υπόψη έργου.

Για θέματα που δεν καλύπτονται από τους παραπάνω κανονισμούς πρότυπα και προδιαγραφές, θα εφαρμοσθούν οι αντίστοιχες ξένες προδιαγραφές (π.χ. DIN, BS, NF, κ.λπ.)

Η εκτέλεση και η λειτουργία του έργου θα πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να τηρούνται οι εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι για την κατασκευή και λειτουργία αυτού.

3 ΆΡΘΡΟ 3: ΣΥΜΒΑΣΗ

Η σύμβαση για την εκτέλεση του έργου θα υπογραφεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Άρθρο 135 του Ν.4412/16 και τη Διακήρυξη Δημοπρασίας.

Η «Σύμβαση» συνίσταται από το ομώνυμο κείμενο και από τα Συμβατικά Τεύχη, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της.

Τα Συμβατικά Τεύχη και η σειρά ισχύος τους, σε περίπτωση ασυμφωνίας των όρων τους, καθορίζονται στη Διακήρυξη.

4 ΆΡΘΡΟ 4: ΓΛΩΣΣΑ

Η επίσημη γλώσσα που θα χρησιμοποιείται στη σύμβαση θα είναι η Ελληνική. Όλη η αλληλογραφία και τα επίσημα έγγραφα, εκθέσεις κλπ. θα είναι γραμμένα στην Ελληνική γλώσσα.

Η Αγγλική γλώσσα μπορεί να χρησιμοποιηθεί, αλλά περιορισμένα, σε περιπτώσεις που δύσκολα μπορεί να υποκατασταθεί από την Ελληνική και μόνο σε τεχνικής φύσεως υλικό, έγγραφα και σχέδια.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος με δικές του δαπάνες να φροντίσει για κάθε μετάφραση που θα απαιτηθεί να γίνει για τις ανάγκες της σύμβασης, όπως επίσης και για την κάλυψη με μεταφραστή όλων των συσκέψεων και των συνεδριάσεων που θα λάβουν χώρα κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης με παρουσία αλλοδαπών.

5 ΆΡΘΡΟ 5: ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΙ ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΤΕΥΧΩΝ

- Τα συμβατικά τεύχη του έργου θα είναι στην κατοχή της Υπηρεσίας και θα φυλάσσονται με μέριμνά της. Στον Ανάδοχο, κατά την υπογραφή της σύμβασης, θα χορηγηθούν μία σειρά θεωρημένων αντιγράφων των συμβατικών τευχών. Ο Ανάδοχος μπορεί να παράγει για τις ανάγκες του πρόσθετα αντίγραφα των ανωτέρω τευχών, με μέριμνα και δαπάνες του.
- Όλα τα τεχνικά έγγραφα, τεύχη, λογισμικό κτλ., που θα συνταχθούν από τον Ανάδοχο κατά την εκτέλεση του έργου, όπως σχέδια, μελέτες, καταμετρητικά / επιμετρητικά στοιχεία, εφαρμογές προγραμμάτων Η/Υ κτλ. θα είναι στην κατοχή του Αναδόχου και θα φυλάσσονται με μέριμνά του. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει στην Υπηρεσία αντίγραφα των ανωτέρω στοιχείων με μέριμνα και δαπάνες του, όποτε ζητηθεί από την Υπηρεσία ή τους εκπροσώπους της.
- Ο Ανάδοχος υποχρεούται να φυλάσσει επί τόπου του έργου ένα τουλάχιστον αντίγραφο των συμβατικών τευχών και των τυχόν τροποποιήσεών τους, των μελετών που ο ίδιος συνέταξε, καθώς και της αλληλογραφίας του έργου. Η Υπηρεσία θα δικαιούται να έχει πρόσβαση στα ανωτέρω κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες ή κατά τις ώρες λειτουργίας του εργοταξίου, εφόσον αυτές υπερβαίνουν τις κατά τα ανωτέρω εργάσιμες.
- Εφόσον υποπίπτει στην αντίληψη ενός εκ των συμβαλλομένων μερών σφάλμα ή ελάττωμα τεχνικής φύσης σε οποιοδήποτε έγγραφο, σχέδιο, μελέτη κτλ., που προορίζεται για χρήση κατά την εκτέλεση του έργου, το υπόψη μέρος θα ενημερώσει άμεσα το άλλο μέρος σχετικά.
- Ο Ανάδοχος υποχρεούται, μετά την υπογραφή της σύμβασης να επαληθεύσει όλα τα στη διάθεσή τους στοιχεία από την Υπηρεσία. Η επαλήθευση των διατίθεμένων στοιχείων με επί τόπου μετρήσεις υπάγεται στην κατηγορία των ειδικών υποχρεώσεων του Αναδόχου, για τις οποίες δεν προβλέπεται καταβολή αμοιβής στον Ανάδοχο.

6 ΆΡΘΡΟ 6: ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Ή ΟΔΗΓΙΩΝ

- Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ειδοποιήσει εγγράφως την Υπηρεσία οποτεδήποτε διαφαίνεται περίπτωση καθυστέρησης ή, με οποιοδήποτε τρόπο, παρακώλυσης των

εργασιών, σε περίπτωση κατά την οποία κάποιο σχέδιο, οδηγία κτλ. που βρίσκεται στο αρχείο, δεν παρασχεθεί σε αυτόν από την Υπηρεσία μέσα σε εύλογη διορία. Η έγγραφη ειδοποίηση θα περιέχει λεπτομέρειες του περιεχομένου του απαιτούμενου εγγράφου, οδηγίας κλπ, λεπτομερή αιτιολόγηση του σκοπού που αυτό θα εξυπηρετήσει, καθώς και της διορίας που αυτό θα πρέπει να τεθεί στη διάθεση του Αναδόχου, και λεπτομέρειες της φύσης και της έκτασης των προβλημάτων που τυχόν θα δημιουργηθούν εάν το ζητούμενο έγγραφο, οδηγία κλπ. δεν εκδοθεί έγκαιρα.

- Αν η Υπηρεσία καταστεί υπερήμερη στην έκδοση του κατά τα ανωτέρω αιτηθέντος εγγράφου, οδηγίας κτλ. και ο Ανάδοχος υποστεί αποδεδειγμένα καθυστέρηση ή αυξημένο κόστος κατά την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων ως άμεσο αποτέλεσμα της υπόψη υπερημερίας της Υπηρεσίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως την Υπηρεσία σχετικά και θα δικαιούται να υποβάλει πλήρως αιτιολογημένη αίτηση παράτασης των προθεσμιών, εφόσον παραβιαστεί ή υπάρχει κίνδυνος παραβίασης τμηματικής ή συνολικής προθεσμίας του έργου.

7 ΆΡΘΡΟ 7: ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΑΠΌ ΤΟΝ ΚΤΕ

Ο Ανάδοχος διατηρεί τα δικαιώματα δημιουργού (copyright) και τα πνευματικά δικαιώματα των εγγράφων, σχεδίων, μελετών, λογισμικού, εφαρμογών λογισμικού κτλ, που συντάχθηκαν από αυτόν ή για λογαριασμό του με δική του δαπάνη. Με την υπογραφή της σύμβασης, ο Ανάδοχος θεωρείται ότι παραχωρεί στον ΚτΕ και τους νομίμους εκπροσώπους του το δωρεάν ανέκκλητο δικαίωμα της χρήσης των υπόψη εγγράφων, σχεδίων, μελετών, λογισμικού, εφαρμογών λογισμικού κτλ., συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος τροποποιήσεων, βελτιώσεων κτλ. αυτών, καθώς και του δικαιώματος χρήσης των υπόψη τροποποιημένων ή/και βελτιωμένων εκδόσεων για τις ανάγκες του έργου καθ' όλη τη διάρκεια της αφέλιμης ή της πραγματικής ζωής του έργου.

Η κυριότητα των προγραμμάτων Η/Υ και λογισμικού εμπορίου που τυχόν θα χρησιμοποιηθούν από τον Ανάδοχο παραμένει σε αυτόν, όμως ο ΚτΕ έχει το δικαίωμα να τα χρησιμοποιεί χωρίς καμία επιβάρυνση και χωρίς κανένα περιορισμό κατά τη διάρκεια και για τις ανάγκες της σύμβασης.

Εάν τα κατά τα ανωτέρω έγγραφα, σχέδια, μελέτες, εφαρμογές προγραμμάτων Η/Υ κτλ. ευρίσκονται στην κατοχή του Αναδόχου, θα παραδοθούν στον ΚτΕ κατά την με οποιοδήποτε τρόπο λήξη ή λύση της σύμβασης. Σε περίπτωση αρχείων με στοιχεία σε ηλεκτρονική μορφή, ο Ανάδοχος υποχρεούται να συνοδεύσει την παράδοσή τους με έγγραφη τεκμηρίωσή τους και με οδηγίες για την ανάκτηση / διαχείρισή τους.

8 ΆΡΘΡΟ 8: ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΚΤΕ ΑΠΌ ΤΟΝ ΑΝΆΔΟΧΟ

Ο ΚτΕ διατηρεί τα δικαιώματα δημιουργού (copyright) και τα πνευματικά δικαιώματα των Τεχνικών Προδιαγραφών, των τεχνικών ή άλλων μελετών, των εγχειριδίων ποιότητας, των σχεδίων κτλ. που συντάχθηκαν από αυτόν ή για λογαριασμό του. Ο Ανάδοχος θα έχει το δικαίωμα, με μέριμνα και δαπάνη του, να χρησιμοποιήσει και να παράγει αντίγραφα των υπόψη εγγράφων για τις ανάγκες της σύμβασης. Τα υπόψη έγγραφα δεν θα αντιγραφούν, κοινοποιηθούν ή χρησιμοποιηθούν, κατά οποιοδήποτε τρόπο, από τρίτα πρόσωπα πέραν του Αναδόχου και των υπερογάλβων του, παρά μόνο για τις ανάγκες του έργου και με την έγγραφη συγκατάθεση της Υπηρεσίας.

9 ΆΡΘΡΟ 9: ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να θέσει υπόψη της Υπηρεσίας όλα τα στοιχεία που θα του ζητηθούν εκάστοτε, ακόμα και τα θεωρούμενα ως εμπιστευτικά (κοστολογικά κτλ.), που εύλογα θα επιτρέψουν στην Υπηρεσία να διαπιστώσει τη συμμόρφωση του Αναδόχου με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της Σύμβασης, αλλά και μετά τη λήξη ή λύση αυτής, ο Ανάδοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να μη γνωστοποιήσει σε τρίτους (συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων του ελληνικού και διεθνούς τύπου), χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση του Εργοδότη, οποιαδήποτε έγγραφα ή πληροφορίες που θα περιέλθουν σε γνώση του κατά την εκτέλεση των υπηρεσιών και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του.

10 ΆΡΘΡΟ 10: ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ, ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ – ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΩΝ

10.1 ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Ο Ανάδοχος σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους Νόμους του Κράτους, τα Διατάγματα και τους Κανονισμούς, τις Αστυνομικές Διατάξεις ή διαταγές καθώς και με τις νόμιμες απαιτήσεις οποιασδήποτε Δημόσιας, Δημοτικής ή άλλης Αρχής, που θα αναφέρονται και θα έχουν εφαρμογή κατά οποιονδήποτε τρόπο στον Ανάδοχο, στις εργασίες του και στις υπηρεσίες του. Η υποχρέωση αυτή αναφέρεται στους Κανόνες Δικαίου που διέπουν την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Επιπρόσθετη υποχρέωση υπάρχει και αναφορικά με τη Νομοθεσία κρατών όπου ενδεχόμενα θα κατασκευαστούν τμήματα του έργου ή από τα οποία θα γίνει προμήθεια υλικών, καθώς και για τις Διεθνείς Συμβάσεις, Συνθήκες και Νομοθεσίες σχετικές με Διπλώματα ευρεσιτεχνίας κλπ. Η υποχρέωση αυτή επεκτείνεται και στην τήρηση του Δικαίου της διεθνούς ευθύνης για τις περιπτώσεις όπου ενδεχόμενα απειλούνται κυρώσεις τόσο κατά του υπαιτίου Αναδόχου όσο και κατά του κράτους της υπηκοότητάς του ή της έδρας του

Η παραπάνω υποχρέωση του Αναδόχου αφορά και στην Εργατική Νομοθεσία.

Η παραπάνω υποχρέωση του Αναδόχου επεκτείνεται και στην τήρηση:

α. Της Νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένης και της εργατικής) των χωρών όπου τυχόν θα λάβουν χώρα εργασίες του έργου.

β. Του Κοινοτικού Δικαίου για τις περιπτώσεις που τυχόν έχει εφαρμογή.

γ. Των Διμερών, ή Διεθνών Συμβάσεων για τις περιπτώσεις που τυχόν έχουν εφαρμογή, περιλαμβανομένων και των Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας.

Επισημαίνεται επίσης, η υποχρέωση του Αναδόχου να μεριμνήσει για την τήρηση στο εργοτάξιο όλων των Διατάξεων που απαιτούνται από τη Νομοθεσία για την εφαρμογή των επιβαλλομένων μέτρων ασφάλειας σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου.

10.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ο Ανάδοχος ως υπεύθυνος να τηρεί τους Νόμους κλπ. υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην Υπηρεσία τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σε αυτόν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και τα έγγραφα των διάφορων αρχών σχετικά με υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφάλειας κλπ.

Η υποχρέωση αυτή αφορά και στις περιπτώσεις που τέτοια έγγραφα του αποστέλλονται από υπερεθνικούς οργανισμούς, αρχές άλλων χωρών κλπ.

10.3 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΝΑ ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνες του κάθε άδειας, που προβλέπεται από τους ανωτέρω Νόμους, Διατάγματα κλπ. και που απαιτείται για την εκτέλεση των εργασιών του. Πριν από κάθε αίτημα του Αναδόχου για την παραπάνω άδεια θα ενημερώνεται η Υπηρεσία Επίβλεψης για συγκατάθεση.

Η Υπηρεσία Επίβλεψης θα βοηθήσει δι' εγγράφων συνηγορίας στην έκδοση των αδειών, στην έκταση που είναι αναγκαία και εφικτή. Τούτο δε μειώνει την οποιαδήποτε ευθύνη του Αναδόχου, ανεξάρτητα με την ύπαρξη, ή μη, και /ή την αποτελεσματικότητα τέτοιας βοήθειας.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται στη σύνταξη των σχεδίων και λοιπών σχεδίων που απαιτούνται και την έγκαιρη ενέργεια, ώστε να μην προκύπτει καμιά καθυστέρηση για την έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων.

11 ΆΡΘΡΟ 11: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να ικανοποιεί τις απαιτήσεις προσβασιμότητας και τους κανόνες ασφαλείας για όλες τις κατηγορίες ΑΜΕΑ, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση διατάξεις.

Οι εγκαταστάσεις που θα κατασκευαστούν θα διασφαλίσουν την πρόσβαση σε άτομα με αναπηρία στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων.

Ειδικότερα θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για:

- Οριζόντια προσβασιμότητα (σύνδεση πεζοδρομίου με είσοδο, προσβάσιμη είσοδος, προσβασιμότητα εσωτερικών χώρων, διαδρομές ισόπεδες ή με ράμπες, ικανοποιητικό άνοιγμα θυρών, ικανοποιητικό πλάτος διαδρομών κ.λπ.)
- Προσβάσιμους χώρους υγιεινής
- Χώρους αναμονής σε περίπτωση κινδύνου
- Σήμανση σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ – μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.).

12 ΆΡΘΡΟ 12: ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Εφαρμόζονται οι διατάξεις του Άρθρου 157 του Ν.4412/2016.

Ως ανωτέρα βία ορίζονται, περιοριστικά και όχι ενδεικτικά, οι κατωτέρω περιστάσεις που αποδεδειγμένα επηρεάζουν την ομαλή εξέλιξη των εργασιών:

1. πόλεμος, εχθροπραξίες, εισβολή εχθρικής δύναμης στη χώρα,
2. ανταρτική δράση, επανάσταση, τρομοκρατική ενέργεια, στασίαση ή κατάλυση της συνταγματικής τάξης της χώρας, εμφύλιος πόλεμος,
3. βίαιη διατάραξη της τάξης από πρόσωπα ξένα προς τον Ανάδοχο, τους υπεργολάβους του και το προσωπικό του, γενική απεργία εργαζομένων, γενική ανταπεργία εργοδοτών,
4. ανεύρεση κεκρυμμένων πυρομαχικών, εκρηκτικών υλών ή ναρκών, ιονίζουσα ακτινοβολία ή μόλυνση ραδιενέργειας, εφόσον οι τελευταίες δεν οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις του Αναδόχου, των υπεργολάβων του ή του προσωπικού του,
5. άλλες αιτίες, που δεν εξαιρούνται ρητά στα συμβατικά τεύχη, και που:
  - δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη,
  - δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν κατά την προσφορά και για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 388 του Α.Κ.,
  - δεν ήταν αντικειμενικά δυνατό να αποτραπούν ή να υπερνικηθούν μετά την επέλευσή τους με ενέργειες εκ μέρους ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη.

Εν τούτοις, η καθυστέρηση στην προσκόμιση υλικών από τον Ανάδοχο, η καθυστέρηση στην εκτέλεση των εργασιών του Αναδόχου λόγω έλλειψης προσωπικού, η μη εκπλήρωση από κάποιον υπεργολάβο ή προμηθευτή του Αναδόχου των υποχρεώσεών του ή η καθυστέρησή του για την εκπλήρωση αυτή, η έκπτωσή του ή η αποτυχία κατασκευής πρώτης ύλης, υλικών ή τμημάτων του έργου ρητά συνομολογείται ότι δεν θεωρούνται ως περιστατικά Ανωτέρας Βίας.

Ρητά συνομολογείται ότι δεν αποτελεί Ανωτέρα Βία διαταγή Αρχής, δικαστική απόφαση ή άλλο γεγονός που επιφέρει διακοπή ή καθυστέρηση στις παραδόσεις υλικών, μηχανημάτων ή εφοδίων ή στην εκτέλεση των εργασιών και οφείλεται σε παράβαση εργασιακών ή άλλων νόμιμων υποχρεώσεων ή σε επίδειξη αμέλειας εκ μέρους του Αναδόχου ή/και υπεργολάβου ή προμηθευτή του. Δεν αποτελεί, επίσης, Ανωτέρα Βία, η κλοπή, ο βανδαλισμός ή άλλη απώλεια εξοπλισμού του Αναδόχου.

Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος θα πληρωθεί μόνο για τις εργασίες που έχουν εκτελεσθεί μέχρι την ημερομηνία της καταγγελίας χωρίς καμία άλλη απαίτηση κατά του Εργοδότη.

Για όσο χρόνο συνεχίζεται το περιστατικό Ανωτέρας Βίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να λάβει κάθε ενδεδειγμένο μέτρο προς το σκοπό αποτροπής, και αν τούτο καθίσταται ανέφικτο, περιορισμού των εκ του περιστατικού αυτού απορρεουσών ζημιών.

Ο Ανάδοχος πρέπει, επίσης, να καταβάλει αποδεδειγμένα κάθε δυνατή προσπάθεια προς εξουδετέρωση, άνευ χρονοτριβής, των συνεπειών οποιασδήποτε Ανωτέρας Βίας (π.χ. ζημιές στον εξοπλισμό, τυχόν καθυστερήσεις κλπ.)

Ο ανάδοχος που επικαλείται ανωτέρα βία υποχρεούται, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τότε που συνέβησαν τα περιστατικά που συνιστούν την ανωτέρα βία, να αναφέρει εγγράφως αυτά και να προσκομίσει στην αναθέτουσα αρχή τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.

13 ΑΡΘΡΟ 13:ΕΚΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Αν ο Ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή το νόμο κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση της Α.Α., εφόσον έχει προηγηθεί - τουλάχιστον μία φορά - σχετική γραπτή πρόσκληση της Α.Α. προς τον Ανάδοχο για συμμόρφωση.

Η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικά κατά του Αναδόχου αν συντρέχει μια από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Καθυστερήσει υπαίτια, πέραν του μηνός από της υπογραφής της συμβάσεως, την έναρξη των εργασιών ή την υποβολή του αναλυτικού χρονοδιαγράμματος, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.

β) Υπερβεί, με υπαιτιότητά του, για χρόνο περισσότερο του μηνός, τον προβλεπόμενο στη σύμβαση χρόνο για την ολοκλήρωση της εργοταξιακής του ανάπτυξης.

γ) Υπερβεί με υπαιτιότητά του, κατά δύο (2) τουλάχιστον μήνες, έστω και μια αποκλειστική προθεσμία του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Κατ' εξαίρεση, αν η εκτέλεση των εργασιών καθυστερεί, αλλά ο Ανάδοχος έχει ήδη εκτελέσει εργασίες που αντιστοιχούν σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) του συμβατικού αντικειμένου, όπως έχει διαμορφωθεί με τις τυχόν υπογραφείσες συμπληρωματικές συμβάσεις, είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης των προθεσμιών προς το συμφέρον του έργου, έστω κι αν η καθυστέρηση των εργασιών οφείλεται σε υπαιτιότητά του. Η παράταση χορηγείται στην περίπτωση αυτή χωρίς αναθεώρηση τιμών και με επιβολή των προβλεπόμενων στις διατάξεις του άρθρου 148 του Ν. 4412/2016 (Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου) ποινικών ρητρών.

δ) Οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές. Για να κηρυχθεί ο Ανάδοχος έκπτωτος για το λόγο αυτό πρέπει να έχει προηγηθεί, τουλάχιστον μια φορά, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 159 του Ν. 4412/2016 για την αποκατάσταση των κακοτεχνιών του έργου και να έχει απορριφθεί, στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων αυτών, η ένσταση του αναδόχου.

ε) Παρεκκλίνει επανειλημμένα από τα εγκεκριμένα σχέδια ή παραλείπει συστηματικά την τήρηση των κανόνων ασφαλείας των εργαζομένων ή προστασίας του περιβάλλοντος. Για να κινηθεί η διαδικασία έκπτωσης στην περίπτωση αυτή απαιτείται η κοινοποίηση δύο (2) τουλάχιστον σχετικών εγγράφων προειδοποιήσεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας προς τον Ανάδοχο.

στ) Προσκομίσει πλαστή εγγυητική επιστολή

ζ) Δεν εξασφαλίζει την καθημερινή λειτουργία όλων των εγκαταστάσεων. Η συστηματική υπαιτίος εκ μέρους του Αναδόχου, μη τήρηση της υποχρέωσης του αυτής, είναι λόγος έκπτωσης αυτού, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

η) Στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρο 67 της παρούσας.

Μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης εκκαθαρίζεται η σύμβαση και καταπίπτει υπέρ του Εργοδότη η εγγύηση καλής εκτέλεσης. Ποινικές ρήτρες που τυχόν επιβλήθηκαν και δεν εισπράχθηκαν, οφείλονται αθροιστικά.

Για τη διαδικασία έκπτωσης ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 160 και του άρθρου 203 του Ν. 4412/2016.

14 ΑΡΘΡΟ 14: ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Όσον αφορά στο μέρος της κατασκευής του έργου ισχύουν τα ακόλουθα:

1. Η σύμβαση διαλύεται από την κοινοποίηση στον ανάδοχο διαταγής του φορέα κατασκευής του έργου για οριστική διακοπή των εργασιών, εκτός αν με τη διαταγή αυτή ορίζεται μεταγενέστερος χρόνος διάλυσης, για να εκτελεσθούν οριζόμενες στη διαταγή εργασίες.
2. Ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης:
  - α) Αν μετά την υπογραφή της σύμβασης καθυστερήσει η έναρξη των εργασιών περισσότερο από τρεις (3) μήνες με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, εκτός αν στη σύμβαση ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών.
  - β) Αν οι εργασίες, ύστερα από την έναρξή τους, διακοπούν είτε με διαταγή είτε από υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου για διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της διαταγής διακοπής στην πρώτη περίπτωση ή από την υποβολή ειδικής δήλωσης του αναδόχου στη δεύτερη.
  - γ) Σε περίπτωση διακοπής για καθυστέρηση πληρωμών, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 152 του ν. 4412/16, η διάλυση μπορεί να ζητηθεί μετά δίμηνο από τη δήλωση διακοπής των εργασιών.
  - δ) Αν η καθυστέρηση των εργασιών χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου υπερβεί την οριακή προθεσμία.
3. Αν υπάρχει υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, για διακοπή των εργασιών, ο ανάδοχος υποβάλλει την ειδική δήλωση διακοπής των εργασιών στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας. Με τη δήλωση αυτή:
  - α) Καθορίζεται συγκεκριμένα η υπαιτιότητα, που αποδίδεται στον φορέα κατασκευής ή τον κύριο του έργου, η οποία προκαλεί τη διακοπή των εργασιών.
  - β) Δίνονται στοιχεία για τα τμήματα του έργου που έχουν κατασκευαστεί μέχρι τη διακοπή των εργασιών και για την εκτίμηση της αξίας τους.
  - γ) Περιγράφονται τα τμήματα του έργου που υπολείπονται για εκτέλεση και αιτιολογείται για καθένα από αυτά η έλλειψη δυνατότητας κατασκευής, λόγω της υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, αν πρόκειται για τέτοια περίπτωση.
4. Μετά την επίδοση της ειδικής δήλωσης, κατά την παρ. 3 η Διευθύνουσα Υπηρεσία εξακριβώνει μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες τα στοιχεία της δήλωσης και εκδίδει απόφαση που αποδέχεται ή απορρίπτει το περιεχόμενο της δήλωσης.
5. Αν περάσει διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) μηνών από την υποβολή της ειδικής δήλωσης του αναδόχου, για διακοπή των εργασιών με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου ή δύο (2) μηνών, σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμών, ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία των προηγούμενων παραγράφων συνεκτιμώνται για το σχηματισμό γνώμης στο αίτημα του αναδόχου.
6. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης, λόγω παρέλευσης της οριακής προθεσμίας με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, η απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας πρέπει να κοινοποιηθεί αμελλητί στον ανάδοχο μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών. Μέχρι τότε, όπως και σε περίπτωση απορριπτικής

απόφασης, οι εργασίες συνεχίζονται μέχρι την επίλυση της σχετικής διαφοράς, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

7. Το δικαίωμα του αναδόχου για αίτηση διάλυσης της σύμβασης, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το στοιχείο α' και από το στοιχείο β' της παρ. 2, ασκείται μόνο μετά πάροδο τριών (3) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, αν σε αυτή δεν ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών ή από την κοινοποίηση της διαταγής διακοπής των εργασιών. Η αίτηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και κοινοποιείται στον κύριο του έργου, όταν αυτός δεν ταυτίζεται με τον φορέα κατασκευής του έργου. Για την αίτηση αποφασίζει η Διευθύνουσα Υπηρεσία που κοινοποιεί την απόφασή της στην προϊσταμένη αρχή.

8. Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται διαφορετικά, αν δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε δύο (2) μήνες από την επίδοση της αίτησης στη διευθύνουσα υπηρεσία, θεωρείται ότι η αίτηση έγινε δεκτή. Η αποδοχή της διάλυσης επέχει τη θέση της βεβαίωσης για την περαίωση των εργασιών. Στις περιπτώσεις διάλυσης της σύμβασης, ο ανάδοχος μπορεί με αίτησή του να ζητήσει να εγκριθεί η διενέργεια και της οριστικής παραλαβής μαζί με την προσωρινή, χωρίς να απαιτείται η παρέλευση του χρόνου εγγύησης, αν από τη φύση των εργασιών δεν δικαιολογείται η συντήρησή τους, ούτε απαιτείται η δοκιμασία του χρόνου.

Όσον αφορά στο μέρος της λειτουργίας του έργου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 133 του Ν.4412/2016.

Ματαίωση διάλυσης

1. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος συμφωνεί μπορεί να ματαιωθεί η διάλυση, αφού αποζημιωθεί ο ανάδοχος για τις θετικές του μόνο ζημίες που προκλήθηκαν από την καθυστέρηση της έναρξης ή τη διακοπή των εργασιών.
2. Για τη ματαίωση της διάλυσης, ο ανάδοχος υποβάλλει οίκοθεν ή ύστερα από πρόσκληση της υπηρεσίας σχετική αίτηση με στοιχεία υπολογισμού της αποζημίωσης που αξιώνει. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία διαβιβάζει την αίτηση στην προϊσταμένη αρχή, με ταυτόχρονη σχετική εισήγησή της. Η προϊσταμένη αρχή συγκροτεί επιτροπή που ερευνά το βάσιμο των απαιτήσεων του αναδόχου και εκτιμά το ύψος των θετικών ζημιών που προκλήθηκαν από την καθυστέρηση της έναρξης ή τη διακοπή των εργασιών. Η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον ανάδοχο πληροφορίες και συμπληρωματικά στοιχεία.
3. Η ματαίωση διάλυσης της σύμβασης και η σχετική αποζημίωση εγκρίνονται με απόφαση της προϊσταμένης αρχής. Η έγκριση ματαίωσης της διάλυσης γίνεται μετά από προηγούμενη γραπτή αποδοχή του ύψους της αποζημίωσης από τον ανάδοχο. Η αποζημίωση δεν μπορεί να είναι ανώτερη από αυτή που έχει εκτιμήσει η επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου, εκτός αν πρόκειται για διόρθωση ή συμπλήρωση των στοιχείων της έκθεσης της επιτροπής. Με την έγκριση της ματαίωσης μπορεί να εγκριθούν και οι αναγκαίες προσαρμογές στις προθεσμίες του έργου.

Αποζημίωση αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης

1. Σε όλες τις περιπτώσεις, που διαλύεται η σύμβαση από τον φορέα κατασκευής ή τον κύριο του έργου και υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι το χρόνο εκείνον έχουν εκτελεσθεί εργασίες αξίας μικρότερης από τα τρία τέταρτα (3/4) του αρχικού συμβατικού ποσού χωρίς αναθεώρηση, καθώς και στις περιπτώσεις που διαλύεται η σύμβαση με αίτηση του αναδόχου, καταβάλλεται στον ανάδοχο, εκτός από την αξία των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί:
  - α) Η αξία των υλικών που έχουν προσκομισθεί ή βρίσκονται στο στάδιο παραγωγής ή προμήθειας. Η αξία των υλικών καταβάλλεται εφόσον είχε δοθεί εντολή να προσκομισθούν ή επιβάλλονταν η παραγωγή ή η προμήθεια από το χρονοδιάγραμμα των εργασιών σε

συνδυασμό με τις ειδικές συνθήκες του συγκεκριμένου έργου, που επιβάλλουν την προσκόμιση, την παραγωγή ή προμήθεια υλικών.

β) Η αξία του αναπόσβεστου μέρους των εγκαταστάσεων. Η αξία αυτή καταβάλλεται μόνον εφόσον πρόκειται για τις πράγματι απαραίτητες για το έργο εγκαταστάσεις, αφού ληφθεί υπόψη η χρησιμοποίησή τους από τον ανάδοχο σε άλλα έργα ή η υπαίτια παράλειψη χρησιμοποίησής τους.

γ) Αποζημίωση για το τεκμαιρόμενο όφελος που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του πέντε τοις εκατό (5%) του αρχικού συνολικού συμβατικού ποσού χωρίς αναθεώρηση, μειωμένου κατά το ένα τέταρτο (1/4) και ύστερα από αφαίρεση της αξίας των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί, καθώς και των υλικών και του αναπόσβεστου μέρους των εγκαταστάσεων που η αποζημίωσή τους αναγνωρίζεται στη συγκεκριμένη περίπτωση. Για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές συνθήκες και ιδίως το μέγεθος του έργου, ο χρόνος αποδέσμευσης του αναδόχου και η ωφέλεια του αναδόχου από άλλη εργασία κατά τους όρους του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 700 του Αστικού Κώδικα.

2. Η ανωτέρω αποζημίωση, καθώς και η αποζημίωση για το τεκμαιρόμενο όφελος του αναδόχου προτείνεται από την επιτροπή παραλαβής του έργου και καθορίζεται με απόφαση της προϊσταμένης αρχής κατά την έγκριση του πρωτοκόλου παραλαβής.

15 ΑΡΘΡΟ 15: ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1. Η υποκατάσταση του αναδόχου από τρίτο στην κατασκευή μέρους ή όλου του έργου (εκχώρηση του έργου) είναι δυνατή μόνο, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 132. Για την υποκατάσταση εκδίδονται:

α) διαπιστωτική πράξη της Προϊσταμένης Αρχής, στις περιπτώσεις ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων της εξαγοράς, της απορρόφησης και της συγχώνευσης και

β) εγκριτική απόφαση της ως άνω αρχής, αν ο αρχικός αναδόχος έχει περιέλθει σε κατάσταση αφερεγγυότητας, ιδίως στο πλαίσιο προπτωχευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών. Για την έκδοση των ως άνω ελέγχεται, αν ο νέος αναδόχος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, που καθορίσθηκαν με τη διακήρυξη του έργου. Δεν θεωρείται υποκατάσταση η, εκ μέρους του αναδόχου, υπεργολαβική ανάθεση συγκεκριμένων εργασιών του έργου.

2. Σε περίπτωση υποκατάστασης λόγω ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, συνεπεία εταιρικής αναδιάρθρωσης, ο αρχικός αναδόχος απαλλάσσεται από την ευθύνη του προς τον κύριο του έργου και η εγγύηση καλής εκτέλεσης επιστρέφεται, αφού αντικατασταθεί από ισόποση εγγύηση του νέου αναδόχου. Στην περίπτωση της υποκατάστασης, λόγω αφερεγγυότητας του αρχικού αναδόχου, αυτός ευθύνεται μαζί με τον υποκατάστατο εις ολόκληρον προς τον κύριο του έργου, το προσωπικό του έργου και οποιονδήποτε τρίτο.

16 ΑΡΘΡΟ 16: ΠΤΩΧΕΥΣΗ, ΘΑΝΑΤΟΣ

1. Αν ο αναδόχος πτωχεύσει, η σύμβαση διαλύεται αυτοδίκαια.

2. Σε περίπτωση πτώχευσης ενός ή μερικών από τα μέλη της κοινοπραξίας εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

Αν τα μέλη της κοινοπραξίας ήταν δύο και πτωχεύσει το ένα, η κοινοπραξία θεωρείται διαλυμένη ως προς τον κύριο του έργου και η σύμβαση συνεχίζεται υποχρεωτικά για το σύνολό της από το άλλο μέλος μόνο, το οποίο αναλαμβάνει έναντι του κυρίου του έργου όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πτώχευσε και που απορρέουν από τη σύμβαση. Αν τα μέλη της κοινοπραξίας ήταν περισσότερα από δύο, η κοινοπραξία συνεχίζεται έναντι του κυρίου του έργου από τα λοιπά μέλη. Απαιτήσεις ή υποχρεώσεις του μέλους ή της κοινοπραξίας που συνεχίζει το έργο έναντι του μέλους που πτώχευσε κρίνονται κατά τις διατάξεις του πτωχευτικού δικαίου. Η παράγραφος αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και σε περίπτωση πτώχευσης δύο ή περισσότερων μελών της κοινοπραξίας. Αν κηρυχθούν σε

πτώχευση δύο ή περισσότερα από τα μέλη της κοινοπραξίας και από την αιτία αυτή εκτίθεται σε κίνδυνο η προσήκουσα εκτέλεση της σύμβασης, ο κύριος του έργου μπορεί κατά την κρίση του να διαλύσει τη σύμβαση, αζημίως γι' αυτόν.

3. Αν ο ανάδοχος είναι ατομική επιχείρηση και αποβιώσει αυτός που την ασκεί, η σύμβαση διαλύεται αυτοδίκαια, εκτός αν εγκριθεί από την προϊσταμένη αρχή η αποπεράτωση των εργασιών από τους κληρονόμους, οι οποίοι στην περίπτωση αυτή αναλαμβάνουν όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του αναδόχου. Η έγκριση γίνεται ύστερα από αίτηση των κληρονόμων που πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από το θάνατο του αναδόχου.

4. Σε περίπτωση θανάτου ενός ή περισσότερων φυσικών προσώπων που μετείχαν στην κοινοπραξία με τις ατομικές τους επιχειρήσεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου. Αν μέλη της κοινοπραξίας ήταν δύο φυσικά πρόσωπα που μετείχαν σε αυτήν με τις ατομικές τους επιχειρήσεις και πεθάνει ο ένας, η κοινοπραξία θεωρείται διαλυμένη ως προς τον κύριο του έργου και η εργολαβία συνεχίζεται για το σύνολο του έργου υποχρεωτικά από το άλλο μέλος που αναλαμβάνει απέναντι στον κύριο του έργου όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού που πέθανε. Οι σχέσεις που προκύπτουν από την εργολαβία μεταξύ των κληρονόμων του θανόντα και του άλλου μέλους της κοινοπραξίας ρυθμίζονται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Αν τα μέλη της κοινοπραξίας ήταν περισσότερα από δύο, η κοινοπραξία συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών που αναλαμβάνουν απέναντι στον κύριο του έργου όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του θανόντος, που προκύπτουν από τη σύμβαση, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων.

17 ΑΡΘΡΟ 17: ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

1. Όταν συνάπτεται σύμβαση μίσθωσης έργου μεταξύ του αναδόχου δημόσιου έργου και άλλης εργοληπτικής επιχείρησης, για την κατασκευή μέρους του έργου που έχει αναληφθεί από τον ανάδοχο (υπεργολαβία), ο υπεργολάβος θεωρείται «εγκεκριμένος» με τις συνέπειες του παρόντος, μετά από έγκριση του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής όταν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Ο υπεργολάβος έχει τα αντίστοιχα προσόντα για την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει και ανήκει σε τάξη και κατηγορία έργου, αντίστοιχη με το ποσό της σύμβασης μίσθωσης έργου και

β) Ο ανάδοχος, πριν από την εγκατάσταση του υπεργολάβου στο έργο έχει γνωστοποιήσει στον κύριο του έργου ή στον φορέα κατασκευής τη σύμβαση υπεργολαβίας.

Ο ανάδοχος του έργου πρέπει να διατηρεί ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ποσού της αξίας σύμβασής του, αρχικής και συμπληρωματικών, με τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι συμβάσεις υπεργολαβιών που έχουν εγκριθεί.

Ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής μπορούν με απόφασή τους, που εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την ανωτέρω γνωστοποίηση, να μην εγκρίνουν την υπεργολαβία αυτή.

Κατά την υπογραφή της σύμβασης εκτέλεσης ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον ανάδοχο και κατ' αίτησή του, για την προσκόμιση της υπεργολαβικής σύμβασης με τον αρχικώς προταθέντα υπεργολάβο ή άλλον που διαθέτει τα αναγκαία κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής προσόντα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να κινήσει τη διαδικασία έκπτωσης του αναδόχου, εφόσον δεν συνάψει εν τέλει την υπεργολαβική σύμβαση.

2. Η έγκριση της υπεργολαβίας έχει τις εξής συνέπειες:

α) Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας.

β) Για το ποσό της σύμβασης υπεργολαβίας ο ανάδοχος δεν δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για χρήση στο Μ.Ε.ΕΠ., ενώ τα στελέχη του αναδόχου δικαιούνται πιστοποιητικό εμπειρίας, το οποίο για την εξέλιξη στο Μ.Ε.Κ. ανάγεται στο μισό του χρόνου επίβλεψης.

Οι όροι και η διαδικασία αναγνώρισης υπεργολάβου ως εγκεκριμένου, με τις συνέπειες της παρ. 2 του άρθρου 165, είναι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 166 του Ν.4412/2016

18 ΑΡΘΡΟ 18: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Όσον αφορά στο μέρος της κατασκευής του έργου ισχύουν τα ακόλουθα:

1.α. Κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της διευθύνουσας υπηρεσίας ή της Προϊσταμένης Αρχής ή του κυρίου του έργου, που προσβάλλουν για πρώτη φορά δικαίωμα του αναδόχου, χωρεί ένσταση. Η ένσταση απευθύνεται στο κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο, και ασκείται είτε με επίδοση με δικαστικό επιμελητή είτε με ηλεκτρονική αποστολή, σύμφωνα με τα άρθρα 15, 19, 29 και 50 του ν. 4727/2020 (Α' 184), στη διευθύνουσα υπηρεσία ή την Προϊσταμένη Αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή στο αποφαινόμενο όργανο, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης. Η παράλειψη της ως άνω επίδοσης ή ηλεκτρονικής αποστολής, καθιστά την ένσταση απαράδεκτη.

1.β. Ένσταση ασκείται επίσης και κατά πράξεων της Προϊσταμένης Αρχής ή του κυρίου του έργου, εφόσον με τις πράξεις αυτές προκαλείται διαφωνία για πρώτη φορά. Στην περίπτωση αυτήν, η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης ή της πράξης στον ανάδοχο.

2.Η διευθύνουσα υπηρεσία ή η Προϊσταμένη Αρχή οφείλουν, κατά την έκδοση των πράξεων ή αποφάσεών τους, να μνημονεύουν τη δυνατότητα άσκησης ένστασης, την ανατρεπτική προθεσμία για την άσκησή της, το αποφαινόμενο όργανο, καθώς και τις συνέπειες από τη μη άσκησή της, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 175, περί δικαστικής επίλυσης διαφορών.

3.Με την ένσταση εξετάζονται τόσο η νομιμότητα της πράξης ή παράλειψης όσο και η ουσία της υπόθεσης. Το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο υποχρεούται να εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή του μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την άσκηση της ένστασης, μετά από αιτιολογημένη γνώμη του τεχνικού συμβουλίου.

4.Η ένσταση πρέπει να αναφέρει την πράξη ή την παράλειψη, κατά της οποίας στρέφεται, σύντομο ιστορικό της σύμβασης και της διαφωνίας, τους λόγους, στους οποίους στηρίζει τις απόψεις του αυτός που υποβάλλει την ένσταση και ορισμένα αιτήματα. Η ένσταση συνοδεύεται από αντίγραφο της προσβαλλόμενης πράξης, εφόσον αυτή έχει κοινοποιηθεί.

5.Η διευθύνουσα υπηρεσία ή η Προϊσταμένη Αρχή, κατά περίπτωση, υποχρεούνται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την άσκηση της ένστασης να διαβιβάσουν στο αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο τις απόψεις τους επί αυτής και τον φάκελο της υπόθεσης, ο οποίος περιλαμβάνει τα συμβατικά τεύχη ή αντίγραφά τους. Η παράλειψη αυτή αποτελεί πειθαρχική παράβαση και επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 141 περί πειθαρχικών ευθυνών διοικητικών οργάνων. Τα συμβατικά τεύχη μπορεί να τα προσκομίσει και αυτός που υποβάλλει την ένσταση.

6.Ένσταση μπορεί να ασκήσει και ο κύριος του έργου, εφόσον δεν είναι το Δημόσιο και η Προϊσταμένη Αρχή δεν ανήκει στον κύριο του έργου.

7.Η παράλειψη υποβολής απόψεων της παρ. 5 δεν δημιουργεί τεκμήριο αποδοχής των λόγων που προβάλλονται με την ένσταση, τους οποίους μπορεί ο ενδιαφερόμενος να αποκρούσει για πρώτη φορά στο Δικαστήριο.

8.Προκειμένου να συζητηθεί η ένσταση στο τεχνικό συμβούλιο, η γραμματεία του συμβουλίου καλεί, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Ν. 4412/16 περί κοινοποιήσεων αναδόχου, τον ανάδοχο να παραστεί σε ορισμένη ημέρα και ώρα και πάντως όχι νωρίτερα από πέντε (5) ημέρες από την κοινοποίηση της πρόσκλησης, αυτοπροσώπως ή με νόμιμα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στη συνεδρίαση του συμβουλίου, για να υποστηρίξει τις απόψεις του και να δώσει κάθε σχετική πληροφορία ή διευκρίνιση που θα ζητηθεί από τα μέλη του συμβουλίου. Αντίγραφο της ένστασης διαβιβάζεται και στα μέλη του συμβουλίου έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτησή της. Κατά τη συζήτηση καλείται και ο κύριος του έργου που υποβάλλει ένσταση.

9.Αν ο ανάδοχος, μολονότι κλήθηκε, δεν παρέστη ο ίδιος ή με αντιπρόσωπό του, γίνεται σχετική μνεία στα πρακτικά του συμβουλίου και το συμβούλιο προχωρεί στην εξέταση της ένστασης και χωρίς την παρουσία του. Τα ίδια εφαρμόζονται και όταν κληθεί και δεν παραστεί ο κύριος του έργου, ο οποίος άσκησε ένσταση.

10.Η εξέταση της ένστασης αρχίζει με την προφορική ανάπτυξη της έγγραφης εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας προς το συμβούλιο. Η εισήγηση ερευνά πρώτα το εμπρόθεσμό της ένστασης και το παραδεκτό των επιδόσεων αυτής. Στη συνέχεια εξετάζει την ουσιαστική βασιμότητα της ένστασης, ανάλογα με τους περιεχόμενους σε αυτή λόγους και τα προβαλλόμενα σχετικά αιτήματα. Αν η ένσταση έχει οικονομικό αντικείμενο, η εισήγηση περιλαμβάνει εκτίμηση αυτού. Την προφορική ανάπτυξη της εισήγησης ακολουθεί συζήτηση για την πλήρη ενημέρωση των μελών του συμβουλίου στην υπόθεση. Κατά τη συζήτηση στο συμβούλιο παρίσταται υποχρεωτικά, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εξουσιοδοτημένος προς τούτο εκπρόσωπος της Προϊσταμένης Αρχής, ο οποίος διατυπώνει προφορικά τις απόψεις του προς το συμβούλιο, υποβάλλοντας και σχετικό έγγραφο απόψεων. Στη συνέχεια καλείται να ακουσθεί αυτός που άσκησε την ένσταση. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ορίζει τη σειρά ακρόασης ή και την ενδεχόμενη ταυτόχρονη ακρόαση. Όταν οι ενδιαφερόμενοι αποχωρήσουν, συνεχίζεται η συζήτηση από το συμβούλιο, το οποίο, μετά το τέλος της συζήτησης, γνωμοδοτεί αιτιολογημένα, το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών, για την υπόθεση.

11.Αν η ένσταση απορριφθεί εν όλω ή εν μέρει ή αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 2, αυτός που υπέβαλε την ένσταση μπορεί να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 175 του Ν. 4412/16. Η έκδοση ή κοινοποίηση απόφασης επί της ένστασης, μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 2, δεν μεταθέτει την έναρξη της προθεσμίας για άσκηση προσφυγής.

12.Ειδικά επί των ενστάσεων, οι οποίες αφορούν έργα, τα οποία εκτελούνται από τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τους συνδέσμους τους και τα νομικά τους πρόσωπα, δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και τις επιχειρήσεις τους, με προϋπολογισμό κατώτερο του εκάστοτε ισχύοντος ορίου εφαρμογής των Οδηγιών της Ε.Ε., αποφασίζει ο αρμόδιος συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν γνώμης του τεχνικού συμβουλίου της οικείας Περιφέρειας και μετά την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ο Επόπτης Ο.Τ.Α..

13.Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι προθεσμίες που τάσσονται στα όργανα του εργοδότη και της διοίκησης, αναστέλλονται κατά τον μήνα Αύγουστο.

14.Σε περιπτώσεις άσκησης ένστασης κατά απόφασης της διευθύνουσας υπηρεσίας, που κηρύσσει έκπτωτο τον ανάδοχο κατ' άρθρο 160 του Ν. 4412/16 περί έκπτωσης του αναδόχου, η έκπτωση δεν οριστικοποιείται πριν την έκδοση απόφασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Ο προσδιορισμός της συζήτησης της ένστασης στο αρμόδιο τεχνικό συμβούλιο διενεργείται κατά προτίμηση και εντός τριών (3) μηνών από την άσκησή της. Για τη συζήτηση στο τεχνικό συμβούλιο, η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται να υποβάλλει εισήγηση εντός τριάντα (30) ημερών από την άσκηση της ένστασης. Παράλειψη υποβολής της εισήγησης δεν κωλύει τη συζήτηση στο τεχνικό συμβούλιο, εφόσον ο ενιστάμενος υποβάλλει εντός

πρόσθετης προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, τα αναγκαία έγγραφα για τη συζήτηση της ένστασης, ιδίως δε, τα εγκεκριμένα συμβατικά τεύχη και την απόφαση έκπτωσης. Εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της γνωμοδότησης του τεχνικού συμβουλίου, το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο εκδίδει απόφαση επί της ένστασης. Παράλειψη εκδόσεως απόφασης εντός της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται ως σιωπηρή αποδοχή της οικείας γνωμοδοτήσεως του τεχνικού συμβουλίου.

Όσον αφορά στο μέρος της λειτουργίας του έργου ισχύουν τα ακόλουθα:

Ο ανάδοχος μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν σε βάρος του κυρώσεις κατ' εφαρμογή των άρθρων 203, 218, 219 και 220 του Ν. 4412/16, καθώς και κατ' εφαρμογή των συμβατικών όρων, να ασκήσει προσφυγή για λόγους νομιμότητας και ουσίας ενώπιον του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία (30) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης ή της πλήρους γνώσης της σχετικής απόφασης. Η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής αναστέλλει τις επιβαλλόμενες κυρώσεις. Επί της προσφυγής αποφασίζει το αρμόδιως αποφαινόμενο όργανο, ύστερα από γνωμοδότηση του προβλεπόμενου στις περιπτώσεις β' και δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 του Ν. 4412/16 οργάνου, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την άσκησή της, άλλως θεωρείται ως σιωπηρώς απορριφθείσα. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί η άσκηση άλλης οποιασδήποτε φύσης διοικητικής προσφυγής. Αν κατά της απόφασης που επιβάλλει κυρώσεις δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα η προσφυγή ή αν απορριφθεί αυτή από το αποφαινόμενο αρμόδιως όργανο, η απόφαση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα προσφυγή, αναστέλλονται οι συνέπειες της απόφασης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί.

19 ΑΡΘΡΟ 19: ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

1. Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από τη σύμβαση κατασκευής δημόσιου έργου, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα της σύμβασης ως διοικητικής ή ως ιδιωτικού δικαίου, επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο διοικητικό εφετείο της περιφέρειας, στην οποία εκτελείται το έργο. Παρέκταση αρμοδιότητας δεν επιτρέπεται. Αν το έργο εκτελείται στην περιφέρεια δύο ή περισσότερων διοικητικών εφετείων, αρμόδιο καθίσταται αυτό που θα επιλέξει ο προσφεύγων ή ο ενάγων.
2. Πριν από την άσκηση της προσφυγής στο διοικητικό εφετείο προηγείται υποχρεωτικά η ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 174 του ν.4412/16 ή η τήρηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 205 του ν.4412/16 ενδικοφανούς διαδικασίας, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς προδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.
3. Η υπόθεση συζητείται σε δικάσιμο που ορίζεται όσο το δυνατόν συντομότερα. Ειδικά για δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των 500.000 ευρώ, η δικάσιμος για τη συζήτηση της υπόθεσης προσδιορίζεται το αργότερο εντός έξι (6) μηνών. Οι διάδικοι υποχρεούνται να προσκομίσουν κατά την πρώτη συζήτηση όλα τα αποδεικτικά μέσα. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου. Αν ο φάκελος της υπόθεσης δεν αποσταλεί στο διοικητικό εφετείο από τη Διοίκηση, η συζήτηση αναβάλλεται σε νέα δικάσιμο, κατά την οποία η υπόθεση συζητείται με βάση τα στοιχεία που προσκομίζει ο προσφεύγων ή ο ενάγων, αν το ζητήσει ο ίδιος.
4. Η συζήτηση και η διεξαγωγή της απόδειξης ολοκληρώνονται σε μια δικάσιμο. Ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου λαμβάνονται υπόψη μόνο αν έχουν διθεί ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου τρεις (3) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση και, αν πρόκειται να διθούν στην αλλοδαπή, οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτή. Η απόφαση εκδίδεται το ταχύτερο και αρκεί πιθανολόγηση. Οι αποφάσεις του διοικητικού εφετείου είναι αμέσως εκτελεστές.

5. Η αίτηση αναίρεσης κατά των αποφάσεων του διοικητικού εφετείου ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας επιτρέπεται για τους προβλεπόμενους νόμιμους λόγους αναίρεσης. Αν από την εκτέλεση της απόφασης πιθανολογείται κίνδυνος βλάβης δυσχερώς επανορθώσιμης, μπορεί να διαταχθεί με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους η ολική ή η εν μέρει αναστολή της εκτέλεσης της προσβαλλόμενης απόφασης, με τον όρο παροχής ανάλογης εγγύησης ή και χωρίς εγγύηση ή να εξαρτηθεί η εκτέλεση της απόφασης από την παροχή εγγύησης από τον διάδικο που έχει νικήσει. Για την αίτηση αποφαίνεται, συνεδριάζοντας ως συμβούλιο, χωρίς υποχρεωτική κλήτευση των διαδίκων, το αρμόδιο τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο συγκροτείται από τρία (3) μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ο εισηγητής της υπόθεσης. Η απόφαση της αναστολής μπορεί κατά τον ίδιο τρόπο να ανακληθεί, με αίτηση κάποιου από τους διαδίκους έως και κατά την πρώτη συζήτηση της αναίρεσης.
6. Αν ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής ασκήσει αναίρεση, με αίτηση του αναδόχου, μπορεί μέχρι την εκδίκασή της να γίνει συμβιβασμός. Για το συμβιβασμό εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών ή του αρμόδιου οργάνου των φορέων που εκτελούν δημόσια έργα, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου. Μετά την αποδοχή αυτής από τον ανάδοχο, ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής παραιτείται από την αναίρεση.
7. Αν ο ανάδοχος της σύμβασης είναι κοινοπραξία, η προσφυγή ασκείται είτε από την ίδια είτε από όλα τα μέλη της, που μεταξύ τους στην περίπτωση αυτή υπάρχει αναγκαστική ομοδικία.

20 ΑΡΘΡΟ 20: ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Με την επιφύλαξη μικρότερων προθεσμιών που προβλέπονται στον νόμο 4412/16 τα εν γένει δικαιώματα του αναδόχου από τη σύμβαση αποσβένονται και οποιαδήποτε εξ αυτών αξίωση παραγράφεται, εάν αυτά δεν ασκηθούν, με σχετική αίτησή του προς τη διευθύνουσα υπηρεσία, μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την εμφάνιση της γενεσιουργού τους αιτίας, σύμφωνα με το άρθρο 173 του ν. 4412/16.

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΟΙΝΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ)

21 ΑΡΘΡΟ 21: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η δημοπρατούμενη σύμβαση είναι μικτή σύμβαση, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 4 του Ν.4412/2016 και περιλαμβάνει δύο διακριτά μέρη:

- α) ΜΕΡΟΣ 1: την κατασκευή και 3μηνη δοκιμαστική λειτουργία του έργου και
- β) ΜΕΡΟΣ 2: την υπηρεσία κανονικής λειτουργίας του έργου για πέντε (5) έτη, με δυνατότητα εφαρμογής δικαιώματος προαίρεσης έως και 3 έτη μετά την ολοκλήρωση της λειτουργίας των 5 ετών.

Πιο αναλυτικά,

ΜΕΡΟΣ 1

Αφορά στην αναβάθμιση και περιβαλλοντική αποκατάσταση του υφιστάμενου XYTA Δήμου Πολυγύρου, Νομού Χαλκιδικής, με βασικά στοιχεία την αναβάθμιση της ΕΕΣ και των σχετικών έργων υποδομής, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο τεύχος της τεχνικής περιγραφής, καθώς και στην Οριστική Μελέτη του έργου.

Επίσης, περιλαμβάνει και την 3μηνη δοκιμαστική λειτουργία του έργου.

ΜΕΡΟΣ 2

Αφορά στην κανονική λειτουργία του XYTA για διάρκεια 5 ετών, με δυνατότητα εφαρμογής δικαιώματος προαίρεσης έως και 3 έτη μετά την ολοκλήρωση της λειτουργίας των 5 ετών.

Όσον αφορά στην 5ετή κανονική λειτουργία του έργου, οι υπηρεσίες που αναλαμβάνει ο Ανάδοχος αφορούν σε:

- λειτουργία του XYTA πριν την ολοκλήρωση των έργων αναβάθμισης, για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους, που περιλαμβάνει:
  - υπηρεσίες διάθεσης στερεών αποβλήτων
  - υπηρεσίες μεταφοράς στραγγισμάτων
- λειτουργία του XYTA μετά την ολοκλήρωση των έργων αναβάθμισης, για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών, που περιλαμβάνει:
  - υπηρεσίες διάθεσης στερεών αποβλήτων
  - υπηρεσίες Επεξεργασίας Στραγγισμάτων
  - υπηρεσίες μεταφοράς στραγγισμάτων

Στην περίπτωση εφαρμογής του δικαιώματος προαίρεσης, οι υπηρεσίες που θα αναλάβει ο Ανάδοχος αφορούν σε υπηρεσίες λειτουργίας του XYTA μετά την ολοκλήρωση των 5 ετών της κανονικής λειτουργίας και συγκεκριμένα σε:

- υπηρεσίες διάθεσης στερεών αποβλήτων
- υπηρεσίες Επεξεργασίας Στραγγισμάτων
- υπηρεσίες μεταφοράς στραγγισμάτων

Αναλυτικά το αντικείμενο της σύμβασης περιγράφεται στα κείμενα και στα σχέδια της Οριστικής Μελέτης και στα τεύχη δημοπράτησης.

22 ΆΡΘΡΟ 22: ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ - ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ

Ο Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων) Νομού Χαλκιδικής χωροθετείται στην περιοχή με τοπωνύμιο «Χαλμούκια», στη θέση «Καστρί» του Δήμου Πολυγύρου του Ν. Χαλκιδικής. Η συνολική έκταση του χώρου είναι 90,277 στρέμματα από τα οποία τα 26,9 αντιστοιχούν σε πραγματική έκταση της λεκάνης ταφής απορριμμάτων.

Το έργο δεν χωροθετείται εντός ή πλησίον περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ή εντός περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 ή εντός προστατευόμενων περιοχών του ν. 3937/2011 (Α' 60) Στην περιοχή του έργου δεν συναντώνται τοπία ιδιαίτερου

φυσικού κάλλους, αισθητικά δάση - διατηρητέα μνημεία της φύσης. Επίσης, στο χώρο δεν παρουσιάζεται συρροή επισκεπτών η ύπαρξη σημείων συρροής πληθυσμού.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχεδίου (ΓΠΣ) της Δημοτικής Ενότητας Πολυγύρου του Δήμου Πολυγύρου της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής (Απόφαση 4325, ΦΕΚ 243/21-06-2013ΑΑΠ), το υφιστάμενο έργο χωροθετείται σε εκτός σχεδίου περιοχή, εντός Περιοχής Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ) και συγκεκριμένα εντός Περιοχής προστασίας δάσους και δασικών εκτάσεων (ΠΕΠ-Δ).

Σε κάθε περίπτωση, οι απαιτούμενες για την εκτέλεση των έργων απαλλοτριώσεις γίνονται με φροντίδα του φορέα του έργου, τον οποίο και βαρύνουν οι επιδικαζόμενες αποζημιώσεις.

Καμιά ευθύνη ή υποχρέωση αποζημίωσης δεν αναλαμβάνει ο φορέας του έργου έναντι του αναδόχου, εκτός από τη χορήγηση παράτασης της προθεσμίας περαίωσης στην περίπτωση καθυστέρησης της περαίωσης του έργου λόγω αναγκαστικής απαλλοτρίωσης που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του αναδόχου.

23 ΆΡΘΡΟ 23: ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του κατασκευαστικού έργου, περιλαμβανομένης της δοκιμαστικής λειτουργίας (ΜΕΡΟΣ 1), ορίζεται, κατά μέγιστον, σε **δώδεκα (12) μήνες** από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης, εκ των οποίων **οι πρώτοι εννέα (9) μήνες**, κατά μέγιστον, αφορούν στην κατασκευή του έργου και **οι επόμενοι τρεις (3) μήνες** στη δοκιμαστική λειτουργία του. Στο πέρας της 3μηνης δοκιμαστικής λειτουργίας εκδίδεται η βεβαίωση περάτωσης του κατασκευαστικού έργου (ΜΕΡΟΣ 1). Με τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών αρχίζει η 15μηνη υποχρεωτική συντήρηση του έργου βάσει του άρθρου 171 του Ν. 4412/2016 και στη συνέχεια γίνεται η Οριστική Παραλαβή του ΜΕΡΟΥΣ 1 (κατασκευαστικό έργο).

Η προθεσμία για την εκτέλεση του ΜΕΡΟΥΣ 2 (λειτουργία του έργου) ορίζεται σε **πέντε (5) ημερολογιακά έτη (εξήντα (60) μήνες)** από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης. Συγκεκριμένα, με την υπογραφή της σύμβασης και για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους, ήτοι τη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης του ΜΕΡΟΥΣ 1 της σύμβασης (κατασκευή και 3μηνη δοκιμαστική λειτουργία του έργου), ο Ανάδοχος αναλαμβάνει τη λειτουργία του ΧΥΤΑ πριν την ολοκλήρωση των έργων αναβάθμισης. Μετά την ολοκλήρωση του ΜΕΡΟΥΣ 1 της σύμβασης, ο Ανάδοχος αναλαμβάνει τη λειτουργία του ΧΥΤΑ για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών.

Σε περίπτωση που μετά την πάροδο των (60) μηνών δεν έχει εξαντληθεί η ποσότητα απορριμάτων του προϋπολογισμού, ο ΦοΔΣΑ έχει τη δυνατότητα επέκτασης της χρονικής διάρκειας της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 217 του 4412/2016.

Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαιώμα μονομερούς τροποποίησης της σύμβασης κατά το μέρος που αφορά στην κανονική λειτουργία του έργου, για επιπλέον χρονικό διάστημα έως και 3 χρόνια (δικαίωμα προαίρεσης), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6, του άρθρου 32, του Ν 4412/2016, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6, του άρθρου 32, του Ν 4412/2016.

Δικαιώμα προαίρεσης

Παρέχεται η δυνατότητα σύναψης Σύμβασης δυνάμει ρήτρας δικαιώματος προαίρεσης για επιπλέον χρονικό διάστημα (36) μηνών. Σε περίπτωση που μετά την πάροδο των τριάντα έξι (36) μηνών δεν έχει εξαντληθεί η ποσότητα απορριμάτων του προϋπολογισμού προαίρεσης, ο ΦοΔΣΑ έχει τη δυνατότητα επέκτασης της χρονικής διάρκειας της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 217 του 4412/2016.

Η ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης δύναται να ασκηθεί κατά τον χρόνο εκτέλεσης της αρχικής Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων και τυχόν παρατάσεων αυτής και η σχετική Σύμβαση θα ισχύσει από το τέλος του χρόνου αυτής.

Με τη ρήτρα δικαιώματος προαίρεσης παραχωρείται στην Αναθέτουσα Αρχή το διαπλαστικό δικαίωμα όπως διά μονομερούς δηλώσεως βουλήσεως και άνευ συμπράξεως του δεσμευόμενου Παρόχου να ενεργοποιήσει τη Σύμβαση αυτή.

Η Σύμβαση προαιρεσης θα αφορά τα κύρια στοιχεία της Σύμβασης όπως λ.χ. βασική περιγραφή της υπηρεσίας και τίμημα τα οποία εξειδικεύονται στην αρχική Σύμβαση και παραμένουν αμετάβλητα και θα ισχύσει εφόσον προβεί στη σχετική προς τούτο δήλωση η Αναθέτουσα Αρχή.

Ο Πάροχος αναλαμβάνει την υποχρέωση εφόσον αυτό ζητηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή να προσέλθει για την υπογραφή Σύμβασης μέσω της οποίας θα παρέχει τις υπηρεσίες που περιγράφονται στο αντικείμενο του διαγωνισμού με το τίμημα της αρχικής Σύμβασης για χρονικό διάστημα τριάντα έξι (36) μηνών.

Σε ουδεμία περίπτωση η ως άνω Σύμβαση προαιρεσης δεν μπορεί να θεωρηθεί συμπληρωματική Σύμβαση του άρθρου 132 του Ν 4412/2016.

24 ΆΡΘΡΟ 24: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ - ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ

Η σύμβαση χρηματοδοτείται από ίδιους πόρους του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) Κεντρικής Μακεδονίας:

- Η κατασκευή του έργου (ΜΕΡΟΣ 1) χρηματοδοτείται από ίδιους πόρους του Περιφερειακού Συνδέσμου ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας (ΚΑ 20.7311.018)
- Η 5ετής κανονική λειτουργία του έργου (ΜΕΡΟΣ 2) και το δικαίωμα προαιρεσης χρηματοδοτείται από ίδιους πόρους του Περιφερειακού Συνδέσμου ΦΟΔΣΑ Κεντρικής Μακεδονίας (ΚΑ 20.6142.004)

Το έργο υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται για τα έργα αυτά, περιλαμβανομένης της κράτησης ύψους 0,07 % υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ 3 ν. 4013/2011, της κράτησης ύψους 0,06 % υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016, καθώς και της κράτησης 6%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του ν. 4412/2016 και της υπ' αριθμ. ΔΝΣγ/οικ.42217/ΦΝ466/12.6.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2235), καθώς και της κράτησης ύψους δυόμισι τοις χιλίοις (2,5%) υπέρ των Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) της Π.Ο.ΜΗ.Τ.Ε.Δ.Υ. τακτικών υπαλλήλων (Μόνιμων ή Αορίστου Χρόνου) που απασχολούνται στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού σύμφωνα με της υπ' αριθμ. ΔΝΣβ/51667/ΦΝ466 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2780).

Ο Ανάδοχος θα καταβάλλει τις αντίστοιχες κρατήσεις, όπως ισχύουν κατά το χρόνο δημοπράτησης προσκομίζοντας πριν από την πληρωμή κάθε λογαριασμού τις αντίστοιχες αποδείξεις, καθώς και απόδειξη καταβολής του προκαταβλητέου φόρου εισοδήματος.

Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τέλη διοδίων κάθε είδους μεταφορικών του μέσων, από τον Φ.Π.Α και τον ειδικό φόρο του άρθρου 17 του Ν.Δ.3092/54 πάνω στα εισαγόμενα από το εξωτερικό υλικά, εφόδια κλπ έστω και αν αναφέρεται αντίθετη γενική διατύπωση στην ΣΑΕ του ΥΠ.ΟΙ.Ο., καθώς και από τους φόρους που αναφέρονται στα Ν.Δ.4486/66-ΦΕΚ 131Α και 453/66-ΦΕΚ16Α “Περί τροποποίησεως των φορολογικών διατάξεων”. Επίσης, δεν απαλλάσσεται από τους δασμούς και κάθε άλλο φόρο, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου για καύσιμα και λιπαντικά, σύμφωνα με το Ν.2366/53 (ΦΕΚ 83Α/10.4.53) Ν.1081/71 (ΦΕΚ 273Α/27.12.71) και Ν.893/79 (ΦΕΚ 86Α/18.4.79)

Ο Φ.Π.Α. επί των τιμολογίων εισπράξεων του Αναδόχου επιβαρύνει τον Φορέα.

25 ΆΡΘΡΟ 25: ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

25.1 ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 1 β) του ν.4412/2016, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε

ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης (ΜΕΡΟΣ 1 και ΜΕΡΟΣ 2), χωρίς Φ.Π.Α. και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 132 ν. 4412/2016, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει πριν την τροποποίηση, συμπληρωματική εγγύηση το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί του ποσού της αύξησης χωρίς ΦΠΑ.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής ή του κυρίου του έργου έναντι του αναδόχου.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ιδίως μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης του αναδόχου. Η ένσταση του αναδόχου κατά της αποφάσεως δεν αναστέλλει την είσπραξη του ποσού της εγγυήσεως.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης αποδεσμεύεται τμηματικά ως ακολούθως:

- μετά την οριστική παραλαβή του έργου της κατασκευής (ΜΕΡΟΣ 1), η οποία διενεργείται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 172 του Ν. 4412/16, αποδεσμεύεται το ποσό της εγγύησης το οποίο αντιστοιχεί στο ΜΕΡΟΣ 1 της σύμβασης
- μετά το πέρας της 5ετούς κανονικής λειτουργίας του έργου και την έγκριση του πρωτοκόλλου Οριστικής Παραλαβής της Κανονικής Λειτουργίας, αποδεσμεύεται το υπόλοιπο ποσό της εγγυητικής καλής εκτέλεσης (ΜΕΡΟΣ 2)

Σε περίπτωση ενεργοποίησης του δικαιώματος προαίρεσης και πριν την έναρξη των υπηρεσιών, ο Ανάδοχος υποχρεούται να καταθέσει εγγύησης καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας του δικαιώματος προαίρεσης, πλέον ΦΠΑ.

25.2 ΕΓΓΥΗΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής στον Ανάδοχο μέχρι του δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί της αξίας του ΜΕΡΟΥΣ 1 της σύμβασης (κατασκευή και 3μηνη δοκιμαστική λειτουργία) χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 150 του Ν.4412/2016.

Μετά από αίτημα του Ανάδοχου του έργου χορηγείται σ' αυτόν έντοκη προκαταβολή , σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 150 και άρθρο 72 παρ. 1δ του Ν.4412/2016, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 15% επί της αξίας της σύμβασης χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ του ΜΕΡΟΥΣ 1 (κατασκευή και 3μηνη δοκιμαστική λειτουργία). Επισημαίνεται ότι η εγγύηση καλής εκτέλεσης καλύπτει και την παροχή ισόποσης προκαταβολής προς τον ανάδοχο, οπότε απαιτείται η επιπλέον κατάθεση από τον ανάδοχο εγγύησης προκαταβολής που θα καλύπτει τη διαφορά μεταξύ του ποσού της εγγύησης καλής εκτέλεσης και του ποσού της καταβαλλόμενης προκαταβολής (παρ. 1δ άρθρο 72 του Ν 4412/2016).

25.3 ΕΚΔΟΣΗ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/ 2016 (Α'13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη- μέλη της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη-μέρη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα

τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή του οικονομικού φορέα/αναδόχου από ένα ή περισσότερους εκδότες της παραπάνω παραγράφου, ανεξαρτήτως του ύψους των.

Εάν η εγγύηση εκδοθεί από αλλοδαπό πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να συνταχθεί σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά θα συνοδεύεται απαραίτητα από μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.

26 ΆΡΘΡΟ 26: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

26.1 ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Για την ασφάλιση του έργου, και την ασφάλιση της αστικής ευθύνης έναντι τρίτων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι:

α) ο Ανάδοχος οφείλει, πριν από την έναρξη εκτέλεσης του αντικειμένου της Σύμβασης, αλλά όχι αργότερα από δέκα (10) ημέρες μετά από την υπογραφή της Σύμβασης, να παραδώσει στον Εργοδότη σχέδιο(α) ασφαλιστηρίου (ων) συμβολαίου (ων) προς έγκριση των όρων του (ων).

Το(α) ασφαλιστήριο(α) συμβόλαιο(α) οφείλει(ουν) να είναι απολύτως συμβατό(α) με τις απαιτήσεις της Σύμβασης και τις ισχύουσες διατάξεις νόμων, διαταγμάτων, κανονισμών, κ.λ.π. Η έγκριση από την πλευρά του Εργοδότη έχει την έννοια του ελέγχου και της εκ μέρους του αποδοχής ότι οι όροι των ασφαλιστικών συμβάσεων, καλύπτουν τους όρους της Σύμβασης και των συμβατικών τευχών.

β) Μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έγκριση του(ων) σχεδίου(ων) ο Ανάδοχος οφείλει να παραδώσει στον Εργοδότη το(α) ασφαλιστήριο(α) συμβόλαιο(α).

Σε περίπτωση καθυστέρησης παράδοσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων πέραν των 20 ημερών από την έγκριση, ο Εργοδότης δικαιούται να προβεί σε καταγγελία της Σύμβασης. Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος αμελεί ή αρνείται να καταβάλει στην ασφαλιστική εταιρεία το οφειλόμενο ποσό των ασφαλίστρων, ο Εργοδότης για να αποφύγει ενδεχόμενη ακύρωση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, δικαιούται να καταβάλει τα ασφάλιστρα στους ασφαλιστές για λογαριασμό του Αναδόχου και να τα παρακρατήσει από το λαβείν του σύμφωνα με τα προηγούμενα,

γ) Οι παραπάνω ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ή περιορίζουν κατά κανένα τρόπο τις υποχρεώσεις και ευθύνες του Εργοδότη που απορρέουν από τη Σύμβαση, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προβλεπόμενες από τα σχετικά ασφαλιστήρια συμβόλαια, εξαιρέσεις, εκπτώσεις, προνόμια, περιορισμούς κ.λ.π. και ο Ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή /και πράγματα και περάν από τα ποσά κάλυψης των πιο πάνω ασφαλιστηρίων, υπό τον όρο φυσικά ότι η σχετική ευθύνη του για τις ασφαλιζόμενες ζημίες και τις αιτίες που τις προκάλεσαν απορρέει από τη Σύμβαση με τον Περιφερειακό Σύνδεσμο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φ.Δ.Σ.Α.) Κεντρικής Μακεδονίας.

δ) Σε περίπτωση που η ασφαλιστική εταιρεία με την οποία ο Ανάδοχος συνομολόγησε τις παραπάνω ασφαλίσεις, παραλείψει ή αρνηθεί να εξοφλήσει (μερικά ή ολικά) οποιαδήποτε ζημιά η βλάβη για οποιονδήποτε λόγο ή αιτία, ο Ανάδοχος οφείλει να το πράξει και ο Εργοδότης δικαιούται να παρακρατήσει από το λαβείν του Αναδόχου ή από εγγύηση του οποιαδήποτε φύσης τα ποσά που κατά τη κρίση του απαιτούνται για την αποκατάσταση της εν λόγω ζημιάς ή βλάβης.

ε) Ο Ανάδοχος οφείλει να ειδοποιεί τους ασφαλιστές για αλλαγές στη φύση, στην έκταση ή στο πρόγραμμα εκτέλεσης των εργασιών και να εξασφαλίζει την επάρκεια των ασφαλίσεων ανά πάσα στιγμή, σε συμφωνία με τους όρους της Σύμβασης και ιδιαίτερα με το συμβατικό τίμημα οφείλει δε όποτε απαιτείται, να επιδεικνύει στην αρμόδια υπηρεσία (Α.Υ.) τα εν ισχύ ασφαλιστήρια συμβόλαια και τις αποδείξεις πληρωμής των τρεχόντων ασφαλίστρων.

στ) Κατά τη σύναψη των παραπάνω ασφαλίσεων, ο Ανάδοχος πρέπει να συμμορφώνεται και να λαμβάνει υπ' όψη τις διατάξεις των Νόμων, Νομοθετικών Διαταγμάτων, Κανονισμών κ.λ.π., που ισχύουν εκάστοτε και έχουν εφαρμογή στην Ελλάδα (π.χ. ΝΔ. 400/70, Ν.489/76, Ν1256/82, Ν.1418/84, ΠΔ.609/85, ΠΔ 218/99 κ.λ.π.).

ζ) Ο Ανάδοχος πρέπει να συμμορφώνεται με τους όρους των ασφαλιστηρίων. Οι παρεχόμενες ασφαλιστικές καλύψεις, οι οικονομικοί και ασφαλιστικοί όροι, οι εξαιρέσεις, απαλλαγές κ.λ.π., υπόκεινται σε κάθε περίπτωση στην τελική έγκριση από τον Εργοδότη.

η) Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος παραλείψει ή αμελήσει να συμμορφωθεί με τις παραπάνω ασφαλιστικές υποχρεώσεις του ή οι ασφαλίσεις που συνομολογήσει κριθούν σαν μη ικανοποιητικές από τον Εργοδότη, ο Εργοδότης δικαιούται να συνάψει στο όνομα και με δαπάνες του Αναδόχου τα πιο πάνω ασφαλιστήρια και να παρακρατήσει (έντοκα με τον νόμιμο τόκο υπερημερίας) το ποσό των ασφαλίσεων είτε από το λαβείν, είτε με κατάπτωση ανάλογου ποσού από την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης του Αναδόχου.

26.2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που αφορούν στα μηχανήματα, τις εργασίες και τις υπηρεσίες που θα παρέχει ο Ανάδοχος και της αστικής ευθύνης έναντι τρίτων θα περιέχουν οπωσδήποτε τους εξής όρους:

α) τα ασφαλιστήρια συμβόλαια δεν δύναται να ακυρωθούν, τροποποιηθούν ή λήξουν χωρίς γραπτή ειδοποίηση διορίας εξήντα (60) ημερών με συστημένη επιστολή από την ασφαλιστική εταιρεία τόσο προς τον Ανάδοχο, όσο και προς τον Εργοδότη ή χωρίς έγκριση του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) Κεντρικής Μακεδονίας.

β) σε περίπτωση οικής ή μερικής καταστροφής του εξοπλισμού ο Ανάδοχος μεταβιβάζει και εκχωρεί στον Εργοδότη εξ αρχής τα ποσά των απαιτήσεων του από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, απαλλασσόμενος έτσι από κάθε σχετική ευθύνη έναντι του Εργοδότη.

Τα ποσά αυτά θα καταβάλλονται στον Εργοδότη ύστερα από σχετική αίτησή του, χωρίς να χρειάζεται έγγραφη συναίνεση ή άλλη ενέργεια του Αναδόχου.

γ) η ασφαλιστική εταιρεία παραιτείται από κάθε δικαίωμα ανταγωγής κατά του Εργοδότη των υπαλλήλων του, συμβούλων και συνεργατών του και των υπαλλήλων τους σε περίπτωση που η βλάβη ή ζημία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη όχι ηθελημένη των προσώπων αυτών.

δ) σε περίπτωση οικής ή μερικής διακοπής των εργασιών από υπαιτιότητα του Αναδόχου, το έργο σε οποιαδήποτε φάση και αν βρίσκεται μπορεί να ασφαλιστεί έναντι όλων των ενδεχομένων κινδύνων από τον Εργοδότη και τα έξοδα της ασφάλισης αυτής θα βαρύνουν τον Ανάδοχο.

26.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΤΕ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΚΚΙΝΟΥΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Ο έλεγχος από τον Κ.τ.Ε. των ασφαλιστικών συμβάσεων των οποίων η ασφαλιστική περίοδος αρχίζει από την υπογραφή της σύμβασης ανάθεσης θα γίνει πριν από την υπογραφή της σύμβασης. Ο έλεγχος από τον Κ.τ.Ε θα αφορά:

- τη φερεγγυότητα των προτεινόμενων ασφαλιστικών εταιριών
- τη συμβατότητα των όρων των ασφαλιστικών συμβάσεων προς τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου και τους υπόλοιπους όρους της ΕΣΥ

Σε περίπτωση αδυναμίας του αναδόχου να προσκομίσει ασφαλιστική σύμβαση που να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου της ΕΣΥ πριν την υπογραφή της σύμβασης, θα πρέπει να προσκομίσει πριν την υπογραφή της σύμβασης απαραιτήτως "Βεβαίωση Ασφάλισης" (CoverNote), όπου να αναφέρονται οι ασφαλιστικές καλύψεις και τα όρια αποζημίωσης που θα περιλαμβάνει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Στην περίπτωση αυτή, έχουν εφαρμογή τα αναφερόμενα στο άρθρο 26.1 της παρούσας.

Η μη ικανοποίηση των παραπάνω απαιτήσεων από τον Ανάδοχο, έτσι ώστε η ασφαλιστική σύμβαση να είναι σύμφωνη με τους όρους του παρόντος άρθρου και να γίνει δεκτή από τον ΚτΕ, συνεπάγεται αφ' ενός ανέκκλητη ποινική ρήτρα τριών χιλιάδων ευρώ (3.000€) αφ' ετέρου τη διαδικασία σύναψης από τον ΚτΕ στο όνομα, για λογαριασμό και με δαπάνες του Αναδόχου ασφαλιστηρίου(ων) συμβολαίου(ων) που να καλύπτει(ουν) τις συμβατικές απαιτήσεις, πληρωμή ασφαλίστρων, κ.λ.π., όπως αναλυτικότερα αναφέρεται στην παραπάνω παράγραφο.

26.4 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένο στον ΕΦΚΑ και στα λοιπά Ασφαλιστικά Ταμεία όλο το προσωπικό που απασχολεί ο ίδιος, ή οι υπεργολάβοι του, σύμφωνα με την (εκάστοτε) ισχύουσα νομοθεσία (διατάξεις περί ΙΚΑ κλπ)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει το εργατοτεχνικό και υπαλληλικό προσωπικό του έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικές εταιρείες που λειτουργούν νόμιμα, εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται σε διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας (περί ΕΦΚΑ κλπ). Η υποχρέωση αυτή ισχύει και για το πάσης φύσεως προσωπικό που απασχολούν, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, οι υπεργολάβοι, προμηθευτές, σύμβουλοι και πάσης φύσεως συνεργάτες του Αναδόχου. Η υποχρέωση αυτή ισχύει τόσο για το ημεδαπό όσο και το αλλοδαπό προσωπικό.

Ο ΚτΕ δικαιούται να ελέγχει την τήρηση των παραπάνω όρων, ο δε Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει στον ΚτΕ όλα τα σχετικά στοιχεία για την πραγματοποίηση των ελέγχων.

Οι όροι των παραπάνω παραγράφων ισχύουν για όλη τη διάρκεια της σύμβασης εκτέλεσης.

26.5 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ “ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ” – ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΝΑΝΤΙ ΥΛΙΚΩΝ ΖΗΜΙΩΝ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει πλήρως "κατά παντός κινδύνου" και σύμφωνα με τους όρους των Τευχών Δημοπράτησης του έργου, την Ελληνική και Κοινοτική Νομοθεσία, τη συνολική αξία της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων.

Η ασφαλιστική κάλυψη θα παρέχεται έναντι οποιασδήποτε απώλειας, ζημίας, ή καταστροφής, μερικής ή ολικής, που οφείλεται ή προκαλείται από οποιοδήποτε λόγο ή αιτία, όπως απεργίες, κοινωνικές ταραχές, τρομοκρατικές ενέργειες, δολιοφθορές, κακοτεχνίες, λανθασμένη μελέτη ή /και κατασκευή, ελαττωματικά υλικά (manufacturer'srisk), τυχαία περιστατικά (φωτιά, ανθρώπινο λάθος κλπ).

Επίσης η ασφαλιστική κάλυψη θα παρέχεται για:

- βλάβες / καταστροφές που προέρχονται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες έστω και εξαιρετικά σπάνιας εμφάνισης.
- βλάβες/ καταστροφές από σεισμούς και άλλα συναφή με το έργο ατυχήματα και ζημιογόνα συμβάντα.

Όμοια θα παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη για τα πάσης φύσεως υλικά από τη παραλαβή τους μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο έργο.

Η διάρκεια της ασφαλίσης αρχίζει με την υπογραφή της σύμβασης και λήγει με την έκδοση βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών της Κανονικής Λειτουργίας.

Η ασφαλιστική κάλυψη είναι αποδεκτό να μη περιλαμβάνει ζημιές (οι οποίες εξαιρούνται διεθνώς) προκαλούμενες από τις ακόλουθες - και μόνο αυτές - αιτίες.

α. ανταρτική δράση, πόλεμο, εισβολή εχθρικής δύναμης στη χώρα, εμφύλιο πόλεμο, στασίαση ή κατάλυση της συνταγματικής τάξης της χώρας.

β. ιονισμό, ακτινοβολία ή μόλυνση ραδιενέργειας από πυρηνικό καύσιμο ή κατάλοιπα από καύση πυρηνικού καυσίμου.

γ. ωστικά κύματα προκληθέντα από αεροπλάνο ή άλλα ιπτάμενα αντικείμενα κινούμενα με ταχύτητα ίση προς την ταχύτητα του ήχου, ή με υποηχητική ταχύτητα.

26.6 ΠΡΟΣΤΙΜΑ Η/ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται, σε ετήσια βάση, να ζητεί από τους ασφαλιστές του, την αναπτροσαρμογή του ύψους της παραπάνω ασφαλιστικής κάλυψης, σύμφωνα με την πραγματική αξία της σύμβασης, λαμβανόμενης υπόψη και της αναθεώρησης.

Στην ασφαλιστική σύμβαση θα περιλαμβάνεται όρος ότι οι ασφαλιστές παραιτούνται του δικαιώματος της υπασφάλισης.

Με το ίδιο ασφαλιστήριο θα καλύπτονται "κατά παντός κινδύνου" και οι μόνιμες ή / και προσωρινές εργοταξιακές εγκαταστάσεις και η τυχόν "παρακείμενη περιουσία" καθώς επίσης και ο πάσης φύσεως εξοπλισμός στην περιοχή του έργου, που θα χρησιμοποιηθεί για το έργο, σύμφωνα με σχετική περιγραφή τους από τον Ανάδοχο.

26.7 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΡΙΤΩΝ

Ο Ανάδοχος, χωρίς τούτο να περιορίζει καθόλου τις ευθύνες και υποχρεώσεις του σύμφωνα με τη Σύμβαση, οφείλει να ασφαλίσει προσωπικό, μηχανήματα, υλικά, τρίτους και την εγκατάσταση επεξεργασίας στραγγισμάτων, στο σύνολό της με δικές του δαπάνες με βάση τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας και το παρόν άρθρο.

Οι ασφαλίσεις αυτές, θα πραγματοποιηθούν κυρίως, μέσω δύο ασφαλιστηρίων συμβολαίων δηλαδή του ασφαλιστηρίου συμβολαίου του χώρου και του ασφαλιστηρίου συμβολαίου αστικής ευθύνης, με την διευκρίνιση ότι επιτρέπεται η ενοποίηση των δύο αυτών συμβολαίων σε ένα, υπό την προϋπόθεση ότι ικανοποιούνται όλες οι προβλεπόμενες ασφαλιστικές απαιτήσεις.

Με την ασφάλιση αυτή θα καλύπτεται η "ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ" του Αναδόχου έναντι τρίτων και οι ασφαλιστές θα υποχρεούνται να καταβάλουν αποζημιώσεις σε τρίτους για σωματικές βλάβες ή θάνατο, ψυχική οδύνη ή ηθική βλάβη και για υλικές ζημιές σε πράγματα, ακίνητα ή κινητά ή και ζώα, που προξενούνται καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης εξαιτίας των εργασιών εκτέλεσης της σύμβασης, οποτεδήποτε γίνονται αυτές, και εφόσον εκτελούνται στο πλαίσιο των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου.

Η ευθύνη των ασφαλιστών θα αρχίζει με την έναρξη των εργασιών και θα λήγει με την οριστική παραλαβή της σύμβασης, την ημερομηνία της οποίας θα γνωστοποιήσει γραπτά ο Φορέας, στην ασφαλιστική εταιρεία.

Εάν μετά την ημερομηνία περάτωσης της σύμβασης, προκύψει ανάγκη επισκευής, συντήρησης, ή άλλης σχετικής ρύθμισης, η οποία εμπίπτει στο πλαίσιο των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου και απαιτεί την εκτέλεση εργασιών από δικά του συνεργεία, τότε θα πρέπει να φροντίσει για την εκ νέου ασφαλιστική κάλυψη της αστικής ευθύνης του έναντι τρίτων. Η ασφάλιση αυτή πρέπει να είναι με τους ίδιους όρους, όπως και η αρχική και με διάρκειά της όση χρειάζεται για την αποπεράτωση των εργασιών επισκευής, συντήρησης κ.λ.π.

Στο ασφαλιστήριο των παραπάνω παραγράφων περιλαμβάνονται οπισδήποτε οι ακόλουθοι γενικοί όροι:

- Ο Εργοδότης θα είναι συνασφαλισμένος.
- Τα ασφαλιστήρια δεν μπορούν να ακυρωθούν, τροποποιηθούν, ή λήξουν χωρίς την γραπτή, με συστημένη επιστολή πριν από τριάντα (30) ημέρες, σχετική ειδοποίηση της ασφαλιστικής εταιρείας τόσο προς τον Ανάδοχο, όσο και προς τον Εργοδότη.
- Ο Ανάδοχος, το προσωπικό του καθώς και όλοι οι σύμβουλοι και συνεργάτες του, θεωρούνται τρίτα σαν πρόσωπα.
- Με το ασφαλιστήριο καλύπτεται η ευθύνη του Φορέα που απορρέει από το άρθρο 922 του Αστικού Κώδικα (ευθύνη προστήσαντος).
- Σε περίπτωση ολικής ή μερικής διακοπής των εργασιών από υπαιτιότητα του Αναδόχου, οι εργασίες, σε οποιαδήποτε φάση και εάν βρίσκονται, θα ασφαλισθούν

έναντι όλων των ενδεχομένων κινδύνων ως προς την αστική ευθύνη έναντι τρίτων από τον Εργοδότη και τα έξοδα της ασφάλισης αυτής θα βαρύνουν τον Ανάδοχο.

26.8 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ευθύνη των ασφαλιστών αρχίζει με την υπογραφή της σύμβασης και λήγει με την έκδοση βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών της Κανονικής Λειτουργίας.

26.9 ΌΡΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

(1) Τα ελάχιστα όρια αποζημίωσης για τα οποία θα πραγματοποιείται η ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, κατά την περίοδο εκτέλεσης του έργου, θα είναι τα ακόλουθα:

α. για υλικές ζημιές (θετικές ή αποθετικές) σε πράγματα τρίτων ανεξάρτητα από τον αριθμό των τυχόν ζημιών θέτουνται: 300.000 € / περιστατικό

β. για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων: κατά άτομο 300.000€/περιστατικό

γ. για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων μετά από ομαδικό ατύχημα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των παθόντων: 900.000 € / περιστατικό

δ. το αθροιστικό ανώτατο όριο ευθύνης ασφαλιστών σε όλη τη διάρκεια ισχύος της ασφαλιστικής κάλυψης έναντι τρίτων, κατά την περίοδο εκτέλεσης της σύμβασης, θα είναι κατ' ελάχιστον: 1.500.000 €

(2) Ο Ανάδοχος θα είναι ασφαλισμένος για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων και κατά την περίοδο συντήρησης του έργου. Το ανώτατο αθροιστικό όριο ευθύνης των ασφαλιστών θα ανέρχεται στο 50% του αντίστοιχου ποσού, το οποίο ισχύει κατά την περίοδο εκτέλεσης της σύμβασης.

(3) Θα καλύπτεται επίσης και η εργοδοτική αστική ευθύνη του Αναδόχου για την περίπτωση ατυχημάτων στο εργατοτεχνικό προσωπικό που απασχολείται στο έργο. Τα όρια αποζημίωσης δε θα πρέπει να είναι μικρότερα από 90.000 € / άτομο, 300.000 €. / ομαδικό ατύχημα και 600.000 € για όλη την περίοδο ασφάλισης.

Στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων θα περιλαμβάνονται και οι εξής ειδικοί όροι:

- Ο Εργοδότης, το εν γένει προσωπικό του, οι τυχόν σύμβουλοί του και το προσωπικό τους θεωρούνται τρίτα πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους και τις εξαιρέσεις της διασταυρούμενης ευθύνης έναντι αλλήλων.
- Η ασφαλιστική εταιρεία υποχρεώνεται να αποκρούει οποιαδήποτε αγωγή εγείρεται κατά του Αναδόχου ή του Εργοδότη και του προσωπικού τους, στη περίπτωση που η βλάβη ή ζημία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη του προσωπικού τους, η οποία καλύπτεται από το ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, θα καταβάλλει δε κάθε ποσό εγγύησης για άρση τυχόν κατασχέσεων κ.λ.π. που σχετίζονται με την αστική ευθύνη μέσα στα όρια των ποσών που αναφέρονται εκάστοτε σαν ανώτατα όρια ευθύνης των ασφαλιστών καλύπτεται η εκ του άρθρου 922 του Αστικού Κώδικα απορρέοντα ευθύνη του Συνδέσμου (ευθύνη προστήσαντος).

Διευκρινίζεται ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων που τυχόν απαιτείται για την κάλυψη της αστικής ευθύνης του Αναδόχου λόγω της εκτέλεσης απ' αυτόν εργασιών συντήρησης ή επισκευής οφείλει να υποβληθεί πέντε (5) ημέρες πριν από την έναρξη των αντίστοιχων εργασιών.

26.10 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΥΡΙΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ "ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ"

Με το ίδιο ως άνω ασφαλιστήριο "κατά παντός κινδύνου" θα καλύπτεται και ο κύριος ή βασικός (ειδικός και συνήθης "βαρέως τύπου") μηχανικός εξοπλισμός, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

Στο ασφαλιστήριο θα επισυνάπτεται η σχετική κατάσταση με τα χαρακτηριστικά και την ταυτότητα των αντίστοιχων μηχανημάτων. Η συγκεκριμένη ασφαλιστική κάλυψη θα

παρέχεται για αξίες αντικατάστασης των μηχανημάτων με καινούργια, αντίστοιχου τύπου ή τουλάχιστον ίδιας δυναμικότητας.

Ο μηχανικός εξοπλισμός θα είναι ασφαλισμένος έναντι οποιασδήποτε απώλειας ή ζημιάς (εξαιρούμενων των ίδιων εσωτερικής φύσεως μηχανικών ή / και ηλεκτρολογικών βλαβών), που οφείλονται ή προκαλούνται από ανωτέρα βία, ανθρώπινο λάθος ή / και τυχαία περιστατικά.

Ο ανάδοχος δε δικαιούται, για οποιαδήποτε περίπτωση, να διεκδικήσει από τον ΚτΕ αποζημίωση για τυχόν ζημία ή ολική απώλεια μηχανήματος κλπ. Ακόμη και για την περίπτωση ανωτέρας βίας, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν.

Η ασφάλιση των μηχανημάτων θα καλύπτει και τη μετακίνηση, τη μεταφορά και τους αναγκαίους ελιγμούς όλων των μηχανημάτων προς και από την περιοχή του έργου. η ευθύνη των ασφαλιστών εκτείνεται σε όλη τη χρονική περίοδο από την άφιξη στην περιοχή του έργου μέχρι την απομάκρυνσή τους από αυτό.

26.11 ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένα σε ασφαλιστική εταιρεία, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τα αυτοκίνητα που προορίζονται για τις ανάγκες και την εξυπηρέτηση των ερευνών, κατασκευών και συντήρησης του έργου, σύμφωνα με τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

Υπεύθυνος για την τήρηση των όρων και τη φύλαξη των ανωτέρω ασφαλιστηρίων είναι ο Ανάδοχος, ο οποίος υποχρεούται να τα επιδεικνύει στην επιβλέπουσα υπηρεσία για έλεγχο, όποτε του ζητηθεί.

Η σύμβαση ασφαλίσεως αστικής ευθύνης από οχήματα, υποχρεωτικώς θα καταρτισθεί εγγράφως, χωρίς τα μέλη να μπορούν να συμφωνήσουν εγκύρως άλλη ρύθμιση.

27 ΆΡΘΡΟ 27: ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Για τις έννοιες και τις διαδικασίες έκδοσης / συντέλεσης των:

- i. Βεβαίωσης περάτωσης εργασιών κατασκευής του έργου (άρθρο 168 Ν. 4412/16),
- ii. Διοικητικής παραλαβής για χρήση (άρθρο 169 Ν. 4412/16),
- iii. Προσωρινής παραλαβής του έργου που κατασκευάστηκε (άρθρο 170 Ν. 4412/16),
- iv. Χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης των έργων (άρθρο 171 Ν. 4412/16)
- v. Οριστικής Παραλαβής του έργου (άρθρο 172 Ν. 4412/16),
- vi. Λήξη της σύμβασης – Παραλαβή του αντικειμένου της ισχύουν τα οριζόμενα, ως κατωτέρω (σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4412/2016)
Η σύμβαση είναι μικτή και περιλαμβάνει 2 διακριτά μέρη:
α) ΜΕΡΟΣ 1: την κατασκευή και 3μηνη δοκιμαστική λειτουργία του έργου και
β) ΜΕΡΟΣ 2: την υπηρεσία κανονικής λειτουργίας του έργου για πέντε (5) έτη, με δυνατότητα εφαρμογής δικαιώματος προαιρεσης έως και 3 έτη μετά την ολοκλήρωση της λειτουργίας των 5 ετών

Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου και της 3μηνης δοκιμαστικής λειτουργίας, ο Επιβλέπων ή το εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης αναφέρει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέσα σε χρονικό διάστημα δέκα (10) ημερών από τη λήξη του εγκεκριμένου χρόνου περαίωσης, αν τα έργα έχουν περατωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη σύμβαση ή αν τα έργα δεν έχουν περατωθεί, οπότε αναφέρει συγκεκριμένα τις εργασίες που απομένουν για εκτέλεση. Αν οι εργασίες έχουν περατωθεί, ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, μέσα σε χρονικό διάστημα δέκα (10) ημερών από την παραλαβή της ανωτέρω αναφοράς, εκδίδει βεβαίωση για την ημέρα που περατώθηκαν οι εργασίες του έργου (βεβαίωση περάτωσης των εργασιών).

Εάν η βεβαίωση δεν εκδοθεί μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, τότε θεωρείται ότι έχει εκδοθεί αυτοδίκαια τριάντα (30) ημέρες μετά την υποβολή από τον Ανάδοχο σχετικής έγγραφης

όχλησης και επιβάλλονται στα υπαίτια όργανα του φορέα κατασκευής του έργου οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 141 του Ν. 4412/2016. Την έκδοση της βεβαίωσης μπορεί να ζητήσει ο Ανάδοχος και πριν από τη λήξη των προθεσμιών αν έχει περατώσει τα έργα. Η βεβαίωση περάτωσης των εργασιών δεν αναπληρώνει την παραλαβή των έργων, όπως αναφέρεται ακολούθως.

Αν στις εργασίες που έχουν περατωθεί διαπιστωθούν επουσιώδεις μόνο ελλείψεις που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας γνωστοποιεί με διαταγή του προς τον Ανάδοχο τις ελλείψεις που έχουν επισημανθεί και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην περίπτωση αυτή η βεβαίωση περάτωσης εκδίδεται μετά την εμπρόθεσμη αποκατάσταση των ελλείψεων και αναφέρει το χρόνο που περατώθηκε το έργο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος αποκατάστασης.

Αν οι εργασίες δεν έχουν περατωθεί ή οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν δεν είναι επουσιώδεις ή αν δεν περατώθηκαν από τον ανάδοχο εμπρόθεσμα οι εργασίες αποκατάστασης επουσιωδών ελλείψεων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο εφαρμόζονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι διατάξεις των άρθρων 159 και 160 του Ν. 4412/2016.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 168 του Ν. 4412/2016 (Βεβαίωση περάτωσης εργασιών).

Οποτεδήποτε και πριν από την προσωρινή παραλαβή, το έργο ή αυτοτελή του τμήματα που έχουν περατωθεί μπορεί να δοθούν σε χρήση, ύστερα από τη διενέργεια σχετικής διοικητικής παραλαβής.

Η διοικητική παραλαβή γίνεται με πρωτόκολλο μεταξύ του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας, του επιβλέποντος, εκπροσώπου της υπηρεσίας συντήρησης εφόσον αυτή έχει καθοριστεί και του αναδόχου. Αν ο εκπρόσωπος του φορέα συντήρησης ή ο ανάδοχος κληθούν και δεν παραστούν ή αρνηθούν την υπογραφή του πρωτοκόλλου, αυτό συντάσσεται από τους λοιπούς, με σχετική μνεία κατά περίπτωση και αυτό κοινοποιείται αρμόδια. Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει μνεία του έργου ή των τμημάτων που παραδίδονται για χρήση και συνοπτική περιγραφή της κατάστασης των εργασιών.

Η κατά την προηγούμενη παράγραφο διοικητική παραλαβή για χρήση γίνεται αμέσως μετά την περάτωση των εργασιών του έργου ή αυτοτελών τμημάτων του, αν αυτό προβλέπεται από τα συμβατικά τεύχη. Αν δεν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη, μπορεί η διοικητική παραλαβή να γίνει ύστερα από απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας.

Αν από τη σύμβαση προβλέπεται η εκτέλεση των εργασιών παράλληλα προς τη χρήση του έργου, δεν απαιτείται η διενέργεια διοικητικής παραλαβής. Το ίδιο ισχύει αν η παράλληλη χρήση προκύπτει από τη φύση των εργασιών. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να διενεργείται διοικητική παραλαβή του έργου μετά από σχετική απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας.

Η διοικητική παραλαβή για χρήση δεν αναπληρώνει τη διενέργεια της προσωρινής και οριστικής παραλαβής του έργου. Ο Φορέας του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 169 του Ν. 4412/2016, δικαιούται να λάβει υπό την κατοχή του ή να κάνει χρήση οιουδήποτε περατωθέντος μερικώς ή ολικώς τμήματος του έργου, χωρίς να θεωρείται ότι τούτο αποτελεί αποδοχή οιασδήποτε εργασίας μη αποπερατωθείσης σύμφωνα με την Εργολαβική Σύμβαση.

Η έκδοση βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών, σε συνδυασμό με την υποβολή της τελικής επιμέτρησης και του μητρώου του έργου από τον Ανάδοχο, αποτελεί την αφετηρία για την έναρξη του χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης (15 μήνες) και την έναρξη της διαδικασίας προσωρινής παραλαβής του έργου, σύμφωνα με τα άρθρα 170 (Προσωρινή παραλαβή του έργου) και 171 (Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων) του Ν. 4412/2016.

Η προσωρινή παραλαβή διενεργείται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου, εφόσον υποβληθούν από τον Ανάδοχο, μέσα σε δύο (2) μήνες από την περάτωση των εργασιών, η τελική επιμέτρηση του έργου και το μητρώο του έργου, το οποίο περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία του έργου «όπως κατασκευάσθηκε». Αν η τελική επιμέτρηση και το

μητρώο του έργου υποβληθούν από τον Ανάδοχο μεταγενέστερα, η πιο πάνω προθεσμία για τη διενέργεια της παραλαβής αρχίζει από την υποβολή της τελικής επιμέτρησης και του μητρώου έργου. Αν δεν υποβληθεί τελική επιμέτρηση και το μητρώο του έργου από τον Ανάδοχο, η προθεσμία για τη διενέργεια της παραλαβής αρχίζει από την κοινοποίηση στον Ανάδοχο της τελικής επιμέτρησης που συντάχθηκε από την Υπηρεσία. Αν η παραλαβή δεν διενεργηθεί ή το πρωτόκολλο δεν εγκριθεί μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες, η παραλαβή θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια τριάντα (30) ημέρες μετά την υποβολή από τον Ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργεια της και επιβάλλονται στα υπαίτια όργανα του φορέα κατασκευής του έργου οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 141 του Ν. 4412/2016. Αν ο Ανάδοχος δεν παραστεί κατά την παραλαβή ή υπογράψει "με επιφύλαξη" το σχετικό πρωτόκολλο, η παραλαβή θεωρείται ότι έχει συντελεστεί αυτοδίκαια εξήντα (60) ημέρες μετά την υποβολή ειδικής όχλησης.

Για τη διενέργεια της προσωρινής παραλαβής η Προϊσταμένη Αρχή ορίζει την Επιτροπή Παραλαβής, αφού προηγουμένως η Διευθύνουσα Υπηρεσία της ανακοινώσει την περάτωση των εργασιών και τη σύνταξη της τελικής επιμέτρησης. Για την παραλαβή συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από όλα τα μέλη της Επιτροπής, τον Επιβλέποντα που παρίσταται κατά τη διενέργεια της και τον Ανάδοχο. Το πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής αφορά παραλαβή τόσο ποσοτική όσο και ποιοτική του έργου. Η Επιτροπή παραλαβής ελέγχει κατά το δυνατόν τις επιμετρήσεις, με γενικές ή σποραδικές καταμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης, όπως διορθώνονται από τους ελέγχους που γίνονται, χωρίς να δεσμεύεται από το περιεχόμενο του τελικού συνοπτικού επιμετρητικού πίνακα, στον οποίο μπορεί να επέμβει διορθωτικά, αιτιολογεί τις τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις της για εργασίες που έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 170 του Ν. 4412/2016 (Προσωρινή Παραλαβή του έργου).

Μετά την προσωρινή παραλαβή και την παρέλευση του χρόνου εγγυήσεως του έργου, εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών διενεργείται η οριστική παραλαβή του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 172 του Ν. 4412/2016 (Οριστική Παραλαβή). Αν η οριστική παραλαβή δεν διενεργηθεί μέσα σε αυτήν την προθεσμία, θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια εξήντα (60) ημέρες μετά την υποβολή από τον ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργεια της και επιβάλλονται στα υπαίτια όργανα του φορέα κατασκευής του έργου οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 141 του Ν. 4412/2016.

Αν η προσωρινή παραλαβή δεν έχει διενεργηθεί μέχρι την οριστική παραλαβή, διενεργείται ταυτόχρονα προσωρινή και οριστική παραλαβή.

Κατά την οριστική παραλαβή ελέγχεται πάλι η καλή κατάσταση των εργασιών. Μετά την οριστική παραλαβή του έργου ο Ανάδοχος ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Αν η παραλαβή συντελεσθεί αυτοδίκαια και διαπιστωθούν εκ των υστέρων διαφορές στις ποσότητες των εργασιών που εκτελέσθηκαν, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να επιστρέψει το εργολαβικό αντάλλαγμα που τυχόν έχει καταβληθεί για τις εργασίες αυτές.

Απαραίτητο στοιχείο για την οριστική παραλαβή έργου είναι ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (Φ.Α.Υ.).

Μετά την οριστική παραλαβή του έργου της κατασκευής (ΜΕΡΟΣ 1) αποδεσμεύεται το ποσό της εγγύησης το οποίο αντιστοιχεί στο ΜΕΡΟΣ 1 της σύμβασης.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 172 του Ν. 4412/2016 (Οριστική Παραλαβή).

Η λήξη της Σύμβασης, ήτοι η ολοκλήρωση της κανονικής λειτουργίας του έργου, πιστοποιείται με το τελευταίο πρωτόκολλο παραλαβής των υπηρεσιών του Αναδόχου που εκδίδεται από την επιτροπή παραλαβής και την προβλεπόμενη έγκριση αυτού, όπου

βεβαιώνεται ότι έχουν εκτελεστεί όλες οι συμβατικές του υποχρεώσεις εντός του χρόνου ισχύος της Σύμβασης και σύμφωνα με τη Σύμβαση, και με την επιπλέον προϋπόθεση ότι οι έλεγχοι και οι δοκιμές που διενεργήθηκαν κατά τον τελευταίο μήνα λειτουργίας και συντήρησης του Χ.Υ.Τ.Α. απέβησαν επιτυχείς.

Αν κατά τους ελέγχους και τις δοκιμές διαπιστωθεί ότι ορισμένα στοιχεία των εγκαταστάσεων του Χ.Υ.Τ.Α. δεν λειτουργούν καλώς, εξαιτίας κακής χρήσης, κακότεχνης ή ελλιπούς συντήρησης ή και κακής ποιότητας υλικών, ανταλλακτικών, λιπαντικών κλπ., τότε ο Ανάδοχος υποχρεούται σε αντικατάσταση παντός φθαρμένου εξαρτήματος ή πλημμελώς λειτουργούντος, δια άλλων τούτων και αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας.

Τον τελευταίο μήνα των υπηρεσιών, ο Ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει Τελική Έκθεση Συντήρησης και Επισκευών, πριν από την τελευταία πληρωμή. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο της Αρμόδιας Υπηρεσίας, προκύψουν ελαττώματα ή δυσλειτουργίες, ο Ανάδοχος υποχρεούται στην άμεση αποκατάστασή τους με δαπάνες του εντός προθεσμίας την οποία θα θέσει η Αρμόδια Υπηρεσία, αντίστοιχης με τη φύση και τη σοβαρότητα των διαπιστωθέντων ελαττωμάτων. Σε κάθε περίπτωση ο Ανάδοχος οφείλει να παραδώσει στο Περιφερειακό Σύνδεσμο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φ.Δ.Σ.Α.) Κεντρικής Μακεδονίας τον Χ.Υ.Τ.Α. σε εύρυθμη λειτουργική κατάσταση όλες τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό του Χ.Υ.Τ.Α., πρόσφατα και πλήρως συντηρημένα και κτιριοδομικά επιμελημένα.

Μετά το πέρας της 5ετούς κανονικής λειτουργίας του έργου και την έγκριση του πρωτοκόλλου Οριστικής Παραλαβής της Κανονικής Λειτουργίας, αποδεσμεύεται το υπόλοιπο ποσό της εγγυητικής καλής εκτέλεσης (ΜΕΡΟΣ 2).

ΜΕΡΟΣ Γ: ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

28 ΑΡΘΡΟ 28: ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΠΗΓΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

28.1 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΛΙΚΩΝ

Όλα τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι της καλύτερης ποιότητας της αγοράς, χωρίς βλάβη ή ελάττωμα. Επίσης, θα είναι απόλυτα σύμφωνα με τα συμβατικά δεδομένα, τους ισχύοντες κανονισμούς και προδιαγραφές, καθώς και με τα συμβατικά δεδομένα της εργολαβίας, αρίστης ποιότητας και της απόλυτης έγκρισης της επίβλεψης, σχετικά με την προέλευση, τη σύνθεση, τις διαστάσεις, την αντοχή, την ποιότητα, την εμφάνιση κλπ.

Σε περίπτωση που ο Φορέας παραδώσει στον Ανάδοχο υλικά απαιτούμενα για την εκτέλεση του έργου, ο Ανάδοχος δεν δικαιούται κανένα ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος επί της αξίας τους, ούτε αποζημίωση για δαπάνες αποθήκευσης και φύλαξης των υλικών αυτών και οφείλει να προβεί στους κατάλληλους ελέγχους αναφορικά με την ποιότητα τους, πριν τη χρήση ή την ενσωμάτωσή τους στο έργο.

Ο Ανάδοχος δεν φέρει καμία ευθύνη για την κακή ποιότητα ή ακαταλληλότητα των υλικών που παραδίδονται σ' αυτόν από τον Φορέα, μόνον εφόσον έγκαιρα το αναφέρει εγγράφως.

Τα παραπάνω υλικά παραδίδονται από τον Φορέα στον Ανάδοχο με πρωτόκολλο, μετά δε την παραλαβή τους από αυτόν φέρει ακέραια την ευθύνη για τη φύλαξη τους και για κάθε βλάβη, ζημιά ή απώλεια που τυχόν συμβεί στα υλικά αυτά.

28.2 ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΥΛΙΚΩΝ

Τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του έργου θα προμηθευτεί ο Ανάδοχος με καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη του. Η αξία των υλικών που αναλογούν για την κατασκευή κάθε εργασίας που προβλέπεται στη σύμβαση, καθώς και η δαπάνη μεταφοράς των μέχρι τις εγκαταστάσεις, της φορτοεκφόρτωσης και σταλίας και κάθε δαπάνη χρησιμοποιήσεώς των περιλαμβάνεται στο τίμημα της οικονομικής προσφοράς του Αναδόχου και είναι της αποκλειστικής αρμοδιότητας και ευθύνης του.

Το ποσοστό συμμετοχής των υλικών σε κάθε ανάλογη εργασία, πρέπει να ευρίσκεται εντός των ορίων που καθορίζουν η Μελέτη και οι σχετικές με αυτές Π.Τ.Π., καθώς και τα εγκεκριμένα εκάστοτε Τιμολόγια.

Σε κάθε περίπτωση τα ανωτέρω ποσοστά ελήφθησαν υπόψη για τη διαμόρφωση της προσφοράς του Αναδόχου.

28.3 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΠΡΟΣ ΘΕΣΕΙΣ ΛΗΨΗΣ ΥΛΙΚΩΝ

Η κατασκευή και συντήρηση των οδών προσπέλασης προς τις θέσεις λήψης των διαφόρων υλικών και κατασκευής τεχνικών κλπ έργων βαρύνει τον Ανάδοχο. Η δαπάνη περιλαμβάνεται στην προσφορά του Αναδόχου και είναι της καθολικής αρμοδιότητας και ευθύνης του, σύμφωνα με το άρθρο 54.2 της Ε.Σ.Υ.

28.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΕΚΚ

Η διαχείριση των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ειδικότερα τις διατάξεις :

- του ν. 4042/2012 (Α'24)
- του ν. 2939/01 (Α'179)
- της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/23.08.2010 (ΦΕΚ 1312/24.08.2012 τεύχος Β')
- καθώς και την ερμηνευτική εγκύλιο αυτής με αρ. 4834/25.01.2013 Εγκύλιος του Υπ. Περιβ. Ενεργ. & Κλιμ. Αλ. "Διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα»

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμετέχει σε Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) ή να οργανώσει Ατομικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείριση, ενώ κατά το σχεδιασμό ενός έργου να λαμβάνει πλήρως υπόψη και να διευκολύνει την αποξήλωση, την επαναχρησιμοποίηση, την αξιοποίηση και ιδίως την ανακύκλωση των κατασκευαστικών υλικών. Η συμμετοχή του Αναδόχου σε ΣΣΕΔ συνεπάγεται την καταβολή εκ μέρους του χρηματικής εισφοράς. Τα κόστη που αναλογούν στις προαναφερόμενες εργασίες καθώς και στις χρηματικές εισφορές, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβλέψει κατά τη σύνταξη της μελέτης και του προσφερόμενου προϋπολογισμού.

28.5 ΥΛΙΚΑ ΔΑΝΕΙΩΝ

Ο Φορέας δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για την εξεύρεση και διάθεση στον Ανάδοχο πηγών λήψης δανείων. Η ευθύνη για τη μεταφορά τους βαρύνει τον Ανάδοχο που μπορεί να χρησιμοποιήσει για απόληψη δανείων οποιαδήποτε κατάλληλη θέση, αρκεί τα υλικά αυτά να πληρούν τις προβλεπόμενες ιδιότητες της Μελέτης και των οικείων Π.Τ.Π.

Κατόπιν αυτού, ο Ανάδοχος θα μεριμνήσει για την εξεύρεση των κατάλληλων πηγών λήψης υλικών, είτε με μίσθωση είτε με αγορά κατάλληλων θέσεων.

Επίσης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξετάσει σε αναγνωρισμένα Κρατικά Εργαστήρια ή και άλλα εργαστήρια τις υπόδειξης του Φορέα, τα υλικά που παρέχονται από πηγή που εκείνος επέλεξε, πριν προβεί στη χρησιμοποίηση τους.

Ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται θα συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια του έργου με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνες του Αναδόχου, με παρακολούθηση του Φορέα. Ο Φορέας έχει τη δυνατότητα, κατά την απόλυτη κρίση του, να αποκλείσει πηγές υλικών που δεν παρέχουν υλικά με τις απαιτητές ιδιότητες κλπ, σύμφωνα προς τη Μελέτη, τις ισχύουσες Π.Τ.Π. και την παρούσα Ε.Σ.Υ.

28.6 ΠΗΓΕΣ ΛΗΨΗΣ ΥΛΙΚΩΝ

Εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στις παρ. 5,10 & 11 του άρθρου 138 του ν. 4412/2016.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να αναφέρει στον ΚτΕ τις πηγές των υλικών που θα χρησιμοποιήσει για την κατασκευή του Έργου. Επίσης, πριν από τη χρησιμοποίηση οποιασδήποτε πηγής υλικών, έχει την υποχρέωση να προβεί με δικές του δαπάνες στην εξέταση των υλικών, σε αναγνωρισμένο εργαστήριο της επιλογής του (κατόπιν εγκρίσεως της Υπηρεσίας) ή σε κρατικό Εργαστήριο για να εισηγηθεί στη Διευθύνουσα Υπηρεσία την αποδοχή των υλικών που θα χρησιμοποιήσει.

Τονίζεται ιδιαίτερα ότι η χρήση από τον Ανάδοχο οποιασδήποτε πηγής λήψης κατάλληλων υλικών δεν δημιουργεί σ' αυτόν δικαίωμα απαίτησης πληρωμής δαπάνης μεταφοράς των υλικών, αφού αυτή περιλαμβάνεται ανοιγμένα στην προσφορά του, και είναι της καθολικής αρμοδιότητας και ευθύνης του σύμφωνα με το άρθρο 54.2 της παρούσης Ε.Σ.Υ.

28.7 ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

Σε περίπτωση που εγκριθείσες πηγές αποδειχθούν ακατάλληλες ή ανεπαρκείς, ο Ανάδοχος θα φροντίσει μόνος του να βρει άλλες κατάλληλες πηγές υλικών που θα προτείνει στην Υπηρεσία για έγκριση. Οποιαδήποτε και αν είναι η θέση των πηγών αυτών, ο Ανάδοχος δεν έχει δικαίωμα να απαιτήσει πρόσθιτη αποζημίωση. Όλα τα ανωτέρω περιλαμβάνονται στην προσφορά του και είναι της καθολικής αρμοδιότητας και ευθύνης του.

28.8 ΓΕΝΙΚΑ

Δεν προβλέπεται καταβολή αμοιβής στον Ανάδοχο για τις οποιεσδήποτε σχετικές ερευνητικές εργασίες χρειασθεί να εκτελεσθούν.

Επισημαίνεται ότι, οι όποιες δαπάνες διαμόρφωσης των δανειοθαλάμων, πηγών, λατομείων, χώρων απόθεσης, σύνδεσής των με το υπάρχον δίκτυο συγκοινωνιακών έργων, κατασκευής οδών προσπέλασης και μεταφοράς υλικών, απαιτήσεων εκτέλεσης έργων επανόρθωσης μετά

το πέρας των συγκεκριμένων εργασιών, ή ακόμη και κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτών και τυχόν άλλες δαπάνες που θα προκύψουν θα βαρύνουν τον Ανάδοχο και θα πρέπει να περιληφθούν από αυτόν στην προσφορά του.

29 ΆΡΘΡΟ 29: ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ - ΠΡΙΜ

29.1 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του κατασκευαστικού έργου, περιλαμβανομένης της δοκιμαστικής λειτουργίας (ΜΕΡΟΣ 1), ορίζεται, κατά μέγιστον, σε **δώδεκα (12) μήνες** από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης, εκ των οποίων **οι πρώτοι εννέα (9) μήνες**, κατά μέγιστον, αφορούν στην κατασκευή του έργου **και οι επόμενοι τρεις (3) μήνες** στη δοκιμαστική λειτουργία του. Στο πέρας της 3μηνης δοκιμαστικής λειτουργίας εκδίδεται η βεβαίωση περάτωσης του κατασκευαστικού έργου (ΜΕΡΟΣ 1). Με τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών αρχίζει η 15μηνη υποχρεωτική συντήρηση του έργου βάσει του άρθρου 171 του Ν. 4412/2016 και στη συνέχεια γίνεται η Οριστική Παραλαβή του ΜΕΡΟΥΣ 1 (κατασκευαστικό έργο).

29.2 ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Εκτός από τη συνολική προθεσμία, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρήσει τις Ενδεικτικές Τμηματικές Προθεσμίες (ΤΠ) και τις Αποκλειστικές Τμηματικές Προθεσμίες (ΑΠ), σύμφωνα με το άρθρο 147 του Ν.4412/2016. Όλες οι τμηματικές προθεσμίες υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης

Καθορίζονται οι παρακάτω Ενδεικτικές Τμηματικές Προθεσμίες (ΤΠ) :

- Το αργότερο σε δέκα πέντε (15) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης υποβάλλεται από τον Ανάδοχο στην Υπηρεσία για έγκριση το "Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής του Έργου", (άρθρο 145 του ν.4412/2016). Το χρονοδιάγραμμα πρέπει να είναι αυτό που έχει περιληφθεί στην Προσφορά του Αναδόχου, προσαρμοσμένο με συγκεκριμένες ημερομηνίες.
- Το αργότερο σε είκοσι (20) ημέρες από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος θα προτείνει για έγκριση άλλα εργαστήρια, εκτός του πιθανού δικού του εργοταξιακού, που θα χρησιμοποιήσει.
- Το αργότερο σε είκοσι (20) ημέρες από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει υποβάλλει για έγκριση το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (Εγχειρίδιο ποιότητας, Λειτουργικές Διαδικασίες, Οδηγίες Εργασίας, Προγράμματα Ποιότητας) και Σχέδιο Υγιεινής και Ασφαλειας.
- Το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλει οργανόγραμμα εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου (άρθρο 155 του Ν.4412/2016).
- Το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ολοκληρώσει την αποτύπωση του φυσικού εδάφους, με αναπασσάλωση των αξόνων των έργων που τυχόν έχουν πασσαλωθεί στο έδαφος, τη λήψη διατομών κλπ, τον έλεγχο των τυχόν υπαρχουσών τριγωνομετρικών πολυγωνομετρικών και υψομετρικών δικτύων κλπ σε όλη την έκταση του έργου, εφόσον απαιτείται.
- Το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ολοκληρώσει την εργοταξιακή του ανάπτυξη και να έχει ξεκινήσει τις χωματουργικές εργασίες.

Καθορίζονται οι παρακάτω Αποκλειστικές Τμηματικές Προθεσμίες (ΑΠ):

- Το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης υποβάλλονται τα οριστικά Ασφαλιστήρια Συμβόλαια
- Το αργότερο σε εννέα (9) μήνες από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να ολοκληρώσει την κατασκευή του έργου.
- Σε τρεις (3) μήνες από την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου, ο Ανάδοχος υποχρεούται να ολοκληρώσει τη δοκιμαστική λειτουργία του έργου.

29.3 ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

Ποινικές ρήτρες επιβάλλονται στον Ανάδοχο, για υπαίτια εκ μέρους του υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας κατασκευής του έργου, και για τις τυχόν τεθείσες τμηματικές και αποκλειστικές προθεσμίες κατασκευής του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 148 του Ν.4412/2016 (Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών του έργου).

Συγκεκριμένα:

Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της εγκεκριμένης προθεσμίας ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής συνολικής προθεσμίας. Για τις επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αρχικής συνολικής προθεσμίας, η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου.

Ως μέση ημερήσια αξία νοείται το πηλίκο του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), προς την εγκεκριμένη προθεσμία του έργου δηλαδή αρχική συνολική προθεσμία και όλες οι παρατάσεις που έχουν εγκριθεί μετά από σχετικό αίτημα του αναδόχου.

Οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της εγκεκριμένης προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..

Για υπέρβαση κάθε μιας τμηματικής προθεσμίας (αποκλειστικής και ενδεικτικής) επιβάλλεται στον ανάδοχο ποινική ρήτρα ως εξής:

(α) Για τις πρώτες τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες υπέρβασης προθεσμίας, ποινική ρήτρα ίση με δέκα τοις εκατό (10%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 148 του Ν. 4412/2016, για κάθε ημέρα υπέρβασης.

(β) Για τις επόμενες τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες υπέρβασης προθεσμίας, ποινική ρήτρα ίση με δέκα πέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 148 του Ν. 4412/2016, για κάθε ημέρα υπέρβασης.

Το συνολικό ποσό των ποινικών ρητρών για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών δεν μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το τρία (3%) του ποσού της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α.

Οι ποινικές αυτές ρήτρες είναι επιτρόπους στις ποινικές ρήτρες που προβλέπονται για παραλείψεις ενεργειών του αναδόχου στους λοιπούς όρους των τευχών δημοπράτησης.

Οι ποινικές ρήτρες καταπίπουν υπέρ του Κυρίου του Έργου, αν ο ανάδοχος υπερβεί, με υπαιτιότητά του, τη συνολική και τις τεθείσες τμηματικές προθεσμίες κατασκευής του έργου.

Οι ποινικές ρήτρες καταπίπουν με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Η κατάπτωση των ποινικών ρητρών για υπέρβαση της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας και των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν ανακαλείται. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των ενδεικτικών τμηματικών προθεσμιών ανακαλούνται υποχρεωτικά, αν το έργο περατωθεί μέσα στην εγκεκριμένη συνολική προθεσμία δηλαδή εγκεκριμένη προθεσμία και χορηγηθείσα οριακή προθεσμία εφόσον συντρέχει περίπτωση.

29.4 ΡΗΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ (ΠΡΙΜ)

Δεν προβλέπεται η χορήγηση πρόσθετης καταβολής (πριμ).

30 ΆΡΘΡΟ 30: ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΟΥ

Με την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου θα ξεκινήσει η περίοδος της δοκιμαστικής λειτουργίας της ΕΕΣ, η οποία θα έχει διάρκεια τριών (3) μηνών. Για τον σκοπό αυτό ο Ανάδοχος, ως αποκλειστικά υπεύθυνος για τη λειτουργία του έργου κατά το διάστημα αυτό, θα διαθέσει το αναγκαίο προσωπικό.

Για την ορθή και απρόσκοπτη λειτουργία του χώρου θα εκπονηθεί μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας του χώρου, η οποία θα οριστικοποιηθεί από τον Ανάδοχο ως το τελικό “Εγχειρίδιο και Κανονισμός Λειτουργίας”. Το θέμα θα αντιμετωπίζεται συνολικά ώστε να αποδίδονται όλες οι παράμετροι εύρυθμης λειτουργίας της εγκατάστασης, η οποία άπτεται τόσο της παραγωγικής διαδικασίας όσο και των διαχειριστικών και διοικητικών θεμάτων της συνολικής εγκατάστασης. Σ' αυτό, θα λαμβάνονται υπόψη και οι ελάχιστες απαιτήσεις της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του έργου, ως προς τα θέματα λειτουργίας της εγκατάστασης.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει αναφορά κάθε δεκαπέντε (15) ημέρες, η οποία θα περιέχει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

- Εισερχόμενες ποσότητες αποβλήτων
- Κατανάλωση νερού, ενέργειας, καυσίμων και αναλωσίμων
- Απασχολούμενα άτομα
- Χρόνο διαθεσιμότητας/λειτουργίας του εξοπλισμού, των συστημάτων της ΕΕΣ και των λοιπών εγκαταστάσεων καθώς και διακοπές/βλάβες με τεχνικές επεξηγήσεις για τα αίτια τους.
- Εργασίες συντήρησης, επισκευών και τροποποιήσεων

Κατά την περίοδο δοκιμαστικής λειτουργίας του έργου και συντήρησης της ΕΕΣ, όλες οι δαπάνες βαρύνουν τον Ανάδοχο.

Κατά τη διάρκεια της 3μηνης δοκιμαστικής λειτουργίας και συντήρησης των έργων από τον Ανάδοχο, ο Ανάδοχος θα πρέπει να λειτουργεί την ΕΕΣ με τον πλέον αποδοτικό τρόπο, ώστε να τηρούνται οι αποδόσεις και να προβαίνει στις απαραίτητες εργασίες συντήρησης. Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου των ανωτέρω ανά πάσα στιγμή και χωρίς προηγούμενη προειδοποίηση.

Σε περίπτωση, που διαπιστωθεί ότι, λόγω υπαιτιότητας του Αναδόχου, δεν τηρούνται οι αποδόσεις και τα λοιπά λειτουργικά χαρακτηριστικά, σύμφωνα με τις εγγυήσεις του Αναδόχου και τα Συμβατικά Τεύχη, τότε η Υπηρεσία θα εφαρμόσει τις σχετικές για την περίπτωση διατάξεις της νομοθεσίας περί Δημοσίων Έργων.

Ο Ανάδοχος οφείλει να αποκαθιστά άμεσα τις βλάβες. Εάν αυτό δεν γίνεται η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να αποκαταστήσει μόνη της με οποιοδήποτε τρόπο τις βλάβες, οπότε η σχετική δαπάνη θα γίνεται εις βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου. Στη περίπτωση αυτή, ο Ανάδοχος θα καταβάλει και τις δαπάνες του προσωπικού του Κυρίου του Έργου που απασχολήθηκε για την επισκευή των βλαβών. Εάν ο Ανάδοχος δεν καταβάλει το σχετικό ποσό εντός δεκαπέντε ημερών από την ειδοποίηση η είσπραξη αυτού γίνεται από τις εγγυητικές επιστολές που έχει προσκομίσει ή με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

Ο Ανάδοχος θα έχει την αποκλειστική ευθύνη για:

- Τη διατήρηση της καθαριότητας των χώρων της εγκατάστασης
- Την εκτέλεση του συνόλου των εργασιών συντήρησης
- Την τήρηση μέτρων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων.

Υποχρέωση του Αναδόχου, κατά τη δοκιμαστική λειτουργία είναι και η εκπαίδευση του προσωπικού του Κυρίου του Έργου.

Το προσωπικό που θα διαθέσει ο Ανάδοχος κατά τη δοκιμαστική λειτουργία του έργου θα πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο στον χειρισμό του εξοπλισμού και τις εργασίες λειτουργίας του έργου, αλλά και σε θέματα ασφάλειας στο χώρο και πρώτες βοήθειες.

Στο τέλος της δοκιμαστικής λειτουργίας θα συνταχθεί πρωτόκολλο μεταξύ του Αναδόχου και του Κυρίου του Έργου, με το οποίο θα πιστοποιείται η ολοκλήρωση της εκπαίδευσης του προσωπικού του ΚτΕ.

Επίσης, κατά τη δοκιμαστική λειτουργία, όλες οι δαπάνες, εκτός του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας, βαρύνουν τον Ανάδοχο (δαπάνες προσωπικού, αναλωσίμων, χημικών, καυσίμων, περιβαλλοντικής παρακολούθησης και ελέγχου του νερού πάσης, τηλεφωνίας, νερού για λοιπές χρήσεις πλην πόσης).

Το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας βαρύνει τον Φορέα.

31 ΆΡΘΡΟ 31: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Ο Ανάδοχος οφείλει σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν.4412/2016 να υποβάλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία “Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής του Έργου”, ανταποκρινόμενο προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υπογραφή της.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες το χρονοδιάγραμμα και μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του αναδόχου ιδίως αναφορικά με την κατασκευαστική αλληλουχία, την κατασκευασιμότητα της μεθοδολογίας, την επίτευξη των χρονικών οροσήμων της σύμβασης και με τις δυνατότητες χρονικής κλιμάκωσης των πιστώσεων. Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί συμβατικό στοιχείο του έργου.

Αν η έγκριση δεν γίνει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία ή αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν ζητήσει γραπτά η Διευθύνουσα Υπηρεσία διευκρινήσεις ή αναμορφώσεις ή συμπληρώσεις, το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί.

Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του έργου.

32 ΆΡΘΡΟ 32: ΜΕΛΕΤΕΣ - ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση του ιδίου, αφού η σχετική δαπάνη περιλαμβάνεται στην προσφορά του και είναι της καθολικής αρμοδιότητας και ευθύνης του, σύμφωνα με το άρθρο 54.2 της παρούσης, να συντάξει τις παρακάτω - ενδεικτικά, όχι όμως περιοριστικά - μελέτες κλπ, όπως περιγράφονται στη μελέτη αλλά και στα λοιπά Τεύχη:

- Τυχόν απαιτούμενες πρόσθετες τοπογραφικές, ερευνητικές, εργαστηριακές και υποστηρικτικές μελέτες, έρευνες κλπ, απαραίτητες για την άρτια κατασκευή του έργου.
- Όλες οι απαιτούμενες μελέτες για τη χορήγηση των προβλεπόμενων από την κείμενη Νομοθεσία αδειών και εγκρίσεων που είναι απαραίτητες για την οποιαδήποτε δραστηριότητα ή εγκατάσταση για την κατασκευή του έργου.
- Εάν κατά την κατασκευή παραστεί ανάγκη σύνταξης συμπληρωματικών σχεδίων, υπολογισμών ή μελετών ο Ανάδοχος θα προσκομίσει για έγκριση τα αντίστοιχα σχέδια και υπολογισμούς χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν την κατασκευή των αντίστοιχων εργασιών. Εάν τα παραπάνω δεν υποβληθούν έγκαιρα, η αντίστοιχη καθυστέρηση του έργου βαρύνει τον Ανάδοχο.

Ομοίως, ο Ανάδοχος υποχρεούται, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωσή του, αφού η σχετική δαπάνη περιλαμβάνεται στην προσφορά του με καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη του, στη σύμφωνα με τη Μελέτη αλλά και με τα λοιπά συμβατικά τεύχη προηγουμένη έγκαιρη έκδοση των κάθε είδους αδειών, εγκρίσεων κλπ ή συνδέσεων με δίκτυα Οργανισμών και Επιχειρήσεων που προβλέπονται από την κείμενη Νομοθεσία και που είναι απαραίτητες για την κατασκευή των

κάθε είδους εργασιών, δραστηριοτήτων, λειτουργιών και εγκαταστάσεων που σχετίζονται με την κατασκευή του πλήρους έργου.

33 ΆΡΘΡΟ 33: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

Εάν παραστεί ανάγκη κατασκευής νέων εργασιών, για τον Κανονισμό Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 156 του Ν. 4412/2016. Για τον υπολογισμό και την πληρωμή της δαπάνης αναθεώρησης ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 153 του Ν. 4412/2016.

34 ΆΡΘΡΟ 34: ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ – ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΑΦΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

34.1 ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ

Το ποσό των απρόβλεπτων ορίζεται υποχρεωτικά σε 15% επί του προϋπολογισμού του έργου (στον οποίο έχει ενσωματωθεί και το Γ.Ε & Ο.Ε.), το οποίο επαναϋπολογίζεται κατά την υπογραφή της σύμβασης.

Με το ποσοστό των απροβλέπτων δαπανών που περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, καλύπτονται οι δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου και οι δαπάνες για εργασίες απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου και σε καμία περίπτωση από τροποποίηση των σχεδίων της μελέτης και αλλαγή του βασικού σχεδίου του έργου. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναφερόμενα στον Ν. 4412/16.

34.2 ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΑΦΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Όταν πρόκειται για εργασίες, η ποσοτική επαλήθευση των οποίων δεν είναι δυνατή στην τελική μορφή του έργου, όπως εργασίες που πρόκειται να επικαλυφθούν από άλλες και δεν είναι τελικά εμφανείς, ποσότητες που παραλαμβάνονται με ζύγιση ή άλλα παρόμοια, ο Ανάδοχος υποχρεούται να καλέσει την Επιτροπή Παραλαβής Αφανών Εργασιών και τον Επιβλέποντα, προκειμένου να προβούν από κοινού στην καταμέτρηση ή ζύγιση και να συντάξουν πρωτόκολλο παραλαβής αφανών εργασιών ή πρωτόκολλο ζυγίσεως αντίστοιχα. Το πρωτόκολλο αυτό, υπογραφόμενο από τον Ανάδοχο, τον Επιβλέποντα και τα μέλη της επιτροπής, αποτελεί προϋπόθεση για την πιστοποίηση των σχετικών εργασιών. Η Επιτροπή Παραλαβής Αφανών Εργασιών είναι τριμελής, αποτελείται από τεχνικούς υπαλλήλους και ορίζεται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 136 του Ν. 4412/2016.

34.3 ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η εκτέλεση απολογιστικών εργασιών γίνεται στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η ασφαλής επιμέτρηση ή τιμολόγησή τους, αλλά και τότε μόνο εφόσον εκδοθεί έγγραφη εντολή του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Επίβλεψης των Έργων, που να καθορίζει σαφώς την έκταση της εργασίας αυτής.

Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 152 του Ν. 4412/16.

35 ΆΡΘΡΟ 35: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ

Όλες οι δοκιμές, με καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη του Αναδόχου, μπορεί να διενεργούνται σε αναγνωρισμένα εργαστήρια που θα επιλεγούν με τη διαδικασία που αναφέρεται παρακάτω. Τον Ανάδοχο βαρύνει η καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη λήψης δοκιμών και εκτέλεσης των ποιοτικών ελέγχων των υλικών της κατασκευής που ορίζουν τα συμβατικά τεύχη, οι Π.Τ.Π και οι ισχύουσες διατάξεις. Οι έλεγχοι θα γίνονται με καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη του.

Ο Ανάδοχος στην αρχή εκτέλεσης της σύμβασης θα προτείνει στο Φορέα αναγνωρισμένο εργαστήριο εδαφολογικών αναλύσεων (κρατικό ή αναγνωρισμένο από το Κ.Ε.Δ.Ε.), το οποίο θα εγκριθεί από την Υπηρεσία, και με αυτό θα συνεργάζεται κατά την κατασκευή των έργων,

ενώ θα μπορεί (είτε ο Ανάδοχος είτε ο Φορέας) να προσκαλεί τους αρμόδιους επί τόπου του έργου όταν αναφύονται σχετικά προβλήματα για την επίλυσή τους.

Ο διεξαγόμενος έλεγχος των υλικών (Δειγματοληψίες και έλεγχοι) και των εκτελούμενων εργασιών πρέπει να γίνεται συνεχώς και σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Τεχνικών Προδιαγραφών που ισχύουν.

36 ΆΡΘΡΟ 36: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΟΥ

Ρητά ορίζεται ότι ο Ανάδοχος υποχρεούται να συντάξει το πλήρες Πρόγραμμα Ποιότητας του Έργου (Π.Π.Ε.), το οποίο θα τηρηθεί κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών του έργου. Η σχετική δαπάνη βαρύνει τον Ανάδοχο και περιλαμβάνεται στο κατ' αποκοπή τίμημα της προσφοράς του.

Το Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου θα συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των αποφάσεων ΔΕΕΠ/οικ.502/13.10.2000 (Β' 1265), ΔΙΠΑΔ/οικ. 611/ 24.7.2001 (Β' 1013), ΔΙΠΑΔ/οικ.501/1.7.2003 (Β' 928) του Υπουργού Δημόσιων Έργων. Την ποιότητα των Δημόσιων έργων αφορούν και οι παρακάτω αποφάσεις: α) ΔΕΕΠΠ/οικ.4/ 19.1.2001 (Β' 94), β) ΔΕΕΠΠ/οικ.110/12.5.2003 (Β' 624) του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, γ) η Δ14/43309/5.3.2001 (Β' 332) του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και δ) ΔΙΠΑΔ/οικ. 12/13.01.2009 (Β'125Β/ 27.01.2009).

Ο Ανάδοχος του Έργου θα υποβάλλει το Πρόγραμμα Ποιότητας του Έργου (Π.Π.Ε.) στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, σε δύο (2) αντίτυπα και εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 5 της παρούσης. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα επιστρέψει ένα εγκεκριμένο αντίτυπο στον Ανάδοχο με τις τυχόν παρατηρήσεις της.

Κάθε πιθανή αναθεώρηση του παραπάνω Π.Π.Ε. που θα απαιτηθεί να γίνει κατά τη διάρκεια των εργασιών κατόπιν συγκεκριμένων αναγκών του έργου, θα υποβάλλεται για έγκριση από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, η οποία θα εγκρίνει το τροποποιημένο Π.Π.Ε. εντός της παραπάνω προθεσμίας.

Το Π.Π.Ε. αποτελεί το εγχειρίδιο στο οποίο διατυπώνονται οι ειδικές πρακτικές και τα μέσα για την ποιότητα καθώς επίσης και η αλληλουχία των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο έργο.

Επίσης στο Π.Π.Ε.:

- α) Ενσωματώνονται και κωδικοποιούνται όλες οι απαιτήσεις των συμβατικών τευχών.
- β) Περιγράφονται οι φάσεις ανάπτυξης του έργου και οι αντίστοιχες σε αυτές δραστηριότητες.
- γ) Καθορίζεται ο τρόπος οργάνωσης και διοίκησης του έργου.
- δ) Καθορίζεται λεπτομερώς η μεθοδολογία συγκέντρωσης και αρχειοθέτησης των στοιχείων κατά την κατασκευή του έργου, ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας.

Το Π.Π.Ε. βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση με το χρονοδιάγραμμα του έργου, το οποίο περιλαμβάνεται στη δομή του Π.Π.Ε. Το Π.Π.Ε. θα παραδοθεί σε εκτυπωμένα αντίτυπα, αλλά και σε ηλεκτρονική μορφή.

Επίσης το Π.Π.Ε. αποτελεί το εσωτερικό κανονιστικό έγγραφο του έργου και έχει ως σκοπό του την παροχή όλων των εργαλείων παρακολούθησης του έργου, συγκέντρωσης των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί και αρχειοθέτησής τους σύμφωνα με το άρθρο 158 του Ν.4412/2016.

37 ΆΡΘΡΟ 37: ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ - ΠΛΗΡΩΜΕΣ

37.1 ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

Η επιμέτρηση των εργασιών και η σύνταξη των επιμετρήσεων θα γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 151 (Επιμετρήσεις) του Ν. 4412/2016.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στη διαδικασία σύνταξης και έγκρισης των επιμετρήσεων ισχύουν τα ακόλουθα:

Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου λαμβάνονται επί τόπου όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επιμέτρηση των ποσοτήτων των εκτελούμενων εργασιών. Τα επί τόπου επιμετρητικά στοιχεία λαμβάνονται από κοινού από την επίβλεψη και τον εκπρόσωπο του Αναδόχου, καταχωρούνται σε επιμετρητικά φύλλα εις διπλούν, που υπογράφονται από τα δύο μέρη και καθένα παίρνει από ένα αντίγραφο. Ειδικά για την περίπτωση της παραλαβής φυσικού εδάφους, η Προϊσταμένη Αρχή συγκροτεί Επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και ο Επιβλέπων.

Στο τέλος κάθε μήνα ο Ανάδοχος συντάσσει επιμετρήσεις κατά διακριτά μέρη του έργου για τις εργασίες που εκτελέσθηκαν τον προηγούμενο μήνα. Η επιμέτρηση περιλαμβάνει για κάθε εργασία συνοπτική περιγραφή της με ένδειξη του αντίστοιχου άρθρου του τιμολογίου ή των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών που εκτελέσθηκαν και τα αναγκαία γι' αυτό επιμετρητικά σχέδια, στοιχεία και διαγράμματα, με βάση τα στοιχεία απευθείας καταμέτρησης των εργασιών ή των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών.

Οι επιμετρήσεις, συνοδευόμενες από τα αναγκαία επιμετρητικά στοιχεία και σχέδια, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, υποβάλλονται, από τον Ανάδοχο στη Διευθύνουσα Υπηρεσία για έλεγχο το αργότερο είκοσι (20) ημέρες μετά το τέλος του επομένου της εκτελέσεως τους μηνός, αφού υπογραφούν από αυτόν με την ένδειξη «όπως συντάχθηκαν από τον Ανάδοχο».

Οι επιμετρήσεις συντάσσονται με μέριμνα και δαπάνη του Αναδόχου και υπόκεινται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο οποίος ολοκληρώνεται με την εγκριτική απόφαση της τελευταίας. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέσα σε σαράντα πέντε (45) ημέρες από την υποβολή των επιμετρήσεων από τον Ανάδοχο, έχει την υποχρέωση να προβεί σε έλεγχο και διόρθωση των υπολογισμών, να εγκρίνει τις επιμετρήσεις και να κοινοποιήσει στον Ανάδοχο τις επιμετρήσεις που έχουν ελεγχθεί και διορθωθεί. Η κοινοποίηση αυτή θεωρείται πράξη της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και ο Ανάδοχος, εάν δεν αποδέχεται τις διορθώσεις, μπορεί να ασκήσει το προβλεπόμενο δικαίωμα της ένστασης.

Εάν οι υποβαλλόμενες επιμετρήσεις παρουσιάζουν ελλείψεις, που καθιστούν αδύνατο τον έλεγχο ή τη διόρθωση τους, η Διευθύνουσα Υπηρεσία επιστρέφει τις επιμετρήσεις στον Ανάδοχο μέσα στην πιο πάνω προθεσμία των σαράντα πέντε (45) ημερών και τον καλεί για τη συμπλήρωση των συγκεκριμένων ελλείψεων. Τα στοιχεία που λείπουν και κρίνονται απαραίτητα από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία πρέπει να αναφέρονται στην πρόσκληση συγκεκριμένα και αριθμημένα. Ο Ανάδοχος, μέσα σε ένα (1) μήνα, υποχρεούται να επανυποβάλει τις επιμετρήσεις συμπληρώνοντας όλα τα στοιχεία που του ζητήθηκαν με την πρόσκληση. Μετά την πιο πάνω επανυποβολή των επιμετρήσεων, η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν μπορεί να τις επιστρέψει εκ νέου στον Ανάδοχο προς συμπλήρωση, αλλά υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα να τις ελέγξει, να τις διορθώσει, να τις εγκρίνει και να τις κοινοποιήσει στον Ανάδοχο.

Οι επιμετρήσεις, εάν δεν επιστραφούν εγκεκριμένες ή διορθωμένες ή για συμπλήρωση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία των σαράντα πέντε (45) ημερών, ή εάν, μετά την επανυποβολή τους, αυτές δεν ελεγχθούν, διορθωθούν, εγκριθούν και κοινοποιηθούν στον Ανάδοχο, μέσα στην πιο πάνω μηνιαία προθεσμία, θεωρούνται αυτοδίκαια εγκεκριμένες, μόνο υπό την έννοια ότι μπορούν να συμπεριληφθούν από τον Ανάδοχο σε επόμενο λογαριασμό.

Οι επιμετρήσεις του έργου, εγκεκριμένες από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία ή αυτοδίκαια εγκεκριμένες, μπορεί να ελεγχθούν εκ νέου από την επιτροπή προσωρινής παραλαβής και αν διαπιστωθεί η ύπαρξη αχρεωστήτως καταβληθέντος εργολαβικού ανταλλάγματος, αυτό είναι επιστρεπτέο ύστερα από σύνταξη αρνητικού λογαριασμού. Οι αυτοδίκαια εγκεκριμένες επιμετρήσεις υπόκεινται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας σε επόμενο λογαριασμό.

Όταν πρόκειται για εργασίες, η ποσοτική επαλήθευση των οποίων δεν είναι δυνατή στην τελική μορφή του έργου, όπως εργασίες που πρόκειται να επικαλυφθούν από άλλες και δεν είναι τελικά εμφανείς, ποσότητες που παραλαμβάνονται με ζύγιση ή άλλα παρόμοια, ο Ανάδοχος υποχρεούται να καλέσει την Επιτροπή Παραλαβής Αφανών Εργασιών και τον

Επιβλέποντα, προκειμένου να προβούν από κοινού στην καταμέτρηση ή ζύγιση και να συντάξουν πρωτόκολλο παραλαβής αφανών εργασιών ή πρωτόκολλο ζυγίσεως αντίστοιχα.

Το πρωτόκολλο αυτό, υπογραφόμενο από τον Ανάδοχο, τον Επιβλέποντα και τα μέλη της επιτροπής, αποτελεί προϋπόθεση για την πιστοποίηση των σχετικών εργασιών. Η Επιτροπή Παραλαβής Αφανών Εργασιών είναι τριμελής, αποτελείται από τεχνικούς υπαλλήλους και ορίζεται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 136, παρ. 2 του Ν. 4412/2016.

Δύο (2) μήνες το αργότερο μετά τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τυχόν επί μέρους επιμετρήσεις που λείπουν και την «τελική επιμέτρηση», δηλαδή τελικό συνοπτικό πίνακα που ανακεφαλαιώνει τις ποσότητες όλων των τμηματικών επιμετρήσεων και των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών. Αν αυτές έχουν ελεγχθεί από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, οι ποσότητες τίθενται όπως διορθώθηκαν, έστω και αν εκκρεμούν κατ' αυτών ενστάσεις του Αναδόχου ή αιτήσεις θεραπείας. Η καταχώρηση αυτή στην τελική επιμέτρηση δεν αποτελεί παραίτηση του Αναδόχου από τέτοιες αιτήσεις ή ενστάσεις που έχουν ασκηθεί νόμιμα, ούτε παρέχει το δικαίωμα σε αυτόν να υποβάλει νέες. Για τις επί μέρους επιμετρήσεις, που δεν έχουν ακόμη ελεγχθεί από την Υπηρεσία, καταχωρούνται οι ποσότητες των επιμετρήσεων όπως συντάχθηκαν από τον Ανάδοχο πριν από τον έλεγχο της υπηρεσίας. Η τελική επιμέτρηση υπογράφεται από τον Ανάδοχο με την ένδειξη «όπως συντάχθηκε από τον Ανάδοχο». Η Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει υποχρέωση να προβεί στον έλεγχο της τελικής επιμέτρησης, μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή της και να κοινοποιήσει στον Ανάδοχο την ελεγμένη και τυχόν διορθωμένη επιμέτρηση.

Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί από τον Ανάδοχο τελική επιμέτρηση, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση προς αυτόν της βεβαίωσης περαίωσης των εργασιών, επιβάλλεται σε βάρος του, για κάθε συμπληρωμένο μήνα καθυστέρησης, ειδική ποινική ρήτρα ποσοστού δύο χιλιοστών (2%) επί του συνολικού ποσού που έχει καταβληθεί στον Ανάδοχο μέχρι τότε για την όλη σύμβαση. Η ποινική ρήτρα επιβάλλεται με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και για έξι (6) το πολύ μήνες καθυστέρησης. Ανεξάρτητα από την επιβολή της ποινικής ρήτρας και μετά την πάροδο του χρόνου επιβολής της, η τελική επιμέτρηση συντάσσεται από την Υπηρεσία που μπορεί να χρησιμοποιήσει γι' αυτό ιδιώτες τεχνικούς και συνεργεία καταλογίζοντας τη σχετική δαπάνη σε βάρος του Αναδόχου. Η τελική επιμέτρηση που συντάσσεται με αυτόν τον τρόπο κοινοποιείται στον Ανάδοχο.

Μαζί με την τελική επιμέτρηση ο Ανάδοχος μπορεί να υποβάλει και κάθε άλλο αίτημα του που σχετίζεται με δικαίωμα του από την εκτέλεση της σύμβασης, αν αυτό δεν έχει αποσβεστεί και η σχετική αξίωση παραγραφεί, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 173 του Ν. 4412/2016, ή αν το σχετικό δικαίωμα δεν έχει αποσβεστεί ή χαθεί από κάποια άλλη αιτία. Μετά την υποβολή της τελικής επιμέτρησης, ο Ανάδοχος μπορεί να εγείρει σχετικές απαιτήσεις μόνο για οψιγενείς αιτίες.

Στις περιπτώσεις που προβλέπεται πληρωμή με κατ' αποκοπή τίμημα, τελική επιμέτρηση είναι η επιβεβαίωση εκτέλεσης των επιμέρους εργασιών ποιοτικά και ποσοτικά, όπως προβλέπονται στη σύμβαση. Για την πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών εφαρμόζονται επιμέρους ποσοστά εκτέλεσης εργασιών κατά τμήματα του έργου.

37.2 ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ –ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Οι πιστοποιήσεις –πληρωμές θα γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 152 (Λογαριασμοί, πιστοποιήσεις) του Ν. 4412/2016.

Συγκεκριμένα:

Η πληρωμή στον Ανάδοχο του εργολαβικού ανταλλάγματος γίνεται τμηματικά, με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί μέσα στα όρια του χρονοδιαγράμματος εργασιών

Αν από τον Ανάδοχο κατασκευασθούν εργασίες πέρα από τις προβλεπόμενες στο χρονοδιάγραμμα, ο κύριος του έργου έχει το δικαίωμα να αναβάλει την πληρωμή των επιπλέον εργασιών, ώστε να συμπέσει με τα προβλεπόμενα στο χρονοδιάγραμμα. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται όταν στη σύμβαση προβλέπεται πρόσθετη καταβολή (πριμ) στον Ανάδοχο για τη γρηγορότερη περάτωση του έργου.

Η πραγματοποίηση τόσο των τμηματικών πληρωμών όσο και της οριστικής πληρωμής του εργολαβικού ανταλλάγματος, καθώς και η εκκαθάριση όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων από την εργολαβική σύμβαση, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τις πιστοποιήσεις.

Μετά τη λήξη κάθε μήνα ή άλλης χρονικής περιόδου που ορίζει η σύμβαση για τις τμηματικές πληρωμές, ο Ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των ποσών από εργασίες που εκτελέσθηκαν, τα οποία οφείλονται σ' αυτόν. Οι λογαριασμοί αυτοί στηρίζονται στις επιμετρήσεις των εργασιών και τα πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών. Απαγορεύεται να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες που δεν έχουν επιμετρηθεί. Κατ' εξαίρεση, για τμήματα του έργου, για τα οποία, κατά την κρίση του επιβλέποντος μηχανικού, δεν ήταν δυνατή η σύνταξη επιμετρήσεων κατά διακριτά και αυτοτελώς επιμετρήσιμα τμήματα του έργου, επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες βάσει προσωρινών επιμετρήσεων, για τις οποίες όμως έχουν ληφθεί επιμετρητικά στοιχεία. Η αξία των εργασιών που πιστοποιούνται βάσει προσωρινών επιμετρήσεων απαγορεύεται να υπερβαίνει το 20% της αξίας του συνόλου των εργασιών του τρέχοντος λογαριασμού.

Αν δεν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση, ημιτελείς εργασίες μπορεί να περιληφθούν στο λογαριασμό με έγκριση της Υπηρεσίας, αν η φύση τους είναι τέτοια που, ενδεχόμενη διακοπή του έργου, δε θα κατέστρεφε την ημιτελή εργασία. Οι εργασίες αυτές καταχωρούνται σε χωριστό μέρος του λογαριασμού και περιλαμβάνονται με προσωρινή τιμή μειωμένη, ώστε να είναι δυνατή η αυτοτελής αποπεράτωση της εργασίας με το υπόλοιπο της προβλεπόμενης τιμής.

Στο λογαριασμό μπορεί να περιληφθούν, επίσης, τα υλικά που εισκομίσθηκαν με έγκριση της Υπηρεσίας στα εργοτάξια ή σε αποθήκες που δηλώθηκαν και εγκρίθηκαν. Οι ποσότητες των υλικών αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνουν αυτές που απαιτούνται για την εκτέλεση των προσεχών εργασιών του εγκεκριμένου προγράμματος. Οι ποσότητες των υλικών περιλαμβάνονται χωριστά στο συνοπτικό πίνακα εργασιών που συνοδεύει το λογαριασμό, στον οποίο αναφέρονται επίσης και οι θέσεις αποθήκευσης των υλικών. Για τα περιλαμβανόμενα στους λογαριασμούς υλικά ο Ανάδοχος έχει ακέραιη την ευθύνη, μέχρι την ενσωμάτωσή τους και την παραλαβή του έργου. Τα υλικά περιλαμβάνονται σε χωριστό τμήμα των λογαριασμών, με τιμές που δεν μπορεί να είναι ανώτερες των τιμών πρακτικού της Επιτροπής Διαπίστωσης Τιμών Δημοσίων Έργων (ΕΔΤΔΕ) ή άλλου αρμόδιου οργάνου το οποίο θα οριστεί με νόμο, του χρόνου της δημοπρασίας ή του τελευταίου διατιθέμενου πρακτικού και που βρίσκονται σε συνάρτηση προς την αντίστοιχη συμβατική τιμή, ώστε το υπόλοιπο μέρος της τιμής να αρκεί για την ολοκλήρωση της εργασίας, στην οποία θα ενσωματωθούν τα υλικά. Ποσοστά γενικών εξόδων και οφέλους δεν υπολογίζονται στα υλικά.

Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται, επίσης, η αναθεώρηση τιμών, αποζημιώσεις κάθε είδους που έχουν εγκριθεί, αντίτιμο απολογιστικών εργασιών που εκτελέσθηκαν μέσω της εργολαβίας και κάθε άλλη εγκεκριμένη δαπάνη που καταβάλλεται στον Ανάδοχο. Στο λογαριασμό περιλαμβάνεται ακόμη και το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του εργολάβου, αν αυτό δεν περιλαμβάνεται στις συμβατικές τιμές, και το σύνολο μειώνεται κατά το ποσοστό έκπτωσης της δημοπρασίας, αν συντρέχει περίπτωση. Από τους λογαριασμούς αφαιρούνται όλες οι εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του Εργοδότη και ιδίως ποινικές ρήτρες, συμπληρωματική κράτηση εγγύησης, αν γι' αυτή δεν έχουν κατατεθεί εγγυητικές επιστολές, οπότε γίνεται σχετική μνεία, απόσβεση προκαταβολών, παρακράτηση αξίας τυχόν χορηγούμενων υλικών, πληρωμές που έγιναν σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου και γενικά κάθε απαίτηση του Εργοδότη που δεν έχει ικανοποιηθεί με άλλον τρόπο.

Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και συνοδεύονται ιδίως από ανακεφαλαιωτικό συνοπτικό πίνακα των εγκεκριμένων επιμετρήσεων εργασιών που εκτελέσθηκαν από την αρχή του έργου, πίνακα και αναλυτική επιμέτρηση των εργασιών οι οποίες πιστοποιούνται τμηματικά και προσωρινά, τα παραστατικά στοιχεία των απολογιστικών εργασιών, τον πίνακα του υπολογισμού της αναθεώρησης και από τις αποφάσεις που αναγνωρίζουν αποζημιώσεις ή επιβάλλουν ποινικές ρήτρες ή περικοπές ή άλλες απαιτήσεις του Εργοδότη. Από κάθε νεότερο λογαριασμό αφαιρούνται τα ποσά που πληρώθηκαν με τους προηγούμενους λογαριασμούς, καθώς και ποσά που δεν αντιστοιχούν σε εγκεκριμένες επιμετρήσεις ή αφορούν σε λάθη εγκεκριμένων λογαριασμών. Για την υποβολή, τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών πληρωμής.

Οι λογαριασμοί υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία που τους ελέγχει και τους διορθώνει μέσα σε ένα (1) μήνα. Αν ο λογαριασμός που έχει υποβληθεί έχει ασάφειες ή ανακρίβειες, σε βαθμό που να είναι δυσχερής η διόρθωση του, η Διευθύνουσα Υπηρεσία, με εντολή της προς τον Ανάδοχο, επισημαίνει τις ανακρίβειες ή ασάφειες που διαπιστώθηκαν από τον έλεγχο και παραγγέλλει την ανασύνταξη και επανυποβολή του. Στην περίπτωση αυτή η οριζόμενη μηνιαία προθεσμία για τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού αρχίζει από την επανυποβολή, ύστερα από την ανασύνταξη από τον Ανάδοχο. Ο έλεγχος του λογαριασμού μπορεί να γίνει και από συνεργείο της υπηρεσίας, στο οποίο συμμετέχει ο επιβλέπων το έργο. Ο επιβλέπων υπογράφει το λογαριασμό, βεβαιώνοντας έτσι ότι οι ποσότητες είναι σύμφωνες με τις επιμετρήσεις και τα επιμετρητικά στοιχεία, οι τιμές σύμφωνες με τη σύμβαση και τις σχετικές διατάξεις και γενικά ότι έχουν διενεργηθεί στο λογαριασμό όλες οι περικοπές ή εκπτώσεις ποσών, που προκύπτουν από το νόμο και την εφαρμογή της σύμβασης. Ο εγκεκριμένος λογαριασμός αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του Αναδόχου («πληρωτέο εργολαβικό αντάλλαγμα»). Προϋπόθεση πληρωμής της πιστοποίησης είναι η προσκόμιση από τον ανάδοχο όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής. Το τιμολόγιο μπορεί να προσκομίζεται μεταγενεστέρως κατά την είσπραξη του ποσού της πιστοποίησης.

Λογαριασμός που πληρώθηκε χωρίς έλεγχο, λόγω παρέλευσης της πιο πάνω μηνιαίας προθεσμίας (πλασματική έγκριση), ελέγχεται, διορθώνεται και εγκρίνεται μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την υποβολή ή επανυποβολή του και οι τυχόν προκύπτουσες διαφοροποιήσεις λαμβάνονται υπόψη σε επόμενο λογαριασμό. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να εγκρίνει τον λογαριασμό και χωρίς την υπογραφή του επιβλέποντος.

Όταν συντρέχει περίπτωση σύνταξης αρνητικού λογαριασμού, αυτός μπορεί να συνταχθεί από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και το ποσό του πρέπει να καταβληθεί από τον Ανάδοχο μέσα σε ένα μήνα (1) από την κοινοποίηση του λογαριασμού σε αυτόν, άλλως καταπίπτουν ισόποσα σε βάρος του οι εγγυητικές επιστολές που έχουν κατατεθεί στον Κύριο του Έργου εφόσον δεν υπάρχει ανεξόφλητο εργολαβικό αντάλλαγμα. Αν ασκηθεί ένσταση ή αίτηση θεραπείας κατά του αρνητικού λογαριασμού, η καταπίπτωση της εγγυητικής επιστολής αναστέλλεται μέχρι την έκδοση απόφασης επ' αυτής.

Αν η πληρωμή ενός λογαριασμού καθυστερήσει χωρίς υπαιτιότητα του Αναδόχου, πέρα του διμήνου από την υποβολή του ή την επανυποβολή του, οφείλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου Z του Ν. 4152/2013, τόκος υπερημερίας. Ο Ανάδοχος μπορεί να διακόψει τις εργασίες, αφού κοινοποιήσει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία ειδική έγγραφη δήλωση.

Για την πληρωμή της δαπάνης κατασκευής του έργου επιτρέπεται πάντοτε η έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής, χωρίς να εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή άλλη σχετική γενική ή ειδική διάταξη.

38 ΑΡΘΡΟ 38: ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΟΦΕΛΟΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

Το ποσό για γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις κλπ για κάθε είδους υποχρεώσεις του Ανάδοχου όπως και για το όφελος αυτού ορίζεται σε 18%, και συμπεριλαμβάνεται στην προσφορά του Αναδόχου.

39 ΆΡΘΡΟ 39: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ

Κατά την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος θα δηλώσει στην Υπηρεσία τον Αντίκλητό του, τη διεύθυνση των γραφείων του, καθώς και το εντεταλμένο προσωπικό που θα βρίσκεται σε αυτά.

Ο Ανάδοχος εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης υποχρεούται να υποβάλει οργανόγραμμα εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου. Το Οργανόγραμμα θα συνοδεύεται από τα Βιογραφικά Σημειώματα και από τα Πιστοποιητικά Εμπειρίας των προαναφερόμενων στελεχών και λοιπά λεπτομερή στοιχεία που θα αφορούν τα προσόντα και την πείρα του.

Όλο το προσωπικό του Αναδόχου που θα απασχολείται με τη διεύθυνση και επίβλεψη του Έργου θα έχει την απαίτούμενη εμπειρία -κατασκευαστική ή διοικητική έργων- σε παρόμοια έργα ανάλογα με τη θέση που πρόκειται να καταλάβει στα κλιμάκια Διεύθυνσης και εκτέλεσης του Έργου και τις αντίστοιχες ευθύνες. Συγκεκριμένα, ο Ανάδοχος εκτός από το διορισμό του προϊστάμενου του εργοταξίου και του αναπληρωτή του υποχρεούται να στελεχώσει μόνιμα το εργοτάξιο με ειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, αναγκαίο επί τόπου του έργου για την επαρκή καθοδήγηση, παρακολούθηση και εκτέλεση του έργου. Στο ανωτέρω προσωπικό, θα πρέπει να καλύπτονται και οι αρμοδιότητες υπεύθυνου χρονικού προγραμματισμού και ελέγχου της προόδου του έργου, υπεύθυνου ποιότητας έργου και υπεύθυνου υγιεινής και ασφάλειας.

Η Υπηρεσία μπορεί κατά την απόλυτη κρίση της να μην δώσει την έγκρισή της για οιοδήποτε στέλεχος -τεχνικό ή διοικητικό- του Αναδόχου, σε περίπτωση κατά την οποία θεωρήσει ότι αυτό δεν έχει τα απαραίτητα προσόντα και πείρα ή δεν είναι κατάλληλο για την παραπάνω θέση.

Με την έναρξη των εργασιών εγκατάστασης του Αναδόχου θα αναλάβει τα καθήκοντά του και ο Προϊστάμενος του εργοταξιακού γραφείου, ο οποίος θα ορισθεί κατά την υπογραφή της εργολαβικής Σύμβασης, όπως επίσης και ο αναπληρωτής του.

Ο Προϊστάμενος του εργοταξιακού γραφείου θα είναι έμπειρος διπλωματούχος μηχανικός με κατασκευαστική πείρα παρομοίων έργων, που θα διορισθεί από τον Ανάδοχο ύστερα από έγκριση της Υπηρεσίας. Για την έγκριση του παραπάνω προτεινόμενου Μηχανικού, ο Ανάδοχος θα υποβάλλει στην Υπηρεσία με την υπογραφή της Σύμβασης, πριν την ανάληψη των καθηκόντων του, όλες τις πληροφορίες, πιστοποιητικά και λοιπά λεπτομερή στοιχεία, που θα αφορούν τα προσόντα και την πείρα του. Η Υπηρεσία μπορεί κατά την απόλυτη κρίση της να μην δώσει την έγκρισή της για τον προτεινόμενο Μηχανικό, σε περίπτωση κατά την οποία θεωρήσει ότι αυτός δεν έχει τα απαραίτητα προσόντα και πείρα ή δεν είναι κατάλληλος για την παραπάνω θέση. Ο Προϊστάμενος του Εργοταξιακού γραφείου οφείλει να ομιλεί, διαβάζει και γράφει άριστα την Ελληνική γλώσσα. Σε αντίθετη περίπτωση ο Ανάδοχος θα διαθέτει με δαπάνες του μόνιμα τεχνικό διερμηνέα. Ο Ανάδοχος υποχρεούται επίσης να υποβάλλει συγχρόνως κατάσταση προσωπικού του εργοταξίου το οποίο θα είναι εξουσιοδοτημένο να αναπληρώνει τον Προϊστάμενο του Εργοταξιακού γραφείου, όταν απουσιάζει.

Ο Προϊστάμενος του Εργοταξιακού γραφείου θα είναι πλήρως εξουσιοδοτημένος με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο να εκπροσωπεί τον Ανάδοχο σε όλα τα θέματα του Εργοταξίου, περιλαμβανομένης της παραλαβής των εντολών, ειδοποιήσεων, οδηγιών ή παρατηρήσεων της Υπηρεσίας επί τόπου του Έργου και της υπογραφής κάθε εγγράφου και

στοιχείου, που η υπογραφή του προβλέπεται επί τόπου του Έργου (παραλαβές, επιμετρήσεις, ημερολόγια κλπ.).

Ο Προϊστάμενος του Εργοταξιακού γραφείου είναι υπεύθυνος για την έντεχνη, άρτια και ασφαλή εκτέλεση των εργασιών και για τη λήψη και εφαρμογή των απαιτούμενων μέτρων προστασίας και ασφαλείας των εργαζομένων στο Έργο, καθώς και κάθε τρίτου. Γι' αυτό ο Προϊστάμενος αυτός πρέπει να υποβάλλει στην Υπηρεσία υπεύθυνη δήλωση (του Ν.1599/86), με την οποία να αποδέχεται το διορισμό του και τις ευθύνες του.

Ο Ανάδοχος επίσης, θα ορίσει τον Μηχανικό Ασφαλείας του Έργου, ο οποίος θα πρέπει να είναι διπλωματούχος μηχανικός, και θα είναι πλήρως και αποκλειστικά υπεύθυνος επί θεμάτων ασφαλείας, σύμφωνα με την ισχύουσα Ελληνική Νομοθεσία. Ο διορισμός και η αποδοχή διορισμού του Μηχανικού Ασφαλείας του Αναδόχου θα πρέπει να γίνει εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης. Ο Μηχανικός Ασφαλείας θα παρίσταται στο Εργοτάξιο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Ως υπεύθυνος ασφαλείας θα πρέπει να υποβάλλει στην Υπηρεσία υπεύθυνη δήλωση, με την οποία να αποδέχεται το διορισμό του και τις ευθύνες του.

Η Υπηρεσία δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να ανακαλέσει την έγγραφη έγκρισή της για τον ορισμό οποιουδήποτε από τα παραπάνω πρόσωπα, οπότε ο Ανάδοχος υποχρεούται να το απομακρύνει και να το αντικαταστήσει με άλλο, του οποίου ο διορισμός θα υπόκειται επίσης στην έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας.

Επίσης, η Υπηρεσία μπορεί να διατάσσει την επάνδρωση του εργοταξίου με πρόσθετο προσωπικό, όταν κατά την κρίση της είναι απαραίτητο. Ρητά καθορίζεται ότι η αποδοχή των άποψη προσώπων από την Υπηρεσία σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες του και τις υποχρεώσεις του, ο δε Ανάδοχος παραμένει πάντοτε αποκλειστικά και εξολοκλήρου υπεύθυνος απέναντι στην Υπηρεσία.

Ο Ανάδοχος, εκτός των ανωτέρω, υποχρεούται να επανδρώσει μονίμως τα γραφεία του στο εργοτάξιο με επιτελείο από ειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό, αναγκαίο για τη διεύθυνση, παρακολούθηση και εκτέλεση της σύμβασης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 139 του Ν.4412/2016.

Ρητά καθορίζεται ότι ο διορισμός των υπόψη μηχανικών σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του και παραμένει αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος απέναντι στην Υπηρεσία.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να εγκαταστήσει επί τόπου του έργου, γραφείο εργοταξίου.

Η παρουσία του τεχνικού προσωπικού θα ελέγχεται από την Υπηρεσία και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του Αναδόχου, θα επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις. Η Επιβλέπουσα Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει επαύξηση της παραπάνω στελέχωσης, εφόσον τούτο επιβάλλουν κατά την απόλυτη κρίση της οι συνθήκες εκτέλεσης των εργασιών.

Ο Ανάδοχος θα χρησιμοποιήσει Ελληνικό ή αλλοδαπό προσωπικό. Το αλλοδαπό προσωπικό θα πρέπει να είναι εφοδιασμένο με σχετική άδεια παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα, με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να απασχολεί και ιατρό εργασίας λόγω της φύσης του έργου για την εξασφάλιση της υγείας των εργαζομένων. Οφείλει επίσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3850/2010 να ενημερώνει, να εκπαιδεύει και να λαμβάνει όλα εκείνα τα απαραίτητα μέτρα για την υγεία και την ασφάλεια τους.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να απασχολεί και τεχνικό ασφαλείας σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας

Επιτρέπεται η εκτέλεση υπερωριακής ή νυχτερινής εργασίας και εργασίας κατά τις αργίες και εορτές σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους του Κράτους. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια και να τηρεί όλους τους νόμους και κανονισμούς, που αφορούν τέτοια εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία κατά την κρίση της Υπηρεσίας η υπερωριακή ή νυκτερινή

εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελεί χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση.

Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνη του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του και του κοινού, καθώς και κατάλληλα μέσα, που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση υλικών και την από κάθε άποψη αποδοτικότητα εκτέλεσης των έργων.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του την ισχύουσα νομοθεσία, για ηχορύπανση και ώρες κοινής ησυχίας στην περιοχή, για τον προγραμματισμό εκτέλεσης του Έργου. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και τις νυκτερινές θα πρέπει να αποφεύγεται εκτέλεση εργασιών που ηχορυπαίνουν την περιοχή και θα πρέπει να λαμβάνονται τέτοια μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η ηχορύπανση.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, να καλύπτει με ένα εξειδικευμένο στέλεχος τη θέση του Υπεύθυνου Ποιότητας έργου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να καθορίσει, στο οργανόγραμμα, τα άτομα εκείνα που έχουν αρμοδιότητες σε θέματα διασφάλισης ποιότητας και να προσδιορίσει γραπτά αυτές τις αρμοδιότητες στο ΠΠΕ που θα υποβάλει. Ο Υπεύθυνος Ποιότητας θα έχει πλήρη εξουσία, ώστε να διασφαλίζεται ότι η πολιτική ποιότητας είναι γνωστή σε όλο το προσωπικό και εφαρμόζεται, ότι το ΠΠΕ, που εγκρίθηκε, εφαρμόζεται, καθώς επίσης και να αναφέρει στον προϊστάμενο του εργοταξιακού γραφείου, σχετικά με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος, ώστε να λαμβάνονται μέτρα βελτίωσης του.

Επίσης, ο Υπεύθυνος Ποιότητας οφείλει να προμηθευτεί αρμοδίως τις σχετικές με το αντικείμενό του διαδικασίες του συστήματος διασφάλισης ποιότητας της Υπηρεσίας, εφόσον διατίθεται τέτοιο, για να τις λάβει υπόψη του κατά την σύνταξη του Προγράμματος Ποιότητας του Έργου και των υποστηρικτικών εγγράφων.

Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος: για τη λήψη των απαραίτητων μέτρων ώστε να προληφθεί οποιαδήποτε ατασθαλία, παρανομία, βίαιη διατάραξη τάξης ή κατά οποιοδήποτε τρόπο ανάρμοστη συμπεριφορά εκ μέρους του προσωπικού του και για τη διατήρηση ομαλών συνθηκών και την προστασία προσώπων και περιουσιών στους εργοταξιακούς χώρους ή γύρω από αυτούς.

Η Υπηρεσία δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να ζητήσει την απομάκρυνση μέλους ή μελών του προσωπικού του Αναδόχου από το έργο, οπότε ο Ανάδοχος υποχρεούται να τους απομακρύνει και να τους αντικαταστήσει με άλλους, των οποίων ο διορισμός θα υπόκειται στους όρους της παρούσας παραγράφου.

40 ΆΡΘΡΟ 40: ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ - ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται - περιλαμβάνεται στην προσφορά του - να συντηρεί δωρεάν όλες τις εργασίες που θα εκτελεστούν επί δέκα πέντε (15) μήνες από τη βεβαιωμένη περαίωση του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 171 του Ν.4412/2016.

Κατά τον χρόνο εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να επιθεωρεί τακτικά τα έργα, να τα διατηρεί σε ικανοποιητική κατάσταση και να αποκαθιστά κάθε βλάβη τους. Εργασίες για την αποκατάσταση βλαβών, κλοπών ή βανδαλισμών από τη χρήση, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου, εκτελούνται με έγκριση της Υπηρεσίας και η δαπάνη αποδίδεται στον Ανάδοχο ή οι εργασίες αυτές εκτελούνται από την Υπηρεσία.

Αν ο Ανάδοχος παραλείπει τις υποχρεώσεις του για τη συντήρηση των έργων κατά τον χρόνο εγγύησης, οι απαραίτητες εργασίες μπορεί να εκτελεσθούν από την Υπηρεσία με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμού του υπόχρεου αναδόχου ή όπως αλλιώς προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη.

41 ΆΡΘΡΟ 41: ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΣΗΜΑΝΣΗ

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση με δική του ευθύνη και δαπάνη, να προβεί στην διάνοιξη, διαμόρφωση και συντήρηση των οδών προσπέλασης προς τις θέσεις λήψης αδρανών υλικών,

λατομείων, ορυχείων ή δανειοθαλάμων, καθώς και προς τα εργοτάξια και τις θέσεις εναπόθεσης των υλικών και εφοδίων του έργου. Όλες οι δαπάνες κατασκευής των οδών προσπέλασης προς τις θέσεις λήψεως αδρανών υλικών, λατομείων, ορυχείων, δανειοθαλάμων ή προς τους χώρους εναποθέσεως των ακαταλλήλων προϊόντων εκσκαφής καθώς και προς τα εργοτάξια και τις θέσεις εναποθέσεως των υλικών και εφοδίων του έργου, δεν πληρώνονται ή αποζημιώνονται ιδιαίτερα, επειδή περιλαμβάνονται στις τιμές μονάδος προσφοράς του Τιμολογίου και ως εκ τούτου έχουν ληφθεί υπ' όψη του Αναδόχου κατά την υποβολή της προσφοράς του.

Ο Ανάδοχος οφείλει να μη δημιουργεί κωλύματα και να διευκολύνει την τυχόν λειτουργία έργων και εξοπλισμού από άλλο Ανάδοχο, σε περίπτωση παράλληλων εργολαβιών.

Όταν για τους ανωτέρω σκοπούς ο Ανάδοχος χρησιμοποιεί Δημόσιες οδικές αρτηρίες (Εθνικές, επαρχιακές, Δημοτικές, κλπ) ή και τα καταστρώματα αναχωμάτων που έχουν κατασκευαστεί από άλλους φορείς, υποχρεούται καθ' όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών να προβαίνει στην απαραίτητη και αναγκαία συντήρηση αυτών, με αποκλειστικά δική του δαπάνη και ευθύνη. Ιδιαίτερα ευθύνεται για κάθε φθορά ή ζημία που ενδέχεται να προκληθεί είτε στα οδοστρώματα των οδών είτε στα κάθε είδους τεχνικά έργα αυτών και οφείλει να τις επιδιορθώσει με δική του δαπάνη και χωρίς καθυστέρηση. Όταν πρόκειται για αιμορχαλικόστρωτους, σκυρόστρωτους ή χωρίς οδόστρωμα δρόμους, οι κάθε είδους συνήθεις καταστροφές ή φθορές του καταστρώματος που θα οφείλονται στην εν γένει κυκλοφορία των οχημάτων του Αναδόχου θα επισκευάζονται στο πλαίσιο των ανωτέρω υποχρεώσεων του Αναδόχου, με χρήση υλικού οδοστρωσίαζομοίου με το υφιστάμενο.

Ο Ανάδοχος δεν θα παρακαλύει σε καμία περίπτωση, έστω και παροδικώς, την κυκλοφορία στις ανωτέρω Δημόσιες οδούς, λόγω καταλήψεως τμήματος αυτών από τα μεταφορικά οχήματα που χρησιμοποιεί ή από την εναπόθεση επί του καταστρώματος αυτών κάθε είδους υλικών, εφοδίων, εργαλείων ή μηχανημάτων. Επίσης, θα πρέπει να μεριμνά ώστε να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των κατοίκων προς τις οικίες και τις άλλες ιδιοκτησίες τους.

Ο Ανάδοχος φέρει αποκλειστική ευθύνη, αστική και ποινική, για κάθε ατύχημα εξ αιτίας των έργων ή της πλημμελούς σήμανσης των, ακόμα των εκτελούμενων απολογιστικά.

Εάν ο Ανάδοχος δεν προβεί στην έγκαιρη και πλήρη σήμανση των έργων, ο Φορέας ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κυρώσεων εναντίον του, μπορεί να εκτελέσει τη σήμανση σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, ο οποίος και στην περίπτωση αυτή έχει ακέραια την ευθύνη για κάθε ατύχημα που θα συμβεί από την αμέλειά του αυτή.

42 ΆΡΘΡΟ 42: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

Πριν από την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να ενημερωθεί σχετικά με τα στοιχεία των αγωγών ή γραμμών όλων των Οργανισμών ή Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας (Ο.Κ.Ω.) που διέρχονται από την περιοχή του έργου και να κάνει γνωστό στην Υπηρεσία κάθε πρόβλημα που προκύπτει σχετικά. Η έρευνα των υπογείων εμποδίων θα συμπληρώνεται και με δοκιμαστικές τομές, η αμοιβή των οποίων περιλαμβάνεται στην τιμή του άρθρου των εκσκαφών και δεν θα πληρωθούν ιδιαίτερα.

Κάθε βλάβη που προξενείτε σε έργα τρίτων με υπαιτιότητα του Αναδόχου, βαρύνει εξ ολοκλήρου ποινικώς και αστικώς αυτόν. Ιδιαίτερη μέριμνα θα ληφθεί κατά την επίχωση των ορυγμάτων, όπου υφίστανται και άλλοι αγωγοί Ο.Κ.Ω., ώστε να αποφευχθεί τυχόν υποχώρηση του εδάφους κάτω από αυτούς και η εξ αυτής θραύση ή υπερβολική παραμόρφωση αυτών. Κάθε βλάβη στους αγωγούς αυτούς είτε κατά την εκσκαφή είτε από κακή εκτέλεση της υποστήριξης του αγωγού είτε εξαιτίας υποχωρήσεως της επιχώσεως κατά τη διάρκεια των εργασιών ή μετά το πέρας τους, βαρύνει τον Ανάδοχο. Στην περίπτωση αυτή η απαιτούμενη επισκευή θα γίνεται από την Υπηρεσία στην οποία ανήκει ο αγωγός με χρέωση του Αναδόχου, στον οποίο συγχρόνως θα καταλογίζονται όλες οι τυχόν αποζημιώσεις προς τρίτους λόγω ζημιών τους από την παραπάνω αιτία.

Απαγορεύεται καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών κάθε επέμβαση σε αγωγούς, καλώδια εγκαταστάσεις κλπ άλλων Ο.Κ.Ω. χωρίς έγγραφη εντολή της αρμόδιας Υπηρεσίας. Στην περίπτωση κατά την οποία η θέση των αγωγών κοινής ωφελείας είναι τέτοια ώστε να απαιτηθεί μόνιμη μετάθεσή τους, οι εργασίες θα εκτελούνται με δαπάνες του κυρίου του έργου από τον Ο.Κ.Ω. στον οποίο ανήκει.

Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία αποζημίωση εξαιτίας τυχόν προσθέτων δυσχερειών ή καθυστερήσεως ή άλλης αιτίας που θα δημιουργηθούν από την ανάγκη μεταθέσεως των εγκαταστάσεων κοινής ωφελείας, γιατί έχει την υποχρέωση να πάρει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμήσει τις τυχόν πρόσθετες δαπάνες και καθυστερήσεις τις οποίες θα του επιφέρει η μετάθεση αυτών.

Προκειμένου για προσωρινές μετατοπίσεις αγωγών ο Ανάδοχος δεν θα πληρωθεί ιδιαίτερα γιατί η αμοιβή του περιλαμβάνεται στις συμβατικές τιμές μονάδος του τιμολογίου, ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσχέρειες. Ο ΚτΕ μπορεί να αναθέτει στον Ανάδοχο, εφόσον κρίνει σκόπιμο και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, την εκτέλεση έργων μόνιμης μετατοπίσεως αγωγών και δικτύων και ο Ανάδοχος υποχρεούται στην εκτέλεση αυτών. Οι εργασίες αυτές αποζημιώνονται ιδιαιτέρως. Εάν οι μετατοπίσεις των αγωγών Ο.Κ.Ω. επηρεάζουν υπερβολικά και δυσανάλογα το πρόγραμμα κατασκευής των έργων ως προς την εγκεκριμένη προθεσμία εκτέλεσης, τότε ο Ανάδοχος δικαιούται ανάλογη παράταση προθεσμίας, αλλά όχι αποζημίωση.

Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει κάθε μέτρο για την ασφάλεια του προσωπικού του ή τρίτων από τη διατήρηση ανοιχτών αγωγών Ο.Κ.Ω. κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και είναι ο μόνος υπεύθυνος για κάθε ατύχημα που θα προκληθεί από το λόγο αυτό.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να παρέχει κάθε εύλογη διευκόλυνση προς άλλους εργολήπτες ή εργατικό προσωπικό που χρησιμοποιείται από τον ΚτΕ ή άλλους Ο.Κ.Ω., εφόσον αυτοί εκτελούν εργασίες στην περιοχή του έργου. Στην περίπτωση που εκτιμηθεί ότι αυτό θα επιφέρει σημαντικές καθυστερήσεις στην εκτέλεση της εργολαβίας ή ότι υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια του εκτελούμενου έργου, θα πρέπει να ειδοποιείται εγκαίρως η επιβλέπουσα Υπηρεσία.

Όλες οι εργασίες μετακίνησης ή αντικατάστασης αγωγών θα πρέπει να γίνονται έπειτα από λήψη σχετικής άδειας. Προϋπόθεση επίσης, είναι η έγκαιρη προειδοποίηση των αρμοδίων Οργανισμών και της Επίβλεψης.

43 ΆΡΘΡΟ 43: ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να διερευνήσουν πλήρως και να περιλάβουν αναλόγως στην προσφορά τους:

- Την περιοχή του έργου και τις περιοχές πηγών υλικών στην περιοχή του έργου.
- Τη Διεθνή και Ελληνική αγορά εργασίας, υλικών, κλπ.
- Τις συνθήκες κατασκευής του έργου.
- Τα διατιθέμενα στοιχεία και πληροφορίες από Δ.Ε.Κ.Ο., Τοπικές Αρχές κλπ.
- Την προσπέλαση και τα προβλήματα εξασφάλισης της κυκλοφορίας.
- Τις δυνατότητες εγκατάστασης εργοταξίων με σκοπό να καταστούν πλήρως ενήμεροι των συνθηκών εκτέλεσης της Σύμβασης, να εκτιμήσουν επαρκώς τους επιχειρηματικούς κινδύνους και τις συνθήκες που θα επηρεάσουν τη διαμόρφωση της Προσφοράς τους.
- Την ισχύουσα Νομοθεσία στην Ελλάδα και Διεθνώς και να λάβουν σοβαρά υπόψη τους την επιρροή των νέων διατάξεων που επιβάλλονται στην κατασκευή των έργων.

Αφήνεται στην κρίση των διαγωνιζομένων να αξιολογήσουν τα υφιστάμενα στοιχεία σχετικά με τις τοπικές συνθήκες ή και να προβούν με δική τους ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη σε οποιεσδήποτε συμπληρωματικές έρευνες, μελέτες ή παρατηρήσεις για επαλήθευση, επέκταση ή και ακριβέστερο καθορισμό των στοιχείων που τους διατέθηκαν, χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή ή αποζημίωση.

Ο Ανάδοχος με την προσφορά του θεωρείται ότι έχει πλήρως ενημερωθεί για τις επιτόπιες συνθήκες με επισκέψεις επί τόπου του έργου, την εκτέλεση τυχόν πρόσθετων ή νέων τοπογραφικών μελετών, τη μελέτη των γεωτεχνικών συνθηκών. Για όλα τα ανωτέρω ο Ανάδοχος δεν θα αμειφθεί χωριστά αφού αυτά περιλαμβάνονται στην προσφορά του.

Επισημαίνονται οι δυσχέρειες που είναι δυνατό να προκύψουν από τις εργασίες που θα εκτελούνται στην περιοχή του έργου από τον Φορέα ή από άλλους πιθανούς εργολήπτες, ώστε να τις πάρει ο Ανάδοχος υπόψη και να τις συμπεριλάβει στην προσφορά του.

Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην ανάγκη να διερευνήσει ο Ανάδοχος και να συμπεριλάβει στην προσφορά του δυνατότητες προσπορισμού νερού που θα είναι αναγκαίο για την κατασκευή του έργου.

Οι διαγωνιζόμενοι με την προσφορά τους αποδέχονται ότι μελέτησαν πλήρως τη φύση και τη θέση των έργων, τις γενικές και τοπικές συνθήκες κυρίως όσον αφορά στις μεταφορές, διάθεση, διαχείριση και εναποθήκευση υλικών, ύδατος, τις καιρικές συνθήκες, τη διαμόρφωση και κατάσταση του εδάφους, το είδος, ποιότητα και ποσότητα των υλών που μπορεί να βρεθούν πάνω και κάτω από το έδαφος το είδος και τα μέσα, που θα χρειαστούν πριν από την έναρξη και κατά την πρόοδο των εργασιών και οποιαδήποτε άλλα ζητήματα τα οποία κατά οποιοδήποτε τρόπο δύναται να επηρεάσουν τις εργασίες ή το κόστος τους, σε συνδυασμό με τους όρους της σύμβασης.

Παράλειψη των διαγωνιζόμενων ή του Αναδόχου για ενημέρωση τους με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά στους όρους αυτούς δεν τους απαλλάσσει από την καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωση των προς τη σύμβαση.

Η υποβολή και μόνο προσφοράς από τον Διαγωνιζόμενο στη δημοπρασία προϋποθέτει και αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι ο Διαγωνιζόμενος έλαβε πλήρη γνώση των τοπικών συνθηκών του Έργου, των όρων της παρούσης και όλων των λοιπών συμβατικών στοιχείων και ότι αποδέχεται αυτά ανεπιφύλακτα. Οποιαδήποτε τυχόν διατυπωμένη σχετική επιφύλαξη θεωρείται άκυρη και ανίσχυρη.

Ο Ανάδοχος οφείλει, μετά την υπογραφή της Σύμβασης, με δική του καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη να επαληθεύσει όλα τα στη διάθεσή του στοιχεία και να εκτελέσει και τυχόν συμπληρωματικές έρευνες, μελέτες κλπ προκειμένου να οριστικοποιηθούν τα κατασκευαστικά σχέδια των έργων. Επίσης, να έχει συμπεριλάβει όλα αυτά στην προσφορά του.

Οι Διαγωνιζόμενοι οφείλουν να ενημερωθούν επαρκώς για την Ελληνική Νομοθεσία. Αντίστοιχη υποχρέωση υπάρχει και αναφορικά με τη Νομοθεσία των κρατών όπου ενδεχόμενα θα κατασκευασθούν τμήματα του έργου ή από τα οποία θα γίνει προμήθεια υλικών, καθώς και για τις Διεθνείς Συμβάσεις, Συνθήκες και Νομοθεσίες σχετικές με Διπλώματα ευρεσιτεχνίας κλπ.

44 ΆΡΘΡΟ 44: ΦΥΛΑΞΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ, ΈΡΓΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ & ΜΕΣΩΝ

Ο Ανάδοχος πρέπει πάντοτε να φυλάσσει και διατηρεί όλα τα κάθε είδους υλικά και μέσα που βρίσκονται εις χείρας του, συμπεριλαμβανομένης και της ιδιοκτησίας του Δημοσίου, καθώς επίσης και κάθε εργασία που εκτελέστηκε. Όλες οι απαιτήσεις του Εργοδότη για την περίφραξη ή την ειδική φύλαξη της περιουσίας αυτού, θα εκτελούνται από τον Ανάδοχο χωρίς κάποια ιδιαίτερη αποζημίωση. Εάν ο Φορέας διαπιστώσει ότι ο Ανάδοχος δεν προφυλάσσει με επάρκεια υλικά, μηχανήματα, εφόδια ή εργασίες που εκτελέστηκαν, τότε η περιουσία αυτή δύναται να προφυλαχθεί από τον πρώτο με τη δαπάνη φύλαξης να βαρύνει τον Ανάδοχο και θα κρατηθεί από όσα αυτός δικαιούται να λαμβάνει.

Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει τα μέτρα που απαιτούνται για την προστασία των κατασκευών, των κοινωφελών και κάθε είδους έργων που υπάρχουν και για την πρόληψη ζημιών ή τη διακοπή της λειτουργίας τους. Ζημίες που προκλήθηκαν από αμέλεια του Αναδόχου πρέπει να επανορθώνονται αμέσως από τον ίδιο. Σε αντίθετη περίπτωση αυτό θα γίνεται από τον Εργοδότη σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου.

45 ΆΡΘΡΟ 45: ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

- 45.1.** Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά τη φάση κατασκευής του έργου: ΠΔ 305/96 (αρ. 7-9), Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.7), Ν. 3850/10 ** (αρ. 42).
- 45.2.** Στο πλαίσιο της ευθύνης του, ο Ανάδοχος υποχρεούται:
- α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα (Ν.4412/2016, αρθ. 138, παρ.7).
  - β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ: ΔΙΠΑΔ/οικ. 177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27- 11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου: Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.8).
  - γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 1073/81 (αρ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ. 10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42- 49).
- Για τη σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη, ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).
- 45.3.** Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 21.2, ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα:
- 45.3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:**
- α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια: ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα III του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.
  - β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου, σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.
  - γ. Να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με τη μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητες του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).
  - δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ, ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ. 10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και τον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα, ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.5-7) και στις ΥΑ: ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ.3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν:

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: Π.Δ.305/96 (αρθ. 12 παράρτημα II).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ,ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/A/25-11- 2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.Ε.Π.Ε.

3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου: ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και ΥΑ ΔΙ ΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

45.3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφάλειας και υγείας

Ο Ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας, αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ.8 παρ.1 και αρ. 12 παρ.4).

β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ.8 παρ.2 και αρ. 4 έως 25).

γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής: Ν.3850/10 (αρ.9).

δ. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων :

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον Ανάδοχο, από τον τεχνικό ασφάλειας και τον ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α και παρ.3-8).

2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ. 14 παρ.1 και αρ. 17 παρ. 1).

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν 3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος, όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ).

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν 3850/10 (αρ. 18 παρ.9).

45.3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (HMA)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (HMA), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ. 14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το HMA θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α, από τις κατά τόπους Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχ/κούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.113), N. 1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ.πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12-9-2003.

45.3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολόγιου Μέτρων Ασφάλειας (HMA)

Για την πιστή εφαρμογή του Σ ΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το Η Μ Α.

Στο πλαίσιο του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του αυτοχήματος.

- 45.4.** Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο

45.4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας :

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων: ΠΔ 105/95, ΠΔ 305//96 (αρ. 12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας: ΠΔ 1073/81 (αρ.75-79), ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα II, παρ.2).

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών: ΠΔ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.6).

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως: κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ.: ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10), Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).

Για την προστασία και αντιμετώπιση πυρκαγιών στις εγκαταστάσεις των εργοταξιακών χώρων και στους χώρους εκτέλεσης των εργασιών ο Ανάδοχος υποχρεούται να φροντίζει:

- Για την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού πυρόσβεσης.
- Για τον περιοδικό καθαρισμό των χώρων από επικίνδυνα για ανάφλεξη υλικά και την κατάλληλη διάθεσή τους.
- Να μην πραγματοποιεί εργασίες κολλήσεων ή και άλλες ανοιχτής πυράς κοντά σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών του εργοταξίου και των γειτονικών ιδιοκτησιών που ανήκουν σε τρίτους.
- Για την ασφαλή αποθήκευση των εκρηκτικών υλών που θα γίνεται κατόπιν και σύμφωνα με σχετική άδεια της αρμόδιας Αρχής.

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νυπτήρων, κλπ): ΠΔ 1073/81 (αρ. 109,110), Ν. 1430/84 (αρ. 17,18), ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παράρτ. IV μέρος Α, παρ. 13, 14).

σ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 102-108), Ν. 1430/84 (αρ. 16-18), KYA B.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής KYA 8881/94 και Υ.Α. οικ.B.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ).

45.4.2 Εργοταξιακή σήμανση - σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση - εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με :

- Την Υ.Α αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ.ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)

- Την KYA αριθ.6952/14-2-2011 του τ.ΥΠΕΚΑ και τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών »

Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας: Ν.2696/99 (αρ. 9-11 και αρ.52) και την τροπ. αυτού: N.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47 , 48) και η τροπ. αυτού: N. 3542/07 (αρ.43,44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ: ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ. 12,παραρτ.IN/μέρος A, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβασης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων: ΠΔ 216/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), KYA 8243/1113/91 (αρ.8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ. 12 παραρτ. IV μέρος A παρ. 11 και. μέρος B τμήμα II παρ.4], Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : N. 3542/07 (αρ.30).

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν: α) κραδασμούς : ΠΔ 176/05, β) θόρυβο : ΠΔ 85/91, ΠΔ 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων: ΠΔ 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες: Ν.3850/10 (άρ. 36-41), ΠΔ 82/10.

43.4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων ΠΔ 304/00 (αρ.2).

α. Ο Ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και το χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ): ΠΔ 1073/81 (αρ. 17, 45-74), Ν 1430/84 (αρ. 11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94 και οι τροπ. αυτού: ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ 155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. IX), ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παραρτ.IV μέρος B τμήμα II παρ.7 - 9), KYA 15085/593/03, KYA αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παραρτ.IV, μέρος B', τμήμα II, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία:

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
2. Άδεια κυκλοφορίας
3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.
4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV, μέρος B', τμήμα II, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. II, παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.
6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο

οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).

7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την KYA 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).

45.5. Ρητά καθορίζεται ότι, ανεξάρτητα από όλα τα παραπάνω, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και ορθών μέτρων ασφαλείας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν γενικά όσα ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία και σε περιπτώσεις που δεν προβλέπονται από αυτή θα εφαρμόζονται οι διεθνείς κανονισμοί πρόληψης ατυχημάτων.

45.6. Επίσης, ο Ανάδοχος πρέπει να παίρνει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την αποφυγή ζημιών και ατυχημάτων από τη χρήση εκρηκτικών υλών, όπως ελεγχόμενες εκρήξεις, συστήματα συναγερμού για την απομάκρυνση ατόμων από τους χώρους των εκρήξεων, λήψη προστατευτικών μέτρων για υπερκείμενες ή παρακείμενες κατασκευές και ιδιοκτησίες κλπ, εφόσον βεβαίως επιτραπεί από την Υπηρεσία η χρησιμοποίηση εκρηκτικών υλών στις εκσκαφές.

45.7. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :

45.7.1 Κατεδαφίσεις:

N. 2168/1993, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ. 18 -33, 104), KYA 8243/1113/91 (αρ.7), YA 31245/93, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), Y.A. 3009/2/21- γ/94, Y.A. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : YA Φ.6.9/13370/1560/95 και YA Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.IN/ μέρος Β τμήμα II, παρ.11), KYA 3329/89 και η τροπ. αυτής: Y.A. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06,YA 4229/395/2013, K.Y.A. 36259/1757/E103/23.8.2010.

45.7.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ), Αντιστροφίεις:

N. 2168/1993, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), YA αρ. 3046/304/89 (αρ.8- ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), KYA 3329/89 και η τροπ. αυτής : YA Φ.28/18787/1032/00, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), YA 3009/2/21- γ/94, YA 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής YA Φ.6.9/13370/1560/95 και YA Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Β τμήμα II παρ. 10).

45.7.3 Ικριώματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας - ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύμιος, Εργασίες σε στέγες.

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.34-44), N. 1430/84 (αρ. 7-10), KYA 16440/Φ. 10.4/445/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.IV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα II παρ.4-6,14).

45.7.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκκοπης& λοιπές θερμές εργασίες

ΠΔ 95/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99,. 104, 105), ΠΔ 70/90 (αρ. 15), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, KYA αρ. οικ. 74124/ΔΤΒΝ 1431/16.

45.7.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστροφίης, δεξαμενές, κλπ.)

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), YA 3046/304/89, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. III), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β τμήμα II παρ. 12).

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

45.8. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ: «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»							
A.ΝΟΜΟΙ		B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ		Γ.ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ		Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	
N. 2168/1993	ΦΕΚ 147/A/93	Π.Δ.413/77	ΦΕΚ 128/A/77	ΥΑ 130646/84	ΦΕΚ 154/B/84	ΕΓΚΥΚΛΙΟ Σ 27/03	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
N1396/83	ΦΕΚ 126/A/83	Π.Δ.95/78	ΦΕΚ 20/A/78	KYA 3329/89	ΦΕΚ 132/B/89	ΕΓΚΥΚΛΙΟ Σ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08
N1430/84	ΦΕΚ 49/A/84	Π.Δ.216/78	ΦΕΚ 47/A/78	KYA 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/B/91	ΕΓΚΥΚΛΙΟ Σ.ΕΠ.Ε.	ΑΡ.ΠΡ.10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ
N2168/93	ΦΕΚ 147/A/93	Π.Δ.778/80	ΦΕΚ 193/A/80	ΚΥΑαρ. οικ Β 4373/1205/93	ΦΕΚ 187/B/93		
N2696/99	ΦΕΚ 57/A/99	Π.Δ.1073/81	ΦΕΚ 260/A/81	KYA 16440/Φ.10.4/44 5/93	ΦΕΚ 765/B/93		
N3542/07	ΦΕΚ 50/A/07	Π.Δ.225/89	ΦΕΚ 106/A/89	KYA αρ. 8881/94	ΦΕΚ 450/B/94		
N3850/10	ΦΕΚ 84/A/10	Π.Δ.31/90	ΦΕΚ 11/A/90	ΥΑ αροικ 31245/93	ΦΕΚ 451/B/93		
N4030/11	ΦΕΚ 249/A/11	Π.Δ.70/90	ΦΕΚ 31/A/90	ΥΑ 3009/2/21- γ/94	ΦΕΚ 301/B/94		
N4412/16	ΦΕΚ 147/A/16	Π.Δ.85/91	ΦΕΚ 38/A/91	ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/ 94	ΦΕΚ 73/B/95		
		Π.Δ.113/12	ΦΕΚ 198/A/12	ΥΑ Φ 6.9/13370/1560/ 95	ΦΕΚ 677/B/95		
		Π.Δ.395/94	ΦΕΚ 220/A/94	ΥΑ Φ.6.9/25068/118 3/96	ΦΕΚ 1035/B/9 6		
		Π.Δ.396/94	ΦΕΚ 220/A/94	ΥΑ αρ. οικ. B.5261/190/97	ΦΕΚ 113/B/97		
		Π.Δ.397/94	ΦΕΚ 221/A/94	KYA αρ. οικ. 74124/ΔΤΒΝ 1431/16	ΦΕΚ 2278/B/1 6		
		Π.Δ.105/95	ΦΕΚ 67/A/95	KYA αρ. οικ. 15085/593/03	ΦΕΚ 1186/B/0 3		
		Π.Δ.455/95	ΦΕΚ 268/A/95	KYA αρ. οικ. 21867/2016	ΦΕΚ 3276/B/1 6		
		Π.Δ.305/96	ΦΕΚ 212/A/96	KYA αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/B/11		
		Π.Δ.89/99	ΦΕΚ 94/A/99	ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Δ/89		
		Π.Δ.304/00	ΦΕΚ 241/A/00	ΥΑ Φ. 28/18787/1032/0 0	ΦΕΚ 1035/B/0 0		
		Π.Δ.155/04	ΦΕΚ 121/A/04	ΥΑ αρ. οικ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/B/0 0		
		Π.Δ.176/05	ΦΕΚ 227/A/05	ΥΑ	ΦΕΚ		

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ: «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»					
<u>A. ΝΟΜΟΙ</u>	<u>B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ</u>		<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>	<u>Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ</u>	
			ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	686/B/01	
	Π.Δ.149/06	ΦΕΚ 159/A/06	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/0 1	ΦΕΚ 266/B/01	
	Π.Δ.2/06	ΦΕΚ 1/A/06	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/0 2	ΦΕΚ 16/B/03	
	Π.Δ.212/06	ΦΕΚ 212/A/06	ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/B/11	
	Π.Δ.82/10	ΦΕΚ 145/A/10	Υ.Α. 4229/395/2013	ΦΕΚ 318/B/13	
	Π.Δ.57/10	ΦΕΚ 97/A/10	Πυροσβεστική διάταξη 7, Αποφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ 155/B/96	

46 ΆΡΘΡΟ 46: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Από τον Ανάδοχο μπορούν να ανεγείρονται προσωρινά κτίσματα (υπόστεγα αποθήκευσης, εργαστήρια, γραφεία κ.α.) με δική του μέριμνα, εργάτες και υλικά χωρίς καμία δαπάνη του Εργοδότη. Προσωρινά κτίσματα και έργα αυτού του είδους θα παραμείνουν στην κυριότητα του Αναδόχου και θα αφαιρούνται από αυτόν με έξοδα του, μετά την αποπεράτωση των έργων. Αυτά τα κτίσματα και έργα μπορεί να εγκαταλείπονται και να μην απαιτείται η αφαίρεση τους, μόνο κατόπιν γραπτής έγκρισης του Εργοδότη. Σε περίπτωση που ανεγερθούν κτίρια αυτού του είδους με υλικά του Φορέα, αυτά θα παραμείνουν στην ιδιοκτησία του.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύει και συντηρεί με δαπάνες του τις κατάλληλες εγκαταστάσεις ύδρευσης, εξασφαλίζουσες επαρκή παροχή ύδατος για χρήση στα έργα και την κατανάλωση του προσωπικού. Επίσης, υποχρεούται στην εγκατάσταση ηλεκτρικού ρεύματος για τη λειτουργία των εγκαταστάσεών του και για χρήση του προσωπικού που διαμένει στον τόπο των έργων ή των εργαζόμενων σε νυκτερινές εργασίες.

47 ΆΡΘΡΟ 47: ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται, πέρα από τις καταβαλλόμενες προς τους άλλους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς νόμιμες εισφορές, που καθορίζονται από αυτούς επί των μισθών και ημερομισθίων του προσλαμβανόμενου από αυτόν εργατοτεχνικού και κάθε είδους απασχολούμενου στο παρόν έργο προσωπικού και βαρύνουν τον Εργοδότη, να μεριμνά κατά τη μισθοδοσία του εν λόγω προσωπικού για την κράτηση και των κάθε είδους εισφορών και κρατήσεων που βαρύνουν τον εργαζόμενο. Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος σε κάθε περίπτωση παράλειψης κράτησης εισφορών αυτού του είδους και υποχρεούται στην καταβολή τους, με δικές του δαπάνες χωρίς επιβάρυνση του Φορέα.

Για την πληρωμή του Αναδόχου είναι απαραίτητη η προσκόμιση βεβαίωσης του αρμόδιου ασφαλιστικού οργανισμού για μη οφειλή προς αυτό. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίζει στον φορέα τα οικεία ασφαλιστήρια συμβόλαια του προσωπικού του, στις περιπτώσεις που δεν υπάγεται στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις. Αν δεν το πράξει, ο φορέας δικαιούται να εφαρμόζει ανάλογη κράτηση πάνω στους λογαριασμούς που συντάσσονται κάθε φορά για την πληρωμή του και μέχρι το χρόνο προσκόμισης τους.

Εάν ο Ανάδοχος παραλείψει τη σύναψη των εν λόγω ασφαλειών ή παραλείψει την καταβολή των ασφαλίστρων, ο Φορέας προβαίνει στη σύναψη της ασφάλειας ή την καταβολή των ασφαλίστρων σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου και κρατάει τις δαπάνες που έγιναν από τον πρώτο λογαριασμό.

48 ΆΡΘΡΟ 48: ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΒΑΡΥΝΟΥΝ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ

- 48.1.** Στην προσφορά του ο Ανάδοχος αναφέρεται σε πλήρως περαιωμένες εργασίες ή προμήθειες υλικών. Κατά συνέπεια, το τίμημα αυτό καλύπτει εξ ολοκλήρου άπασες τις εργασίες που αναφέρονται στα συμβατικά τεύχη, στις τεχνικές προδιαγραφές, ανεξάρτητα αν αυτές εμφανίζουν μικρές ή μεγάλες δυσχέρειες εκτέλεσης τους. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στην προσφορά, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, περιλαμβάνονται:
- Οι δαπάνες λειτουργίας των μηχανημάτων που απαιτούνται για την κατασκευή της εργασίας, δηλαδή τα μισθώματα, τα απαιτούμενα καύσιμα και λιπαντικά, η επιβάρυνση λόγω ημεραργιών από οποιαδήποτε αιτία (παραλαβή και επιστροφή του μηχανήματος, δυσμενείς καιρικές συνθήκες, βλάβες, εορτές κλπ) ή λόγω επισκευών και συντήρησης των μηχανημάτων, οι δαπάνες παραλαβής, μεταφοράς επί τόπου και επιστροφής των μηχανημάτων, οι δαπάνες εγκατάστασης και τα ασφάλιστρά τους, οι δαπάνες για την κανονική λειτουργία των εγκαταστάσεων εργοταξίου (ύδρευση, θέρμανση κλπ).
  - Οι δαπάνες για το απαιτούμενο προσωπικό μηχανικού εξοπλισμού και των λοιπών συνεργείων από εργοδηγούς, μηχανοτεχνίτες, τεχνίτες, ειδικευμένους και ανειδίκευτους εργάτες, για ημερομίσθια αυτών, ημεραργίες ασφάλισης, δώρα εορτών, ιατρικής των περιθαλψης κλπ.
  - Οι δαπάνες των υλικών που απαιτούνται, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά αλλά είναι απαραίτητα για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση κάθε είδους εργασίας, με τη φορτοεκφόρτωση και μεταφορά στον τόπο των έργων. Επίσης, περιλαμβάνονται και οι κάθε είδους ασφαλίσεις υλικών.
  - Τα έξοδα αποθήκευσης και φύλαξης των μηχανημάτων και των υλικών.
  - Οι δαπάνες φορτοεκφόρτωσης και μεταφοράς όλων των κάθε είδους υλικών που απαιτούνται για την εκτέλεση των εργασιών από τους τόπους ή θέσεις προμήθειας ή παραγωγής μέχρι της ενσωμάτωσής τους στο έργο.
  - Οι δαπάνες αποζημίωσης ιδιόκτητων πηγών λήψης κάθε είδους υλικών ή χώρων προσωρινής αποθήκευσής τους. Ο Φορέας δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση διενέργειας απαλλοτριώσεων χώρων λήψης αποθήκευσής κλπ υλικών.
  - Οι δαπάνες κατασκευής όλου ή μέρους εργασιών δια χειρών εργατοτεχνιτών, στις περιπτώσεις εκείνες που είναι αδύνατο ή δεν ενδείκνυται με μηχανήματα ή κρίνεται απαραίτητη για καλύτερη εκτέλεση του έργου της Φορέα.
  - Οι δαπάνες υπαίθρου και γραφείου για τη λήψη στοιχείων, καταμέτρηση υλικών κλπ, σύνταξη και εκτύπωση σε τετραπλούν των επιμετρητικών στοιχείων, καθώς και των τελικών κατασκευαστικών σχεδίων εις διπλούν.
  - Οι δαπάνες εκτέλεσης και επανάληψης απασών των απαιτουμένων δοκιμών των εγκαταστάσεων μέχρι πλήρους ικανοποίησης των απαιτητών αποτελεσμάτων τους.
  - Οι δαπάνες επιθεώρησης των εγκαταστάσεων και επανόρθωσης κάθε βλάβης ή ζημίας κατά την περίοδο εγγύησης.
  - Οι δαπάνες διοδίων των μεταφορικών μέσων του Αναδόχου, όταν απαιτείται.
  - Οι δασμοί και λοιποί φόροι, τέλη εισφοράς και δικαιώματα για προμήθειες εξοπλισμού και εφοδίων του έργου. Προκειμένου για είδη εσωτερικού, ο φόρος κύκλου εργασιών και τα τέλη χαρτοσήμου όπου ισχύουν και γενικότερα όλοι οι φόροι, δασμοί, τέλη, κρατήσεις κλπ, που θα ισχύουν κατά την κατασκευή του έργου. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του Κώδικα Νόμων για Τελωνειακό Δασμολόγιο Εισαγωγής και τις διατάξεις του Ν.3215/55 δεν προέρχεται ουσιαστικά στην Υπηρεσία που θα εποπτεύσει την κατασκευή του έργου ή σε άλλη Υπηρεσία η δυνατότητα να εγκρίνει χορήγηση ή να χορηγήσει οποιαδήποτε βεβαίωση για την παροχή οποιασδήποτε ατέλειας ή απαλλαγής από τους δασμούς και τους

υπόλοιπους φόρους, εισφορές και δικαιώματα στα υλικά και είδη εξοπλισμού του έργου, ούτε στους ενδιαφερόμενους δικαιώμα να ζητήσουν χορήγηση τέτοιας ατέλειας ή απαλλαγής έμμεσα ή άμεσα.

- Η προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία, κλπ του εργοταξιακού εργαστηρίου, σε συνδυασμό και με τις δαπάνες ποιοτικού ελέγχου σε αναγνωρισμένα εργαστήρια.
  - Η τοποθέτηση πινακίδων με την αναγραφή της επωνυμίας του έργου
  - Οι κάθε είδους μετρήσεις και λήψη στοιχείων (υψομέτρων, διαστάσεων κλπ)
  - Οι κάθε είδους μελέτες που αναφέρονται αναλυτικά στα συμβατικά τεύχη, καθώς και τυχόν χρήση ευρεσιτεχνιών μετ' αποζημίωσης των δικαιούχων.
  - Η κατασκευή και συντήρηση των κάθε είδους εργοταξιακών οδών που θα χρειασθούν για την κατασκευή των εργασιών που προβλέπονται στην παρούσα σύμβαση και οι τυχόν δαπάνες μίσθωσης χώρου ή αγοράς των αναγκαίων εδαφικών λωρίδων για την κατασκευή αυτών των εργοταξιακών δρόμων.
  - Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος με δαπάνες του, να εξασφαλίσει τους αναγκαίους χώρους για την απόθεση προϊόντων ορυγμάτων, περισσευμάτων φυτικών γαιών, υπολειμμάτων κάθε είδους έργων όπως και οποιουδήποτε περισσεύματος υλικών, ανεξάρτητα από τον χρόνο εκτέλεσης της εργασίας, τη διάρκεια αυτής ή το μέγεθος της απαιτούμενης έκτασης (σε συσχετισμό με το δημοπρατούμενο έργο).
  - Οι δαπάνες αποκατάστασης τοπίου και των εν γένει μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος.
  - Οι δαπάνες που συνεπάγονται τα μέτρα ασφάλειας και υγιεινής των εργαζομένων που θα πρέπει να εξασφαλίσει ο Ανάδοχος στο εργοτάξιο κατά την κατασκευή των έργων.
  - Γενικά κάθε δαπάνη που δεν κατονομάζεται ρητά αλλά είναι απαραίτητη για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση της πλήρους εργασίας, στην οποία αναφέρονται τα συμβατικά τεύχη, οι Π.Τ.Π, η Τεχνική Προσφορά του Αναδόχου όπως θα εγκριθεί από την Υπηρεσία, το κατ' αποκοπήν τίμημα της προσφοράς του Αναδόχου κλπ για τακτοποίηση και λειτουργία του έργου από κάθε πλευρά.
- 48.2.** Στο ποσό των ενσωματωμένων στην προσφορά γενικών εξόδων του Αναδόχου περιλαμβάνονται οι δαπάνες των εργαλείων, των επισφαλών εξόδων επιστασίας, των κάθε είδους κρατήσεων, φόρων, τελών, δασμών, δικαιωμάτων, ασφαλίσεων κλπ δημοσιεύσεων, διακηρύξεων, κηρυκείων, συμφωνητικού, των θέσεων εγκαταστάσεων μηχανημάτων και εργοταξίων γενικά, των προσπελάσεων προς τα εργοτάξια και τις θέσεις αποθήκευσης των υλικών κάθε είδους.
- 48.3.** Ο Φορέας δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για πρόσθετη αποζημίωση του Αναδόχου για τυχόν δυσχέρειες εκμετάλλευσης των λατομείων και λοιπών πηγών που θα αναφύουν ή από την ανάγκη δημιουργίας εγκατάστασης θραύσης και χώρων αποθήκευσης υλικών μακριά από τις πηγές λήψης, ήτοι χειμάρρων λατομείων κλπ, που θα παρουσιασθεί ή από τυχόν δυσχέρειες μεταφορών από οποιαδήποτε αιτία.
- 48.4.** Οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης των προσπελάσεων για την, κατά την διάρκεια εκτέλεσης των έργων, ακώλυτη και ασφαλή εξυπηρέτηση της διενεργούμενης κυκλοφορίας για την κατασκευή και επίβλεψη του έργου, βαρύνουν τον Ανάδοχο. Σε ότι αφορά στις οδούς που βρίσκονται σε λειτουργία, ο Ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι δεν δύναται να κυκλοφορήσει οχήματα βάρους μεγαλύτερου εκείνου για το οποίο έχει υπολογισθεί η αντοχή του οδοστρώματος, ώστε να αποφευχθεί η καταστροφή του. Οπωσδήποτε εφ' όσον κάνει χρήση τέτοιων οδών (μέσα στους ανωτέρω περιορισμούς) υποχρεούται να προβεί στην συντήρηση και των οδών αυτών καθ' όλη την διάρκεια της πλήρους εκτέλεσης της σύμβασης, χωρίς οποιαδήποτε αποζημίωση.
- 48.5.** Εννοείται ότι σε κάθε περίπτωση ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για κάθε ζημία ή ατύχημα που θα συμβεί.

48.6. Τον Ανάδοχο επίσης βαρύνουν:

- a) Οι πρόσθετες δαπάνες και επιβαρύνσεις που τυχόν θα προκύψουν κατά το στάδιο εκτέλεσης των εργασιών από την ανάγκη σύγχρονης εκμετάλλευσης πηγών κάποιων υλικών και από άλλη προγενέστερη ή μεταγενέστερη εργολαβία.
- b) Οι δαπάνες τυχόν συμπλήρωσης και αναπροσαρμογής της μελέτης του έργου.
- c) Οι δαπάνες των τοπογραφικών εργασιών που απαιτούνται με σκοπό την επιβεβαίωση ή διόρθωση της χορηγούμενης από τον Φορέα τοπογραφικής μελέτης ή ανασύνταξη αυτής, την εφαρμογή των στοιχείων της μελέτης για την εκτέλεση του όλου έργου και τη λήψη των επιμετρητικών στοιχείων από κοινού με τον επιβλέποντα και την σύνταξη όλων των επιμετρήσεων και επιμετρητικών σχεδίων, κάθε φορά που αυτό απαιτείται κατά τα διαδοχικά στάδια εκτέλεσης του έργου ή αφορά σε μικροπαραλαγές - υψομετρικές ή οριζοντιογραφικές - οπότε πρέπει να υποβάλλονται, με τα διαφανή τους, όλα τα απαιτούμενα τεύχη για την ολοκλήρωση του απαιτούμενου σκοπού.
- d) Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, με την αποπεράτωση των εργασιών και πριν από την προσωρινή παραλαβή, να συντάξει με δαπάνες του και να παραδώσει σε δύο (2) αντίγραφα στο Φορέα:
- e) Τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:500 της τελικής διάταξης των κατασκευών.
- f) Κατασκευαστικά σχέδια, σε κλίμακα 1:50.
- g) Η δαπάνη λήψης έγχρωμων φωτογραφιών κατά τις φάσεις του έργου, η υποβολή τους στην Υπηρεσία μαζί με τα αρνητικά τους και λοιπών παραστατικών στοιχείων του έργου που εκτελείται, όπως τήρησης και υποβολής πλήρων στατιστικών στοιχείων αυτού, ημερολογίου έργου και βιβλίου καταμέτρησης των εργασιών.
- h) Οι δαπάνες προσωρινής σήμανσης κατά το στάδιο εκτέλεσης του έργου και γενικά κάθε άλλη δαπάνη που δεν κατονομάζεται ρητά.
- i) Οι δαπάνες σύναψης της Σύμβασης.
- j) Οι δαπάνες για όλες τις ενέργειες, διαδικασίες που απαιτούνται (υποβολή μελετών κλπ.).

48.7. Ο Εργοδότης δεν αναλαμβάνει καμιά ευθύνη ή υποχρέωση για καταβολή δαπανών ή αποζημιώσεων για όλους τους ανωτέρω λόγους.

49 ΆΡΘΡΟ 49: ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΑ ΈΡΓΑ – ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ

Ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 157 του Ν. 4412/2016.

Μέχρι την οριστική παραλαβή ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου για βλάβες από οποιαδήποτε αιτία εκτός αν αυτές οφείλονται σε υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής του έργου ή αν προβλέπεται διαφορετικά στη σύμβαση.

Αν το έργο ή τμήμα αυτού παραδοθεί για χρήση πριν από την παραλαβή οι βλάβες, κλοπές ή βανδαλισμοί από τη χρήση, εφόσον δεν οφείλονται σε κακή ποιότητα του έργου, βαρύνουν τον κύριο αυτού εκτός αν άλλως ορίζεται στη σύμβαση.

Κατ' εξαίρεση για βλάβες του έργου ή των μόνιμων εγκαταστάσεων του αναδόχου στον τόπο των έργων που προέρχονται από ανωτέρα βία, αναγνωρίζεται στον ανάδοχο δικαιώμα αποζημίωσης ανάλογης με τη ζημία, το ποσό της οποίας καθορίζεται με συνεκτίμηση του είδους και της έκτασης των βλαβών και των ειδικών συνθηκών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να διορθώσει μέσα σε οριζόμενη από τον φορέα κατασκευής εύλογη προθεσμία τα ελαττώματα του έργου, που θα διαπιστωθούν κατά τη διάρκεια της κατασκευής και μέχρι την οριστική παραλαβή. Αν η προθεσμία αυτή περάσει άπρακτη, ο φορέας κατασκευής του έργου μπορεί να εκτελέσει τη διόρθωση σε βάρος του αναδόχου με οποιονδήποτε τρόπο, με την επιφύλαξη πάντοτε του δικαιώματός του να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η διόρθωσή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες γίνεται σχετική μείωση του εργολαβικού ανταλλάγματος.

Ο Ανάδοχος δε δικαιούται καμία αποζημίωση από τον κύριο του έργου για οποιαδήποτε βλάβη επέρχεται στο έργο, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημιά του που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του, ή σε μη χρήση των καταλλήλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός αν από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής του έργου ή ανωτέρας βίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 157 του Ν. 4412/2016. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις βλάβες που τον βαρύνουν με δικές του δαπάνες.

Για να αναγνωρισθεί η αποζημίωση των βλαβών που προξενήθηκαν από ανωτέρα βία ο ανάδοχος πρέπει να δηλώσει γραπτώς στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, το είδος και την έκταση των βλαβών, καθώς και τη δαπάνη για την επανόρθωσή της κατά το μέτρο που μπορεί αυτή να εκτιμηθεί. Η δήλωση περιλαμβάνει επίσης υποχρεωτικά περιγραφή της αιτίας των βλαβών, που χαρακτηρίζεται ως ανωτέρα βία και αίτημα αποζημίωσης για αποκατάστασή τους.

Η δήλωση υποβάλλεται σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επέλευση της βλάβης. Αν πρόκειται για έργο που έχει περατωθεί και δεν έχει ακόμα παραληφθεί οριστικά η προθεσμία αυτή ορίζεται σε είκοσι (20) ημέρες. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία προβαίνει αμέσως σε αυτοψία για την εξακρίβωση του περιεχομένου της δηλώσεως και ιδιαίτερα του είδους και της έκτασης των βλαβών, του χρόνου και των συνθηκών που τις προκάλεσαν και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υποβολή της δήλωσης του αναδόχου ζητά από την προϊσταμένη αρχή να ορίσει επιτροπή από υπαλλήλους, η οποία οφείλει να προβεί σε επιτόπια εξέταση σε αντιπαράσταση με τον ανάδοχο και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο διαπίστωσης των βλαβών μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη σύστασή της. Στο πρωτόκολλο εκτίθενται τα αίτια, ο χρόνος και οι ειδικές συνθήκες από τις οποίες επήλθαν οι βλάβες, με περιγραφή όλων των στοιχείων που έχουν εξακριβωθεί. Επίσης εξετάζεται η ύπαρξη ή όχι της ευθύνης του αναδόχου, προσδιορίζεται με λεπτομέρεια το είδος και η έκταση των βλαβών και προτείνεται ο τρόπος και η δαπάνη που απαιτείται για την επανόρθωσή τους. Αν το έργο χρησιμοποιείται, η υπηρεσία που το χρησιμοποιεί ειδοποιεί αμελλητί τη Διευθύνουσα Υπηρεσία για παρουσιαζόμενες βλάβες.

Το πρωτόκολλο της προηγούμενης παραγράφου επέχει θέση πράξης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για την υποβολή ένστασης του αναδόχου, σύμφωνα με το νόμο. Η ένσταση είναι απαράδεκτη εφόσον το πρωτόκολλο υπογράφηκε από τον ανάδοχο χωρίς καμία επιφύλαξη. Αν ο ανάδοχος δεν παραστεί ή αρνηθεί να υπογράψει το πρωτόκολλο, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας του το κοινοποιεί. Η ένσταση ειδικά στην περίπτωση αυτή υποβάλλεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την υπογραφή με επιφύλαξη του πρωτοκόλλου ή από την κοινοποίηση αυτού. Υπό την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1, η αποζημίωση αναγνωρίζεται με απόφαση της προϊσταμένης αρχής που εγκρίνει με τροποποίηση ή όχι το πρωτόκολλο και αποφασίζει επί της ενστάσεως.

Η αποζημίωση προσδιορίζεται πάντοτε με βάση τους συμβατικούς όρους και τιμές. Όταν η αποκατάσταση των βλαβών διατάσσεται αφού τελειώσει το έργο και έχουν απομακρυνθεί οι εργοταξιακές εγκαταστάσεις του αναδόχου, κανονίζονται εύλογες τιμές μονάδας για την εκτέλεση εργασιών αποκατάστασης ή εκτελούνται απολογιστικά.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες που έχουν διαταχθεί για την αποκατάσταση της βλάβης. Αν από τις βλάβες που προξενήθηκαν στα έργα δημιουργείται κίνδυνος για την ασφάλεια προσώπων ή για πρόκληση σημαντικών ζημιών σε τρίτους ή περαιτέρω σημαντικής βλάβης των έργων, ο προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας μπορεί να εγκρίνει και πριν από την επίδοση της δήλωσης του αναδόχου, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 157 του Ν. 4412/16 την κατασκευή αναγκαίων επειγόντων έργων, στο μέτρο του δυνατού, έστω και αν αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης που συνάφθηκε με τον ανάδοχο. Η διαταγή γι' αυτά μνημονεύει απαραίτητα τις διατάξεις της παραγράφου αυτής και κοινοποιείται στην προϊσταμένη αρχή. Ο ανάδοχος είναι

υποχρεωμένος να προβεί στην κατασκευή των διατασσόμενων εργασιών χωρίς χρονοτριβή, διαθέτοντας γι' αυτό όλο το δυναμικό της οργάνωσής του. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί, όταν διαπιστώσει ανεπάρκεια της οργάνωσης του αναδόχου για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων, να εγκρίνει την κατασκευή μέρους ή και του συνόλου των διατασσόμενων εργασιών με οποιονδήποτε άλλον πρόσφορο τρόπο. Όλες οι δαπάνες για την εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών καταβάλλονται από τις πιστώσεις που διατίθενται για την κατασκευή του έργου και βαρύνουν τελικά τον κύριο του έργου, εκτός αν με την απόφαση της προϊσταμένης αρχής που εγκρίνει το πρωτόκολλο καταλογισθεί η δαπάνη συνολικά ή μερικά σε βάρος του αναδόχου, ως υπαιτίου για τη βλάβη που προξενήθηκε στα έργα.

Η εκτέλεση των εργασιών για την αποκατάσταση των βλαβών από ανωτέρα βίᾳ μπορεί να δικαιολογήσει παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης των εργασιών για εύλογο χρονικό διάστημα.

Η διαδικασία των παραγράφων 5 έως 7 του άρθρου 157 του Ν. 4412/16 εφαρμόζεται ανάλογα και για τον καθορισμό της αποζημίωσης του αναδόχου για εργασίες αποκατάστασης ή πρόληψης κινδύνων σε έργα που εκτελέσθηκαν, καθώς και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι βλάβες οφείλονται σε υπαιτιότητα του κυρίου του έργου ή σε άλλη αιτία που εξαιρείται από την ευθύνη του αναδόχου.

Εργασίες για αποκατάσταση βλαβών που οφείλονται σε χρήση έργου, που παραδόθηκε σε χρήση πριν από την παραλαβή του κατά τις διατάξεις του παρόντος, εκτελούνται μόνο μετά από έγγραφη εντολή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Η εντολή αυτή κοινοποιείται απαραίτητα στην προϊσταμένη αρχή. Για διαπίστωση της εκτέλεσης των εργασιών αυτών συντάσσεται ειδικό πρωτόκολλο μεταξύ του προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και του αναδόχου. Στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα κατά τα λοιπά οι παράγραφοι 7 και 8 του άρθρου 157 του Ν. 4412/16.

Τονίζεται ότι ο Ανάδοχος θα είναι μόνος υπεύθυνος για κάθε ζημιά που θα προκαλέσει σε τρίτους από αυθαίρετη κοπή ή βλάβη δένδρων, από αποθήκευση υλικών, από κακό χειρισμό των μηχανημάτων του ή καταπάτηση φυτεμένων περιοχών από τα μηχανικά μέσα που διαθέτει, και θα φροντίζει για την αποκατάσταση κάθε τέτοιας ζημιάς με δικές του δαπάνες.

Ο Ανάδοχος οφείλει να διατηρεί σε διαρκή ετοιμότητα τόσο τον μηχανικό εξοπλισμό όσο και το απασχολούμενο προσωπικό του για την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων (καιρικών φαινομένων, τεχνικών ανωμαλιών κλπ), οι οποίες μπορεί σε ανύποπτο χρόνο να προκαλέσουν πλημμύρες ή να έχουν άλλες καταστρεπτικές συνέπειες. Το ίδιο ισχύει και για περιπτώσεις που ειδικοί λόγοι (κυκλοφοριακοί, περιβαλλοντικοί κλπ) επιβάλλουν την άμεση επέμβαση συνεργείου για εκτέλεση κάποιας εργασίας.

Η Διευθύνουσα το έργο Υπηρεσία δικαιούται σε τέτοιες περιπτώσεις να τροποποιεί το πρόγραμμα εργασίας, τις θέσεις εκτέλεσης των έργων, το ωράριο εργασίας κλπ. του Αναδόχου και να διαθέτει και να κατανέμει σύμφωνα με τη δική της κρίση όλον τον προαναφερθέντα μηχανικό εξοπλισμό και το προσωπικό του Αναδόχου.

Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος για οιονδήποτε λόγο δεν εκτελεί εμπρόθεσμα τις ως άνω οριζόμενες εργασίες, ο ΚτΕ ή οποιαδήποτε αρμόδια κατά περίπτωση Υπηρεσία δικαιούται να προβεί στην εκτέλεση των εργασιών αυτών κατά την κρίση της, σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, πέραν των κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία και από τα συμβατικά τεύχη.

Σε περίπτωση ζημιών που προκλήθηκαν στα έργα που εκτελούνται από ανωτέρα βίᾳ, ο Ανάδοχος πρέπει να δηλώσει γραπτώς στην επιβλέπουσα Υπηρεσία το χρόνο που συνέβη η ζημιά, την αιτία που την προκάλεσε, το είδος, την έκταση και την δαπάνη που απαιτείται για την επανόρθωσή της. Για την ανωτέρω διαδικασία αναγνώρισης και επανόρθωσης των ζημιών από ανωτέρα βίᾳ εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία

50 ΆΡΘΡΟ 50: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΠΙΟΥ - ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ

Ο Ανάδοχος οφείλει να προφυλάσσει και να προστατεύει την υπάρχουσα βλάστηση όπως δένδρα, θάμνους και καλλιεργημένες εκτάσεις στο χώρο που εκτελείται η εργασία. Επίσης, είναι υπεύθυνος για κάθε αυθαίρετη βλάβη ιδιοκτησιών τρίτων, κοπή ή βλάβη δένδρων και θάμνων, στην οποία περιλαμβάνεται και εκείνη που προκαλείται από κακό χειρισμό των μηχανημάτων, απόθεση υλικών ή καταστροφή φυτεμένων περιοχών από μηχανικά μέσα.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να λάβει κάθε μέτρο και να συμμορφωθεί προς τις εντολές του Φορέα σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου της περιοχής του έργου, τηρώντας απόλυτα τους εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς όρους. Υποχρεούται χωρίς αποζημίωση (οι δαπάνες περιλαμβάνονται ανοιγμένα στην προσφορά του) πριν από την παράδοση για χρήση του έργου να αφαιρέσει και να απομακρύνει από την περιοχή και γενικά από το εργοτάξιο απορρίμματα, εργαλεία, ικριώματα, μηχανήματα, υλικά, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων και να αποκαταστήσει τους χώρους όπου ήταν τοποθετημένα ή εγκατεστημένα.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, κατά την εκτέλεση των έργων, να συμμορφώνεται πλήρως προς την Εγκύκλιο ΥΔΕ Γ2-Δ2/0/3/192 εγκ. A213/5-12-75 αλλά και προς τις λοιπές ισχύουσες διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

Σε περίπτωση ζημιάς ή καταστροφής σε υπάρχουσες κατασκευές ή σε στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, που δεν προβλέπονται από την εγκεκριμένη μελέτη του έργου (ή από τυχόν εγκεκριμένες από την Υπηρεσία τροποποιήσεις της) ο Ανάδοχος, ανεξάρτητα των οποιωνδήποτε ευθυνών που θα μπορούν να προκύψουν για αυτόν, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τα υπάρχοντα έργα (ή το φυσικό περιβάλλον στην κατάσταση που βρισκόταν πριν από την εγκατάστασή του, με δαπάνες του, χωρίς να δικαιούται οποιασδήποτε χρηματικής αποζημίωσης ή παράτασης προθεσμίας. Γίνεται ειδική επισήμανση ότι ο Ανάδοχος θα πρέπει κατά την εκτέλεση των χωματουργικών εργασιών να αποφεύγει να τραυματίζει τον περιβάλλοντα χώρο με πρόσθετες εκσκαφές (πέρα από αυτές που προβλέπονται από τη μελέτη) ή με απόρριψη διαφόρων προϊόντων ορυγμάτων έστω και αν προβαίνει σε κανονική διάστρωση και συμπύκνωση αυτών, γιατί διευκρινίζεται ρητά, ότι και οι προβλεπόμενες διατομές επιχωμάτων είναι προκαθορισμένων διαστάσεων και δεν επιτρέπεται η δημιουργία πλατυσμάτων χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Υπηρεσίας, η οποία θα λάβει σοβαρά υπόψη της τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Επισημαίνεται επιπλέον, ότι θα πρέπει να πληρούνται κι οι οποιεσδήποτε άλλες προϋποθέσεις προστασίας του περιβάλλοντος με τις εγκρίσεις των αρμόδιων αρχών.

Ρητά αναφέρεται ότι το κόστος και οι δαπάνες των προστατευτικών μέτρων και των μέτρων ασφαλείας βαρύνουν αποκλειστικά τον ανάδοχο και περιλαμβάνονται στο Συμβατικό Τίμημα. Ο Ανάδοχος οφείλει γενικώς να μην ρυπαίνει ή καταστρέφει το φυσικό ή τεχνητό περιβάλλον με οποιοδήποτε τρόπο.

Επίσης ο Ανάδοχος οφείλει να μην ρυπαίνει τον αέρα της περιοχής με σκόνη, άλλα σωματίδια και χημικούς ρυπαντές.

Επισημαίνεται ότι οι προσωρινές κατασκευές, διαμορφώσεις εργοταξιακών χώρων κλπ. πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα με την απόσταση της προσωρινής κατασκευής από την θέση του Έργου.

Για τη μη τήρηση των πιο πάνω υποχρεώσεών του, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικός υπεύθυνος.

Εάν ο Ανάδοχος αρνηθεί ή παραλείψει να καλύψει τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το άρθρο αυτό και τις τεχνικές προδιαγραφές, τότε η Διευθύνουσα Υπηρεσία, αφού περάσει άπρακτη η λογική προθεσμία που θα δοθεί στον ανάδοχο για τον σκοπό αυτό, θα εκτελέσει η ίδια τις εργασίες αυτές, το δε κόστος αυτών θα βαρύνει τον Ανάδοχο και οι δαπάνες θα παρακρατηθούν από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό.

Τέλος, ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση, με μέριμνα και δαπάνη του, να παίρνει όλες τις προφυλάξεις και αναγκαία μέτρα και, σε ειδικές περιπτώσεις, να προφυλάσσει κατάλληλα τις

γειτονικές εγκαταστάσεις, προκειμένου να αποφευχθούν οποιεσδήποτε σημαντικές οχλήσεις σ' αυτές.

Η ανωτέρω υποχρέωση του Αναδόχου εκτείνεται σε όλες τις περιοχές όπου εκτελούνται εργασίες, όπως π.χ. τα εργοτάξια καθαυτά, τα άκρα του έργου, τα λατομεία, οι δανειοθάλαμοι, οι χώροι απόθεσης, οι δρόμοι που χρησιμοποιούνται από τρίτους κτλ.

51 ΆΡΘΡΟ 51: ΤΕΛΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος πριν από την παράδοση για χρήση κάθε τμήματος του Έργου, καθώς και μετά την αποπεράτωση ολοκλήρου του Έργου, να αφαιρέσει και να απομακρύνει με δαπάνες του, από τους χώρους γύρω από τα τμήματα αυτά και γενικά από το εργοτάξιο, όλες τις προσωρινές εγκαταστάσεις, τα απορρίμματα, εργαλεία, ικριώματα, μηχανήματα, χρήσιμα ή άχρηστα πλεονάζοντα υλικά, που θα του υποδείξει η Υπηρεσία σαν άχρηστα ή επιζήμια για την μετέπειτα λειτουργία του Έργου και να παραδώσει τελείως καθαρές τόσο τις κατασκευές όσο και τους γύρω χώρους του εργοταξίου, φροντίζοντας γενικά να κάνει κάθε τακτοποίηση που απαιτείται για την παράδοση και εύρυθμη λειτουργία του Έργου, σύμφωνα με τα προδιαγραφόμενα στην ΕΣΥ και τους όρους της συμβάσεως.

Επίσης ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να προβεί στην άρση (καθαιρέση, αποκόμιση κ.λπ.), όταν θεωρηθεί από την Υπηρεσία ως όχι απαραίτητη, κάθε προστατευτικής κατασκευής που είχε επιβληθεί (για την εκτέλεση του έργου), για οποιονδήποτε λόγο, για αποφυγή ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κ.λπ. σε ιδιοκτησίες, οικοδομές, δένδρα, αγρούς, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κάθε φύσης έργα καθώς και για την απομάκρυνση των περιφραγμάτων των εργοταξίων.

Εάν μέσα σε δέκα (10) ημέρες, από την έγγραφη υπόμνηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, δεν προβεί στην έναρξη και σε εύλογη προθεσμία περαίωση των πιο πάνω εργασιών ο Ανάδοχος, οι εργασίες αυτές εκτελούνται σε βάρος του. Η δαπάνη των εργασιών αφαιρείται από την επόμενη πληρωμή του και για τον λόγο αυτό δεν του εκδίδεται βεβαίωση εμπρόθεσμης εκτέλεσης του έργου ή του τμήματος αυτού.

52 ΆΡΘΡΟ 52: ΖΗΜΙΕΣ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΤΟΥΣ

Ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε κίνδυνο, ο οποίος στρέφεται κατά της ζωής, υγείας, σωματικής ακεραιότητας, περιουσίας και οποιωνδήποτε άλλων προσωπικών ή περιουσιακών υλικών ή άλλων αγαθών κάθε τρίτου προσώπου συμπεριλαμβανομένων του Εργοδότη, του προσωπικού του και του προσωπικού της επίβλεψης, ο οποίος απορρέει από την εκτέλεση του έργου, από τα μέσα για την εκτέλεση των εργασιών τα οποία χρησιμοποιούνται στο εργοτάξιο από οποιονδήποτε και για οποιονδήποτε σκοπό, από κάθε πρόσωπο που εισέρχεται στο εργοτάξιο, καθώς και από τα ίδια τα κατασκευάσματα, τόσο κατά τις ημέρες και ώρες που εκτελούνται εργασίες, όσο και κατά τις ημέρες και ώρες που δεν γίνονται.

53 ΆΡΘΡΟ 33: ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει και υποβάλλει στο Φορέα φωτογραφίες του έργου μερίμνης και δαπάνες του, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα με λεπτομέρεια από τη διαταγή του Υ.Δ.Ε. αρ. 7603/5-2-1960 (Εγκ. Α 20) ήτοι:

- Φωτογραφίες της προϋπάρχουσας κατάστασης της περιοχής του έργου, που θα υποβληθούν στο Φορέα με τα δικαιολογητικά της 1ης πιστοποίησης.
- Φωτογραφίες των φάσεων του έργου που παρουσιάζουν ενδιαφέρον.
- Φωτογραφίες του έργου, μετά την περαίωσή του, θα υποβληθούν με τα δικαιολογητικά της τελευταίας πιστοποίησης, πριν την τελική.
- Οι φωτογραφίες θα εκτυπώνονται με μεγέθη 16X18 ή 18X24 σε λευκό χαρτί ή εφόσον αυτό είναι δυνατό θα παραδίδονται σε ηλεκτρονική μορφή.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται με μέριμνα και δαπάνες του, να κατασκευάσει και εγκαταστήσει μία πινακίδα δημοσιότητας του έργου, σύμφωνα με το υπόδειγμα, που θα χορηγήσει ο Φορέας και στη θέση που θα του υποδειχθεί.

54 ΆΡΘΡΟ 34: ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ

54.1 ΓΝΩΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

Σε κάθε περίπτωση, πέραν των παρεχόμενων στοιχείων, δεδομένων κλπ που διατίθενται από τον Φορέα, αποτελεί τυπική αλλά και ουσιαστική υποχρέωση κάθε διαγωνιζόμενου η εξακρίβωση και γνώση των τοπικών συνθηκών, ώστε να εξασφαλίζεται η απόλυτη εφαρμοσιμότητα της προσφοράς.

54.2 ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Όλα τα προς, κατασκευή αντικείμενα της παρούσας εργολαβίας, τα περιγραφόμενα στα Τεύχη Δημοπράτησης, όπως και σχέδια, σχήματα, πίνακες κλπ της Εγκεκριμένης Οριστικής Μελέτης είναι της "Καθολικής αρμοδιότητας και ευθύνης του Αναδόχου" και περιλαμβάνονται στην προσφορά του, εφ' όσον δεν αναφέρεται σαφώς και ρητώς συγκεκριμένη αρμοδιότητα του Φορέα.

Η "καθολική αρμοδιότητα και ευθύνη Αναδόχου" περιλαμβάνει - είτε αυτό αναγράφεται ειδικότερα κατ' άρθρο ή παράγραφο είτε όχι - ενδεικτικά όχι όμως περιοριστικά όλες τις κάτωθι υποχρεώσεις:

- Μέριμνα, έξοδα, υλικά, μέσα, εξοπλισμό, προσωπικό, ευθύνη, μέτρα ασφαλείας, μέτρα αποκατάστασης τοπίου, μέτρα σήμανσης, μέτρα ασφαλούς κυκλοφορίας και εργασίας, μέτρα για αποφυγή ρύπανσης του Εθνικού ή Επαρχιακού οδικού δικτύου ή αποκατάστασης αυτού σε περίπτωση ρύπανσης, διαδικασίες και έξοδα κλπ πάσης φύσεως αδειοδοτήσεων, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στα συμβατικά τεύχη, αποκλειστικής ευθύνης του Αναδόχου για οτιδήποτε σχετίζεται με την κατασκευή του συνολικού έργου.
- Υποχρέωση εντοπισμού σε οποιοδήποτε σημείο της χώρας ή και εκτός αυτής, καθώς και απόκτησης δικαιώματος χρήσης ή τυχόν απαιτούμενης ενοικίασης ή αγοράς ή αποζημίωσης κλπδανειοθαλάμων ή θέσης απόληψης ή εγκαταστάσεων όλων των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο, με τα προδιαγραφόμενα χαρακτηριστικά. Οι δανειοθάλαμοι και οι θέσεις απόληψης θα είναι επιτρεπτές με απόφαση Δημόσιας Αρχής.
- Υποχρέωση πραγματοποίησης εκσκαφών, φορτοεκφόρτωσης μετά σταλίας, προμήθειας και μεταφοράς όλων των υλικών, αντικειμένων, εξοπλισμού, εργαστηρίων και εγκαταστάσεων στο χώρο του έργου ή σε εργαστήρια της αποδοχής του Εργοδότη σ' οποιοδήποτε μέρος της Επικράτειας για έλεγχο, αναλύσεις κλπ, μετά της αντίστοιχης λήψης δειγμάτων και αποζημίωσης των εργαστηρίων, εκτέλεση των προβλεπομένων και προδιαγραφόμενων κατά περίπτωση εργαστηριακών ελέγχων ή με κάθε πρόσφορο τρόπο ή μέθοδο.
- Φορτοεκφόρτωση, απομάκρυνση και διάθεση τυχόν αχρήστων ή ακαταλλήλων ή ρεταλιών σε χώρους αποδοχής του Εργοδότη ή αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών, διάσπορά υλικών, αναμόχλευση προς ομογενοποίηση, τεχνική ανάμιξη, ύγρανση, συμπύκνωση.
- Τυχόν αποξήλωση και επανακατασκευή υλικών ή κατασκευών ή εγκαταστάσεων σε περίπτωση αστοχίας ή μη τήρησης προδιαγραφών των συμβατικών τευχών και της μελέτης κλπ, κατά την κρίση της επίβλεψης.
- Όλες τις μελέτες, έρευνες που θα απαιτηθούν καθώς και όλες τις υποχρεωτικές για έντεχνη εκτέλεση και έλεγχο των προδιαγραφόμενων συνοπτικά ή αναλυτικά περιγραφομένων ή μη εργασιών και αναγκαίων για την έντεχνη ολοκλήρωση του περιγραφομένου έργου σε κάθε σημείο.

Από τα παραπάνω περιγραφέντα δεν είναι της "καθολικής αρμοδιότητας και ευθύνης Αναδόχου" και δεν περιλαμβάνονται στην προσφορά του μόνο συγκεκριμένα αντικείμενα, εφ'

όσον και μόνον όταν σαφώς, ρητώς και επακριβώς αναφέρονται και περιγράφονται σε συγκεκριμένα σημεία της και των λοιπών συμβατικών τευχών ως αρμοδιότητες του Φορέα.

55 ΑΡΘΡΟ 55: ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται από τον ανάδοχο ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται, με συνοπτικό τρόπο, σε αυτό ιδίως:

- α) στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, που επικρατούν κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου,
- β) αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, καθώς και το προσωπικό σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη,
- γ) τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα μηχανήματα σε ημεραργία λόγω υπερημερίας του εργοδότη,
- δ) θέση και περιγραφή των εργασιών, αναφορά στις εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει πρόδοση ή δεν εκτελούνται, αλλά και οι σχετικοί λόγοι,
- ε) ώρα έναρξης και πέρατος κρίσιμων εργασιών εντός της ημέρας,
- στ) αφίξεις και αναχωρήσεις κύριου εξοπλισμού,
- ζ) συνθήκες κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, καθώς και τροποποιήσεις ή προβλήματα με τις ρυθμίσεις και τον σχετικό εξοπλισμό,
- η) τα προσκομιζόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες,
- θ) οι εργαστηριακές δοκιμές,
- ι) καθυστερήσεις, δυσκολίες, ατυχήματα, ζημίες, μη συνήθεις συνθήκες που προκαλούν καθυστερήσεις, καθώς και ο χρόνος προσωρινής αναστολής ή επανάληψης εργασιών,
- ια) οι εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης,
- ιβ) έκτακτα περιστατικά,
- ιγ) σημαντικές επισκέψεις ή επικοινωνίες με το Δημόσιο ή τοπικές αρχές ή παρόδιους ιδιοκτήτες, και
- ιδ) κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

Το ημερολόγιο του έργου υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου. Ο επιβλέπων του έργου ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και το υποβάλλει προς έγκριση στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας εντός δύο (2) εργασίμων ημερών.

Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 146 του Ν. 4412/16, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

56 ΑΡΘΡΟ 56: ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαμορφώσει, οργανώσει και τηρήσει κατάλληλο μητρώο του έργου, με έγγραφο, φωτογραφικό, μαγνητοσκοπημένο, ηλεκτρονικό και λοιπό εποπτικό υλικό που θα περιλαμβάνει όλες τις φάσεις εξέλιξης του έργου, σύμφωνα με τις υποδείξεις τις επιβλέπουσας υπηρεσίας.

Το μητρώο του έργου παραδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την βεβαιωμένη περάτωση του έργου (δηλαδή από την ημερομηνία που στη σχετική βεβαίωση φέρεται ως η ημερομηνία που αυτό περατώθηκε). Ένα αντίτυπο του μητρώου αυτού θα παραδίδεται στο κλιμάκιο επίβλεψης επί τόπου του έργου και ένα στα κεντρικά γραφεία του Κυρίου του Έργου.

Οι δαπάνες για τη σύνταξη του Μητρώου των έργων επιβαρύνουν τον Ανάδοχο, καθοριζομένου σαφώς ότι περιλαμβάνονται στην οικονομική του προσφορά.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει το Μητρώο του Έργου, όπως αυτό θα κατασκευαστεί τελικά. Το Μητρώο θα συνταχθεί και παραδοθεί σε δύο (2) εκτυπωμένα αντίτυπα, αλλά και σε ηλεκτρονική μορφή, και θα περιλαμβάνει οπωσδήποτε και τα εξής :

1. Γενική οριζοντιογραφία υπό κλίμακα 1:1000.
2. Κατόψεις και τομές όλων των οικοδομικών έργων υπό κλίμακα τουλάχιστον 1:50.
3. Σχέδια των λεπτομερειών του Έργου υπό κλίμακα 1:10.
4. Οριζοντιογραφία υπό κλίμακα τουλάχιστον 1:500 όλων των σωληνώσεων με αναγραφή του υλικού και διαμέτρου των σωλήνων, της κατά τμήματα κατά μήκος κλίσης, των υψομέτρων του αγωγού σε χαρακτηριστικά σημεία, των υδραυλικών στοιχείων των αγωγών (παροχή υπολογισμού, ταχύτητα κ.λ.π.).
5. Διάγραμμα υπό κλίμακα τουλάχιστον 1:250 όλων των ηλεκτρικών καλωδίων, σημάτων ελέγχου κ.λπ.
6. Έγχρωμες φωτογραφίες που θα ληφθούν κατά τα διάφορα στάδια εκτέλεσης του Έργου και θα τοποθετηθούν σε χωριστό ευπαρουσίαστο τεύχος. (μόνο σε ηλεκτρονική μορφή)
7. Εγχειρίδια λειτουργίας και συντήρησης καθώς και τεχνικά φυλλάδια για το σύνολο του προσφερόμενου εξοπλισμού.
8. Κάθε βάση δεδομένων, που θα χρησιμοποιηθεί για την λειτουργία της Εγκατάστασης, , με πλήρες ιστορικό για το διάστημα της Σύμβασης του Αναδόχου.

57 ΑΡΘΡΟ 57:ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται, αμέσως μόλις διαπιστώσει την ύπαρξη αρχαιοτήτων οποιασδήποτε ηλικίας στο έργο, να ειδοποιήσει την Υπηρεσία και μέσω αυτής την αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία και να διακόψει κάθε εργασία στις περιοχές των ευρημάτων, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση και διαφύλαξη των εν λόγω αρχαιοτήτων.

Μετά τον πρώτο χαρακτηρισμό από την Αρχαιολογική Υπηρεσία θα δοθούν οδηγίες στον Ανάδοχο, είτε για τη συνέχιση των εργασιών, είτε για την προσωρινή διακοπή των εργασιών για τη διενέργεια αρχαιολογικής έρευνας από την αρμόδια Υπηρεσία και τη μεταφορά του εξοπλισμού και προσωπικού του σε άλλο μέτωπο εργασιών έως τη λήξη των αρχαιολογικών ερευνών, με ανάλογη αλλαγή του χρονοδιαγράμματος του έργου.

Η μετατόπιση από το μέτωπο εργασιών σε άλλο γίνεται από τον ανάδοχο χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση και άμεσα, προκειμένου να μην υπάρχει καθυστέρηση εξ αιτίας του στη διενέργεια των αρχαιολογικών ερευνών.

ΜΕΡΟΣ Δ: ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

58 ΑΡΘΡΟ 58: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Η σύμβαση έχει ως αντικείμενο εκτός της κατασκευής και της δοκιμαστικής λειτουργίας του έργου και την τεχνική, λειτουργική και καλή συντήρηση - διαχείριση της εγκατάστασης, για περίοδο 5 ετών, με δυνατότητα εφαρμογής δικαιώματος προαίρεσης έως και 3 έτη μετά την ολοκλήρωση της λειτουργίας των 5 ετών.

Οι υπηρεσίες που αναλαμβάνει ο Ανάδοχος κατά το διάστημα αυτό αφορούν σε:

- λειτουργία του XYTA πριν την ολοκλήρωση των έργων αναβάθμισης, για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους, που περιλαμβάνει:
  - υπηρεσίες διάθεσης στερεών αποβλήτων
  - υπηρεσίες μεταφοράς στραγγισμάτων
- λειτουργία του XYTA μετά την ολοκλήρωση των έργων αναβάθμισης, για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών, που περιλαμβάνει:
  - υπηρεσίες διάθεσης στερεών αποβλήτων
  - υπηρεσίες Επεξεργασίας Στραγγισμάτων
  - υπηρεσίες μεταφοράς στραγγισμάτων

Στην περίπτωση εφαρμογής του δικαιώματος προαίρεσης, οι υπηρεσίες που θα αναλάβει ο Ανάδοχος αφορούν σε υπηρεσίες λειτουργίας του XYTA μετά την ολοκλήρωση των 5 ετών της κανονικής λειτουργίας και συγκεκριμένα σε:

- υπηρεσίες διάθεσης στερεών αποβλήτων
- υπηρεσίες Επεξεργασίας Στραγγισμάτων
- υπηρεσίες μεταφοράς στραγγισμάτων

Ο Ανάδοχος πριν την έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας της εγκατάστασης οφείλει να εκδώσει όλες τις απαραίτητες άδειες λειτουργίας.

Οι ενέργειες, τις οποίες έχει σαν αντικείμενο η λειτουργία, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, αναφέρονται στο τεύχος της Τεχνικής Περιγραφής Λειτουργίας.

59 ΑΡΘΡΟ 59: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

59.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Για τη λειτουργία του XYTY ο ανάδοχος οφείλει να θέσει σε πλήρη και αποδοτική λειτουργία το σύνολο των εγκαταστάσεων του X.Y.T.A. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα - οριζόμενα στα συμβατικά στοιχεία, αναπτύσσοντας τα συνεργεία του και όλο τον αναγκαίο εξοπλισμό (εργαλεία, όργανα ελέγχου και μετρήσεων, άμεσα αναλώσιμα και λοιπά υλικά πρώτης ανάγκης, στολές και χειρόκτιτα εργασίας, μέσα ατομικής προστασίας και υγιεινής της εργασίας κλπ.) για την εκτέλεση των υπηρεσιών, σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης, καθώς και τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγιεινή του προσωπικού του.

Ο Ανάδοχος είναι επίσης υποχρεωμένος να διαθέσει τα αναγκαία πλέον των υπαρχόντων έπιπλα και είδη γραφείου που θα απαιτηθούν για το προσωπικό του. Στην περίπτωση που επιθυμεί αυτόνομο χώρο για την λειτουργία του γραφείου του θα πρέπει να εγκαταστήσει ίδιο, μεταθετό, εργοταξιακό οικίσκο σε χώρο στο χώρο του X.Y.T.A. μετά από έγκριση της Αρμόδιας Υπηρεσίας.

Παράλληλα με την υπογραφή της Σύμβασης και αναπόσπαστο τμήμα αυτής θα αποτελεί και το πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής μεταξύ του Εργοδότη και του Αναδόχου που θα αναφέρεται σε όλο γενικότερα τον εξοπλισμό, τα υλικά και τις υποδομές που θα παραλάβει. Όλα τα παραπάνω ο Ανάδοχος οφείλει να τα παραδώσει μετά τη λήξη του χρόνου Σύμβασης σε κατάσταση καλής λειτουργίας.

Εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος οφείλει να γνωστοποιήσει εγγράφως στον Εργοδότη, τα στοιχεία και τις ειδικότητες των τεχνιτών των συνεργείων του, καθώς και τον τεχνικό υπεύθυνο του, που θα είναι εξουσιοδοτημένος για τη σύνταξη και υπογραφή τεχνικών εκθέσεων από πλευράς του, την τήρηση ημερολογίου και λοιπών εντύπων.

Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος διαθέτει πλήρη ετοιμότητα για την έναρξη των εργασιών του σε συντομότερο των αναφερομένων προθεσμιών χρονικό διάστημα, δύναται να προβεί άμεσα σε αυτήν, με τη σύμφωνη γνώμη της Αρμόδιας Υπηρεσίας.

Ο Ανάδοχος κατά υλοποίηση των συμβατικών του υποχρεώσεων οφείλει ανελλιπώς να συνεργάζεται με το προσωπικό του Συνδέσμου και την Αρμόδια Υπηρεσία και να λαμβάνει υπόψη του τις επισημάνσεις και υποδείξεις, όποτε απαιτηθεί, ώστε να επιτυχάνεται το βέλτιστο αποτέλεσμα.

Ο Ανάδοχος, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του, οφείλει εγκαίρως να ενημερώνει την Αρμόδια Υπηρεσία για τα προβλήματα που εντοπίζει και να διατυπώνει τις προτάσεις του, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη και ασφαλής λειτουργία των εγκαταστάσεων.

Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για λάθη ή ελλείψεις κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Λόγω της ειδικής φύσης του αντικειμένου, λειτουργικού χαρακτήρα, ενδεχόμενες αξιώσεις του Εργοδότη κατά του Αναδόχου, λόγω πλημμελούς εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης, παύουν να έχουν ισχύ εφόσον εγερθούν για πρώτη φορά μετά την πάροδο έτους από την παραλαβή του αντικειμένου ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο λύση της Σύμβασης.

Με μέριμνα του Αναδόχου τηρείται ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται σε αυτό στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν, οι εκτελούμενες εργασίες με συνοπτικό τρόπο οι εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης, τυχόν έκτακτα περιστατικά και κάθε άλλο σχετικό σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

Το ημερολόγιο υπογράφεται από τον Υπεύθυνο Λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α. με ψηφιακή υπογραφή.

Η Αρμόδια Υπηρεσία μπορεί να καθορίσει την καταγραφή στο ημερολόγιο συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων ή να ζητήσει από τον Ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων.

59.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ

Ο Ανάδοχος δεσμεύεται ρητά και αιμετάκλητα να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του, με επιδεξιότητα, επιμέλεια και επαγγελματική κρίση και αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες που απορρέουν από τη Σύμβαση.

Αν ο Ανάδοχος κληθεί από τον Εργοδότη να παρέμβει σε υπόθεση μεταξύ αυτού (του Εργοδότη) και τρίτου, υποχρεώνεται να ενεργήσει, σύμφωνα με τη Σύμβαση. Εάν από τη Σύμβαση δεν συνάγεται ο τρόπος δράσης του, απευθύνεται στον Εργοδότη ζητώντας σχετικές οδηγίες.

Με τη λήξη της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να επιστρέψει στον Εργοδότη όλα τα έγγραφα ή στοιχεία, που παρέλαβε για την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων, καθώς και ό,τι άλλο ανήκει σ' αυτόν.

Οι τεχνικού περιεχομένου υποχρεώσεις του Αναδόχου προσδιορίζονται στα τεύχη δημοπράτησης.

Υποχρέωση του Αναδόχου είναι να επιτυχάνει, στη διάρκεια της παρούσας σύμβασης, τα δεσμευτικά, ποσοτικά και ποιοτικά μεγέθη που αφορούν στη λειτουργία της ΕΕΣ, όπως αυτά ορίζονται στα τεύχη δημοπράτησης και την αντίστοιχη ΑΕΠΟ.

Ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικός υπεύθυνος για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, στο βαθμό που του αναλογεί. Ουδεμία ευθύνη φέρει ο Εργοδότης σε περίπτωση παραβίασης τους.

Ο Εργοδότης δεν ευθύνεται έναντι του Αναδόχου για οποιαδήποτε εκνίκησή του.

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση για οποιαδήποτε βλάβη προκύψει είτε σε κινητές είτε σε σταθερές εγκαταστάσεις, και η οποία εμποδίζει προσωρινά την ορθή λειτουργία του χώρου, να αναγγέλλει έγκαιρα το γεγονός στην αρμόδια Διεύθυνση Περιβάλλοντος σύμφωνα με τις διατάξεις της Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας, με ταυτόχρονη κοινοποίηση στον Εργοδότη, αναφέροντας ταυτόχρονα και τον τρόπο αποκατάστασης.

Απαγορεύεται στον Ανάδοχο να εκχωρήσει σε τρίτους μέρος ή το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών του που απορρέουν από τη Σύμβαση, χωρίς απόφαση του αρμοδίου οργάνου του φορέα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για λάθη ή ελλείψεις κατά την διάρκεια εκτέλεση των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται, με δικές του δαπάνες, να εφαρμόσει το προδιαγραφόμενο υλικό επικάλυψης, προσκομίζοντας προς απόδειξη τούτου τις απαραίτητες αναλύσεις από αδειοδοτημένο εργαστήριο. Το εν λόγω υλικό θα μεταφέρεται με δικά του μέσα, χωρίς να μπορεί να αιτηθεί επιπλέον αποζημίωσης. Το αυτό ισχύει και για τυχόν σκύρα που θα απαιτηθούν για την ορθή λειτουργία του χώρου.

Ο Ανάδοχος φέρει οποιαδήποτε αστική, διοικητική και ποινική ευθύνη από τη μη τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και της κείμενης νομοθεσίας. Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την καταβολή οποιουδήποτε διοικητικού προστίμου επιβληθεί λόγω πλημμελούς λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α. και για οποιαδήποτε υποβάθμιση ή ρύπανση του περιβάλλοντος η οποία θα προκύψει εξαιτίας του, ακόμα και αν βεβαιωθεί στον εργοδότη.

59.3 ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Υποχρέωση του αναδόχου αποτελεί και η υποβολή εκθέσεων (μηνιαίες, ετήσιες και μία συνολική στο τέλος της Σύμβασης), καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας, οι οποίες αφορούν στις εργασίες κατά την κανονική λειτουργία. Συγκεκριμένα:

- **Μηνιαία**

Ο Ανάδοχος θα υποβάλλει στην Αρμόδια Υπηρεσία Μηνιαία Συνοπτική Έκθεση Λειτουργίας και Συντήρησης με τις κύριες επεμβάσεις και τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων, ελέγχων συντηρήσεων και επισκευών που διενήργησε με βάση το Πρόγραμμα Ελέγχου και Συντήρησης των μονάδων.

Αυτή η έκθεση - που θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τα αναφερόμενα στο Ημερολόγιο Συντήρησης - θα διορθώνεται, και θα εγκρίνεται από την Αρμόδια Υπηρεσία.

Η ανωτέρω Μηνιαία Έκθεση θα είναι συνταγμένη κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αποτελεί την κύρια πηγή των επιμετρητικών στοιχείων (σε σχέση με τα συναφή είδη εργασιών που υπόκεινται σε επιμετρήσεις) και θα αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του ως προς το αντικείμενο της συντήρησης.

Η εν λόγω έκθεση θα περιλαμβάνει επιπρόσθετα και τα εξής:

- Στοιχεία παροχής εισόδου - εξόδου, προϊόντων - παραπροϊόντων
- Στοιχεία μετρήσεων παραμέτρων λειτουργίας
- Σχολιασμό τυχόν αποκλίσεων παραμέτρων λειτουργίας και ποιότητας, με προτάσεις για θεραπεία εξωγενών και μη αιτιών
- Προτάσεις για την βελτιστοποίηση των παραμέτρων λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α.
- Στοιχεία από την προσκόμιση και χρήση αναλώσιμων, ανταλλακτικών και λοιπών υλικών για τη διενέργεια των συντηρήσεων - επισκευών.
- Ποσότητες ενέργειας και νερού που καταναλώθηκαν
- Δελτία ημερήσιας παρουσίας εργαζομένων ανά βάρδια υπογεγραμμένα από τον υπεύθυνο λειτουργίας του Αναδόχου.
- Επικαιροποιημένα στοιχεία που αφορούν στα τεχνικά σχέδια και οδηγίες, για οποιαδήποτε τυχόν αλλαγή επέλθει στα συστήματα των εγκαταστάσεων, κατά τις επεμβάσεις συντήρησης, επισκευών και ρυθμίσεων τους

- Τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων
  - Συμβάντα – αστοχίες – ατυχήματα
  - Ημερήσιο όγκο χωματισμών (υλικό επικάλυψης).
- **Ετήσια Έκθεση Λειτουργίας**
Θα βασίζεται στις μηνιαίες εκθέσεις και θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα κάτωθι:
- τα αντίστοιχα που θα περιλαμβάνονται και στις μηνιαίες εκθέσεις λειτουργίας, για όσους μήνες του υπόψη ημερολογιακού έτους είχε την ευθύνη λειτουργίας ο Ανάδοχος,
  - ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά των εισροών και εκροών εισόδου, εξόδου, ενδιάμεσων σταδίων των μονάδων,
  - σημαντικά περιστατικά κατά τη λειτουργία, σημαντικές επισκευές-αντικαταστάσεις εξοπλισμού,
  - τις καταναλωθείσες ποσότητες των αναλωσίμων (λειτουργίας και συντήρησης),
  - γενικά συμπεράσματα που προέκυψαν από το υπόψη χρονικό διάστημα λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Υ.,
  - ενδεχόμενες προτάσεις για την βελτιστοποίηση της λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Υ. είτε αυτές αφορούν λειτουργικές ρυθμίσεις είτε τον εξοπλισμό, είτε τον τρόπο παρακολούθησης της Λειτουργίας.
  - **ανά τρίμηνο**, θα υποβάλει τεχνική έκθεση για την σταδιακή διαμόρφωση του ανάγλυφου συνοδευόμενη από:
    1. Οριζοντιογραφία σταδιακής διαμόρφωσης ανάγλυφου Χ.Υ.Τ.Υ. (κλ. 1:1.000 – 1:2.000).
    2. Ενδεικτικές τομές του Χ.Υ.Τ.Υ. με απεικόνιση των κελιών των απορριμμάτων.
    3. Λεπτομέρειες ημερήσιας και προσωρινής κάλυψης.
    4. Σχέδιο ανάπτυξης δικτύου βιοαερίου
- **Συνολική Έκθεση στο τέλος της Σύμβασης**
Αποτελεί υποχρέωση του Αναδόχου, η σύνταξη και υποβολή στο τέλος της Σύμβασης και πριν την Παραλαβή, Τελικής Έκθεσης Λειτουργίας Συντήρησης και Επισκευών η οποία θα συνοψίζει τις μηνιαίες εκθέσεις και θα εξάγει συγκεντρωτικά συμπεράσματα.

Επισημαίνεται ότι όλα τα απαιτούμενα αρχεία και εκθέσεις θα τηρούνται και θα κατατίθενται και σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή.

60 ΑΡΘΡΟ 60: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

60.1 ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ, ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Όπου στην παρούσα γίνεται λόγος για υποχρέωση του Αναδόχου να λαμβάνει από τον Περιφερειακό Σύνδεσμο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) Κεντρικής Μακεδονίας την έγκριση του τελευταίου ή τη συναίνεση του ή τη συγκατάθεσή του, ο Σύνδεσμος οφείλει να παράσχει αυτές εγκαίρως. Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή σε περίπτωση που η σχετική προθεσμία παρέλθει άπρακτη, οι εκ του λόγου τούτου συνέπειες λογίζονται ως μη αναγόμενες στην ευθύνη του Αναδόχου.

Ο Εργοδότης θα ενεργεί εγκαίρως για την έκδοση οδηγιών και αποφάσεων σχετικά με θέματα που του αναφέρει ο Ανάδοχος.

60.2 ΠΑΡΟΧΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ο Εργοδότης υποχρεούται να παρέχει στον Ανάδοχο, χωρίς επιβάρυνση, όλες τις πληροφορίες που αφορούν στη Σύμβαση, εφόσον είναι διαθέσιμες και δεν έχει κώλυμα να τις παραδώσει.

60.3 ΚΙΝΗΤΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Ο Εργοδότης θα διαθέσει επί τόπου και κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της παροχής υπηρεσιών τον κάτωθι κινητό εξοπλισμό:

- 'Ένα (1) συμπιεστή απορριμμάτων BAMAG
- 'Ένα (1) φορτωτή εκσκαφέα RAMITALIA
- 'Ένα (1) φορτηγό IVECO

Σε περίπτωση βλάβης αυτών, θα κάνει χρήση δικών του μηχανημάτων έργου και οχημάτων αντιστοίχων με τα ανωτέρω, χωρίς να δικαιούται πρόσθετη αποζημίωση

61 ΠΡΟΣΚΟΜΙΣΗ ΜΗ ΕΠΙΤΡΕΠΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει ο Ανάδοχος, κατά το στάδιο εισόδου και υποδοχής των απορριμματοφόρων να πραγματοποιεί όλους τους ελέγχους ώστε να μην επιτραπεί η είσοδος μη αποδεκτών αποβλήτων (π.χ. ογκώδη κλπ). Σε περίπτωση που εκ των υστέρων ο Ανάδοχος εντοπίσει προσκόμιση αποβλήτων, των οποίων η διάθεση δεν επιτρέπεται στο έργο, και εφόσον εντοπιστεί το απορριμματοφόρο το οποίο το εκφόρτωσε, τότε το μη αποδεκτό φορτίο καταλογίζεται στον Δήμο από τον οποίο προήλθε, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να το διαχειριστεί και να το απομακρύνει από το έργο εντός 24 ωρών.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβλέψει κάθε ενδεικνυόμενο μέσο ή διαδικασία για την αποφυγή βλαβών από αντικείμενα που πιθανώς να περιλαμβάνονται στα οικιακά απόβλητα (π.χ. μικρά και μεσαίου μεγέθους μεταλλικά αντικείμενα, φιαλίδια γκαζιού κλπ) αλλά και από μη αποδεκτά απόβλητα που παρά τους ελέγχους θα εισέλθουν στο έργο.

62 ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να υιοθετήσει, κατά τη διαχείριση της εγκατάστασης, όλες τις αναγκαίες προβλέψεις και προφυλάξεις για τη ζωή και την ακεραιότητα των εργαζομένων που απασχολούνται στο έργο ή που άμεσα ή έμμεσα παρεμβαίνουν για λογαριασμό του Κυρίου του έργου συμπεριλαμβανομένων των προτεινόμενων προσώπων από αυτόν στη διεύθυνση, παρατήρηση, μέτρηση, φροντίδα και επιτήρηση των εργασιών.

63 ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΡΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Ο Κύριος του Έργου θα μπορεί να επιτρέψει τις επισκέψεις στην εγκατάσταση σε όλα τα πρόσωπα που θα κάνουν δικαιολογημένη αίτηση, σχολεία, κλπ. κατόπιν γραπτής προειδοποίησης στον Ανάδοχο.

Δεν θα είναι απαραίτητη η προειδοποίηση ή η εξουσιοδότηση από μέρους του Κυρίου του έργου για την είσοδο στην εγκατάσταση εκ μέρους του ίδιου του Κυρίου του έργου και των τεχνικών του που είναι τοποθετημένοι στην εποπτεία της λειτουργίας, καθώς και των ελεγκτικών μηχανισμών του Δημοσίου. Κάθε επίσκεψη, θα κοινοποιείται στον Ανάδοχο ούτως ώστε να προετοιμάσει την είσοδο στην εγκατάσταση και την πιθανή παρουσία ενός ειδικευμένου συνοδού.

Ο Ανάδοχος θα προετοιμάσει ειδικές διαδικασίες επίσκεψης για τις οποίες ούτως ή άλλως θα πρέπει να συμφωνεί και ο Κύριος του έργου, για τον σεβασμό στους Νόμους ασφάλειας, του απορρήτου και της εχεμύθειας. Αντίστοιχα ο Ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώνει τον Κύριο του έργου για έγκριση της εισόδου τρίτων στην εγκατάσταση.

64 ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για το προσωπικό που θα χρησιμοποιήσει, ώστε να είναι κατάλληλα επιμορφωμένο -εξειδικευμένο για την εργασία που θα συντελέσουν. Ο Εργοδότης έχει το δικαίωμα να ζητήσει την αντικατάσταση του προσωπικού του Αναδόχου, το οποίο θα διαιπιστώσει ότι δεν έχει τα απαραίτητα προσόντα για την εκτέλεση της εργασίας στη θέση που θα απασχοληθεί.

Ο Ανάδοχος δεν μπορεί να προσφέρει αριθμό θέσεων εργασίας μικρότερο από τον αναφερόμενο ως ελάχιστο απαιτούμενο στα τεύχη δημοπράτησης. Εφόσον απαιτηθεί πρόσθετο προσωπικό πέραν του αναλυτικά περιγραφόμενου στην προσφορά του, για οποιοδήποτε λειτουργικό λόγο ή προσωπικό αντικατάστασης λόγω ασθενειών κ.λπ., ο Ανάδοχος υποχρεούται με δικές του δαπάνες να καλύψει τις πρόσθετες θέσεις με πρόσωπα ανάλογων προσόντων και υπό την έγκριση της Αρμόδιας Υπηρεσίας. Ο Υπεύθυνος Λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α., καθώς και το σύνολο του λοιπού προσωπικού θα πρέπει βρίσκονται καθημερινά στον χώρο του Χ.Υ.Τ.Α..

65 ΤΜΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- 1) Εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος οφείλει να έχει εγκατασταθεί στο έργο και να είναι έτοιμος για την έναρξη λειτουργίας των μονάδων.
- 2) Εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλλει τα κάτωθι:
  - Πρόγραμμα Ποιότητας Υπηρεσιών και Πρόγραμμα Ελέγχου Ποιότητας Παρεχόμενων Υπηρεσιών (2 αντίτυπα). Η Αρμόδια Υπηρεσία εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών θα πρέπει να επιστρέψει ένα εγκεκριμένο αντίτυπο στον Ανάδοχο με τις τυχόν παρατηρήσεις. Κάθε πιθανή αναθεώρηση του Π.Π.Ε. που θα απαιτηθεί κατά τη διάρκεια των εργασιών από τις ανάγκες που θα προκύψουν, θα υποβάλλεται για έγκριση στην Αρμόδια Υπηρεσία.
  - Μελέτη Εκτίμησης Επαγγελματικού Κυνδύνου (2 αντίτυπα). Η Αρμόδια Υπηρεσία εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών θα πρέπει να επιστρέψει ένα εγκεκριμένο αντίτυπο στον Ανάδοχο με τυχόν παρατηρήσεις.
  - Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης (2 αντίτυπα). Η Αρμόδια Υπηρεσία εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών θα πρέπει να έχει εγκρίνει το εν λόγω πρόγραμμα.
  - Σχέδιο Λειτουργίας και Συντήρησης της Ε.Ε.Σ. (2 αντίτυπα). Η Αρμόδια Υπηρεσία εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών θα πρέπει να έχει εγκρίνει το εν λόγω σχέδιο.

66 ΑΡΘΡΟ 66 ΑΜΟΙΒΗ - ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ

66.1 ΑΜΟΙΒΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Η συμβατική αμοιβή του Αναδόχου είναι αυτή που προκύπτει με βάση την Οικονομική του Προσφορά, όπως τελικά αυτή διαμορφώνεται με την Απόφαση Ανάθεσης της Προϊσταμένης Αρχής. Διασαφηνίζεται ότι στην ως άνω συμβατική αμοιβή του Αναδόχου περιλαμβάνεται οιανδήποτε δαπάνη αυτού ήθελε ανακύψει αναφορικά με την ταφή των απορριμμάτων και τη διαχείριση των στραγγισμάτων που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας.

Η συμβατική αμοιβή του Αναδόχου περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες (όπως λειτουργικά έξοδα, έξοδα και κάθε δαπάνη μη ρητά κατονομαζόμενη εδώ και στα λοιπά άρθρα της παρούσας Σ.Υ. και του συνόλου της Διακήρυξης, αναγκαία όμως για την εκτέλεση της Σύμβασης και την επιτυχή εκπλήρωση των υποχρεώσεων του) και το επιχειρηματικό του κέρδος.

Για τους πρώτους δώδεκα μήνες (12) της παρεχόμενης υπηρεσίας, η λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α. έχει υπολογισθεί ότι θα γίνεται πριν ολοκληρωθούν τα έργα αναβάθμισης, επομένως και η αμοιβή του θα υπολογίζεται με την αντίστοιχη τιμή προσφοράς του.

Στους υπόλοιπους σαράντα οκτώ (48) μήνες της παρεχόμενης υπηρεσίας, καθώς και στην προαίρεση (εφόσον ενεργοποιηθεί), υπολογίζεται ότι θα έχει ολοκληρωθεί η αναβάθμιση του Χ.Υ.Τ.Α. και επομένως η αμοιβή θα υπολογίζεται με τις αντίστοιχες τιμές προσφοράς.

Εάν τα έργα ολοκληρωθούν νωρίτερα των δώδεκα (12) μηνών τότε θα προσαρμοστεί αντίστοιχα και η αμοιβή του Αναδόχου με την προσφορά που έχει δώσει για τη λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α. μετά την αναβάθμιση. Το ίδιο θα ισχύσει και αν τα έργα ολοκληρωθούν μετά το διάστημα των δώδεκα (12) μηνών τότε η αμοιβή θα υπολογίζεται με την τιμή προσφοράς πριν την αναβάθμιση.

66.2 ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Η πληρωμή του Αναδόχου θα πραγματοποιηθεί με τον πιο κάτω τρόπο :

Ο προσδιορισμός του πληρωτέου ποσού θα γίνεται με βάση την οικονομική του προσφορά ανηγμένη σε €/tn απορριμμάτων και €/m³ στραγγισμάτων, με βάση τις αντίστοιχες ποσότητες απορριμμάτων και στραγγισμάτων που διαχειρίστηκε αποδεδειγμένα ο Ανάδοχος.

Ο Ανάδοχος αμείβεται σε μηνιαία βάση για τη λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α. σύμφωνα με την Οικονομική του Προσφορά. Το τίμημα της συμβατικής αμοιβής θα αποδίδεται στον Ανάδοχο με μηνιαίες πληρωμές, αφού πρώτα συνταχθεί πρωτόκολλο παραλαβής των υπηρεσιών από την επιτροπή παραλαβής, μετά από τη σύμφωνη γνώμη της Αρμόδιας Υπηρεσίας και μετά από την προβλεπόμενη έγκριση του πρωτοκόλου.

Για την πληρωμή του, ο Ανάδοχος συντάσσει και υποβάλλει κάθε μήνα δελτία παροχής υπηρεσιών, τα οποία ελέγχονται και εγκρίνονται από την Αρμόδια Υπηρεσία. Στο ποσό της αμοιβής συμπεριλαμβάνονται οι βαρύνοντες τον Ανάδοχο φόροι και κρατήσεις, ενώ ο Φ.Π.Α. βαρύνει τον Εργοδότη. Η αμοιβή δεν υπόκειται σε καμία αναθεώρηση για οποιοδήποτε λόγο και αιτία και παραμένει σταθερή και αμετάβλητη καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της εντολής.

Στα Δελτία Παροχής αναγράφονται:

- Η περίοδος στην οποία παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες.
- Πίνακας αμοιβής με το αιτούμενο προς πληρωμή ποσό για το συμβατικό αντικείμενο που εκτελέστηκε, εντός του οικείου μηνός.
- Το πληρωτέο ποσό
- Ο αναλογών Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

Μετά την έγκριση του Δελτίου Παροχής, ο Ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει τα προβλεπόμενα από το άρθρο 200 του Ν.4412/2016 δικαιολογητικά για την είσπραξη του.

Διευκρινίζεται ότι :

- Ο Ανάδοχος είναι πλήρως και αποκλειστικά υπεύθυνος για όλες τις εισφορές, οφειλές, τέλη και άλλες πληρωμές στα Ταμεία Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγειονομικής Περίθαλψης και Συντάξεων, Επαγγελματικών, Δημόσιων ή άλλων φορέων, όπως ΕΦΚΑ, ΤΣΜΕΔΕ, κλπ.
- Η συμβατική αμοιβή δεν περιλαμβάνει Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Ο φόρος αυτός θα καταβάλλεται επιπλέον στον Ανάδοχο με την πληρωμή κάθε Λογαριασμού.
- Σε περίπτωση ενεχυρίασης της απαίτησης θα πρέπει να προσκομιστεί από τον Ανάδοχο πράξη ενεχυρίασης σύμφωνα με την KYA 46274/22-09-2014 (Β'2573) «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Ο λογαριασμός πρέπει να συνοδεύεται από τις ημερήσιες εκτυπώσεις της γεφυροπλάστιγγας. Ημέρες για τις οποίες δεν υπάρχουν αντίστοιχες εκτυπώσεις, αφαιρούνται από τον λογαριασμό μέχρι την προσκόμιση των αντίστοιχων εκτυπώσεων. Η Αρμόδια Υπηρεσία ελέγχει τη γεφυροπλάστιγγα και το σύστημα παραγωγής των εκτυπώσεων. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εφαρμόσει όποιες υποδείξεις της Αρμόδιας Υπηρεσίας τόσο στη γεφυροπλάστιγγα όσο και στο σύστημα εκτυπώσεων. Το σύστημα ζύγισης (γεφυροπλάστιγγα) θα διακριβώνεται από φορέα αποδοχής του Φορέα, οι υπηρεσίες του οποίου διατηρούν το δικαίωμα ελέγχου όποτε το κρίνουν απαραίτητο. Μετά την εφαρμογή των υποδείξεων τα

αποτελέσματα των ζυγίσεων είναι κοινά αποδεκτά και δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αντιρρήσεων ή διαφωνιών.

Επιπλέον, ο έλεγχος των εισερχομένων ποσοτήτων των στραγγισμάτων στην Ε.Ε.Σ. θα γίνεται με ηλεκτρομαγνητικό παροχόμετρο το οποίο θα εγκατασταθεί σε κατάλληλο σημείο που θα υποδειχθεί από τον Φορέα, εγκιβωτισμένο και σφραγισμένο και θα διακριβώνεται από φορέα της επιλογής του Εργοδότη με δαπάνη του Αναδόχου. Στο τέλος κάθε μήνα ο Ανάδοχος οφείλει να υποβάλλει συγκεντρωτικό πίνακα με όλες τις ποσότητες στραγγισμάτων που επεξεργάστηκαν, τις ημέρες λειτουργίας της μονάδας εντός του μήνα.

Για να πληρωθεί την μεταφορά των στραγγισμάτων θα προσκομίζει ζυγολόγια καθώς και βεβαίωση παραλαβής από την αδειοδοτημένη Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων στην οποία θα τα αποθέτει

Η πληρωμή στον Ανάδοχο πρέπει να πραγματοποιείται εντός 30 ημερών από την ρητή ή τεκμαιρόμενη έγκριση του λογαριασμού. Σε περίπτωση μη πληρωμής εντός του 30 ημέρου ο Ανάδοχος δικαιούται τόκων υπερημερίας. Η παράταση της μη πληρωμής πέραν των 60 ημερών από την ρητή ή τεκμαιρόμενη έγκριση του λογαριασμού, δίνει στον Ανάδοχο το δικαίωμα διάλυσης της σύμβασης.

67 ΑΡΘΡΟ 67: ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελεί επιμελώς τα καθήκοντα του, όπως αυτά καθορίζονται - απορρέουν από το σύνολο των συμβατικών στοιχείων και συγκεκριμένα τον έγκαιρο εντοπισμό και αποκατάσταση των βλαβών, την εξασφάλιση της εύρυθμης και ασφαλούς λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α., τον αποτελεσματικό προγραμματισμό και εκτέλεση των συντηρήσεων, την ποιότητα, αρτιότητα και ασφάλεια των εργασιών και παρεχόμενων λοιπών υπηρεσιών, καθώς και την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Σε περίπτωση που εντοπιστεί η πλημμελής τήρηση των ανωτέρω, τότε η Διεύθυνση που παρακολουθεί την σύμβαση, συντάσσει έγγραφη προειδοποίηση, η οποία κοινοποιείται στον Ανάδοχο αμελλητί. Ο Ανάδοχος οφείλει να συμμορφωθεί και να αποκαταστήσει την απόκλιση/συμβάν εντός εύλογης περιόδου επίλυσης, όπως αυτή θα ορίζεται στην παραπάνω προειδοποίηση.

Σημαντικότερη παράβαση της Σύμβασης είναι η μη εξασφάλιση καθημερινής λειτουργίας όλων των εγκαταστάσεων. Η συστηματική υπαιτίως εκ μέρους του αναδόχου, μη τήρηση της υποχρέωσης του αυτής, είναι λόγος έκπτωσης αυτού, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, αποκλίσεις και αντίστοιχες περίοδοι αποκατάστασης παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

No	Τίτλος	Περιγραφή Συμβάντος/ Απόκλισης	Περίοδος Επίλυσης
1	Εξουσιοδοτημένα οχήματα	Αποδοχή μη Εξουσιοδοτημένου οχήματος	1 ώρα
2	Γεφυροπλάστιγγα	Αποτυχία στην καταγραφή όλων των πληροφοριών της γεφυροπλάστιγγας σε ηλεκτρονική μορφή και έντυπη μορφή, στην τήρηση όλων των καταγραφών της γεφυροπλάστιγγας και στην έκδοση απόδειξης ζύγισης	1 εβδομάδα

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

No	Τίτλος	Περιγραφή Συμβάντος/ Απόκλισης	Περίοδος Επίλυσης
3	Κτιριακές εγκαταστάσεις & περιβάλλον χώρος	Αποτυχία στη διατήρηση του περιβάλλοντος χώρου & αποτυχία διατήρησης κατάστασης των κτιριακών εγκαταστάσεων σε αποδεκτό επίπεδο	10 ημέρες
4	Καθαριότητα	Αποτυχία διατήρησης των εγκαταστάσεων σε αποδεκτό επίπεδο καθαριότητας	5 ημέρες
5	Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι	Αδυναμία τήρησης των Περιβαλλοντικών Όρων, κατά τη λειτουργία του Χ.Υ.Τ.Α.	5 ημέρες
6	Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης	Αδυναμία τήρησης των προβλεπόμενων στο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης για τον Χ.Υ.Τ.Α.	5 ημέρες
7	Εργασίες Υγειονομικής Ταφής	Αποτυχία εκτέλεσης των εργασιών χωματοκάλυψης, σύμφωνα με τις σχετικές εγκρίσεις και το πρόγραμμα λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α.	2 ημέρες
8	Εργασίες Υγειονομικής ταφής	Αποτυχία αποδοχής απορριμμάτων στο μέτωπο απόθεσης, σύμφωνα με τις σχετικές εγκρίσεις και το πρόγραμμα λειτουργίας του Χ.Υ.Τ.Α.	1 ημέρα
9	Σχέδιο προγραμματισμένης συντήρησης	Αποτυχία υλοποίησης του προγράμματος συντήρησης του εξοπλισμού, εντός του προκαθορισμένου σε αυτό χρόνου	5 ημέρες
10	Αποκατάσταση βλαβών	Μη έγκαιρη αποκατάσταση βλαβών οιουδήποτε εξοπλισμού και υποδομών του Χ.Υ.Τ.Α.	Θα καθορίζεται από τον Εργοδότη κατά περίπτωση
11	Αποκατάσταση βλαβών	Μη έγκαιρη εφαρμογή ισοδύναμων προσωρινών μέτρων αποκατάστασης	7 ημέρες
12	Υγιεινή και Ασφάλεια	Μη τήρηση των προβλεπόμενων από τη Νομοθεσία μέτρων Υγιεινής και Ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης και χρήσης ΜΑΠ.	1 ημέρα
13	Σχέδιο διαχείρισης πυρκαγιάς	Αποτυχία τήρησης των προβλεπόμενων στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης σχετικά με την αντιμετώπιση πυρκαγιάς	Άμεσα
13	Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης	Απουσία Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης ή αποτυχία τήρησης των προβλεπόμενων στο Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης	Άμεσα
14	Ασφάλιση Προσωπικού	Μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων για την ασφάλιση του προσωπικού	Άμεσα
15	Προσωπικό	Μη τήρηση οργανογράμματος	1 ημέρα

- Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν συμμορφωθεί εντός της περιόδου επίλυσης θα του επιβληθεί **ποινική ρήτρα** που καθορίζεται σε 5% μείωση επί της μηνιαίας συμβατικής

αμοιβής (η ρήτρα θα υπολογιστεί επί του μηνιαίου ανταλλάγματος του προηγούμενου μήνα από τη διαπίστωση της απόκλισης και θα επιβληθεί επί του αμέσως επόμενου τιμολογίου). Η ως άνω ρήτρα επιβάλλεται με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης που παρακολουθεί την σύμβαση.

- Σε περίπτωση που εντοπιστούν δύο (2) ή περισσότερες αποκλίσεις στην ίδια χρονική περίοδο, τότε η **ποινική ρήτρα** που επιβληθεί θα καθορίζεται σωρευτικά σε 5% επί της συμβατικής αμοιβής, για κάθε απόκλιση.
- Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν αποκαταστήσει το συμβάν εντός διαστήματος ίσου με την τριπλάσια προθεσμία επίλυσης από την ημερομηνία καταγραφής του συμβάντος/απόκλισης, τότε επιβάλλεται μηνιαίως **ποινική ρήτρα**, 10% για κάθε απόκλιση, το σύνολο των ποινικών ρητρών αυτής της περίπτωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της σύμβασης.
- Εάν το συμβάν/ απόκλιση δεν θεραπευτεί εντός διαστήματος ίσου με την δεκαπλάσια προθεσμία επίλυσης από την ημερομηνία καταγραφής του, τότε ο Ανάδοχος κηρύσσεται **έκπτωτος**.
- Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η ίδια απόκλιση σε άνω των τεσσάρων περιπτώσεων εντός ενός έτους, αν δεν αποκατασταθεί εντός προθεσμίας, ο Ανάδοχος κηρύσσεται **έκπτωτος**.
- Ειδικότερα για την περίπτωση υπ. Αρ. 12, τήρηση μέτρων υγιεινής και ασφάλειας, διαπίστωση δεύτερης απόκλισης, ανεξαρτήτως χρόνου, συνεπάγεται αυτομάτως την **έκπτωση** του Αναδόχου.

Η αποκατάσταση/άρση της απόκλισης/συμβάντος θα πιστοποιείται με απόφαση (εισήγηση) της Διεύθυνσης που παρακολουθεί τη σύμβαση.

Για όλες τις ποινικές ρήτρες χωρεί ένσταση προς την Αναθέτουσα Αρχή. Η τακτοποίηση της όποιας οικονομικής διαφοράς προκύψει, γίνεται μέσω της πιστοποίησης που εκδίδεται αμέσως μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης από την Αναθέτουσα Αρχή.

Επίσης, ο Ανάδοχος ευθύνεται, πέραν και ανεξαρτήτως της ποινικής ρήτρας και για κάθε τυχόν ζημία στις εγκαταστάσεις που θα προκληθεί από δική του παράλειψη. Η ευθύνη του είναι ίση προς το πραγματικό κόστος αποκατάστασης των βλαβών που προκάλεσε και είναι ανεξάρτητη των αποζημιώσεων που θα αξιώσει ο Εργοδότης.

Τα ανωτέρω αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Σύμβασης.

**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΜΑΪΟΣ 2021**

ΣΥΝΤΑΧΩΘΚΕ

ΕΛΕΓΧΩΘΚΕ

ΘΕΩΡΗΘΚΕ

**ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ
«ΕΠΤΑ ΑΕ – ENVIROPLAN ΑΕ»**

**ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΠΟΥΛΟΥ-
ΜΠΟΥΡΚΑ
ΝΟΜΙΜΗ ΚΟΙΝΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ**

**ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗ
Διπλ. ΑΓΡΟΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, MSc**

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΤΑΤΣΗ
Δρ. ΧΗΜΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α'
ΒΑΘΜΟΥ**